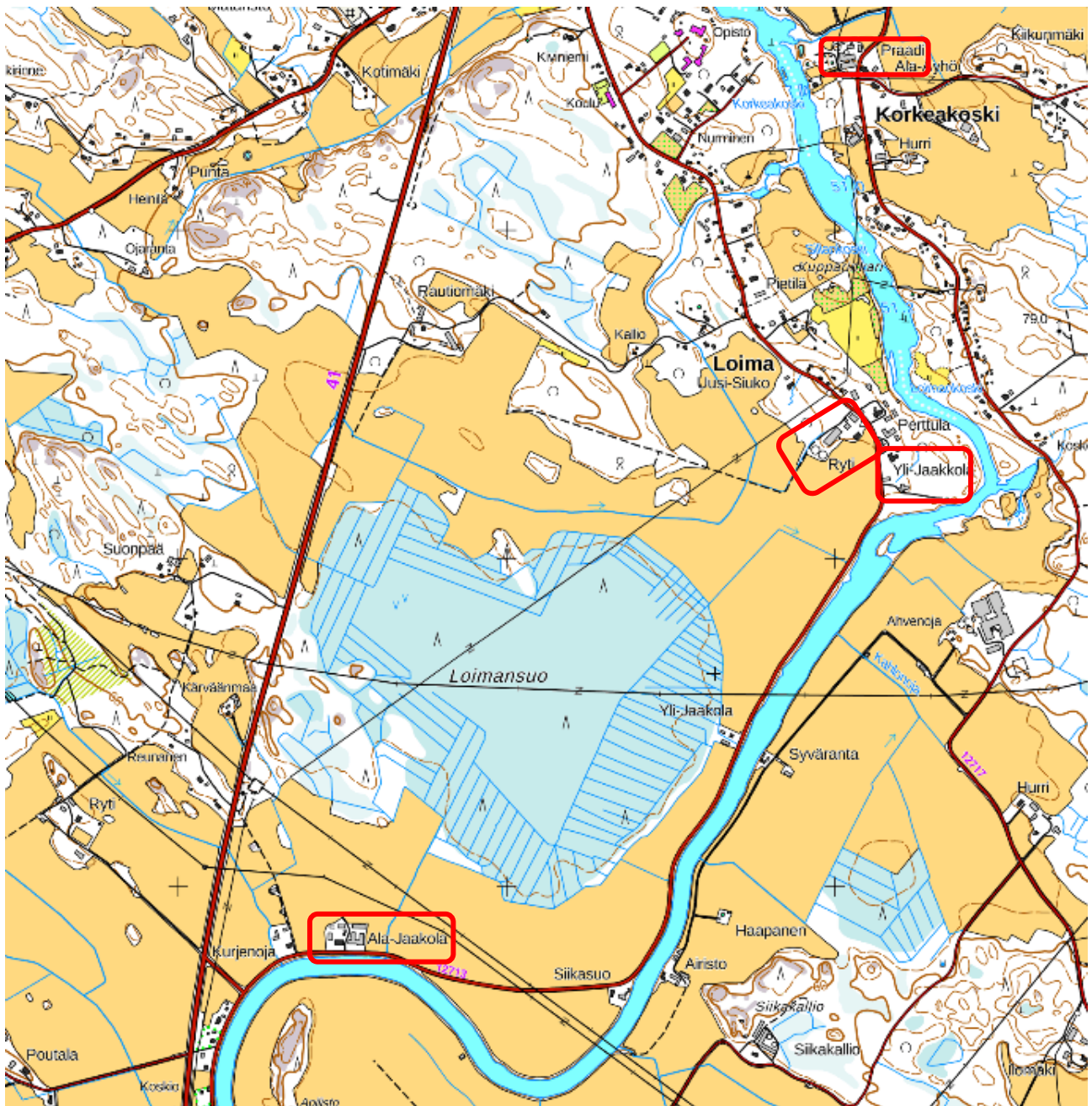

Kartalla näkyvät kirjan talot Praadi. Yli- ja Ala-Jaakola sekä Ryt

Loimijoen varren sukutalojani Huittisissa

Pori 1.12.2020 Pekka T. Jaatinen, päivitetty 1.10.2026

Sisällys

Esipuhe	2
Korkiakoski	3
Praadi	6
Loima eli Loimankylä	15
Jaakola	21
Ala-Jaakola	26
Mäki-Jaakola	34
Kurjenoja	36
Yli-Jaakola	39
Raitniemi	42
Ryti	43

Esipuhe

Loimijoen varrella oli useita sukutalojani. Olen jo aiemmassa julkaisussa käsitellyt yläjuoksun puolella Vampulan Salmenojalla, Punolassa ja Sallilassa olevia taloja. Nyt on alajuoksulla Huittisissa olevien Praadin, Jaakolan ja Rytin talojen vuoro

Julkaisua tehdessäni käytin tavanomaisia lähteitä: kirkonkirjoja, Iso-livarin talonhaltijaluetteloja ja Suomen Asutuksen Yleisluetteloa (SAY). Hyödynsin myös professori Seppo Suvannon keräämää Satakunnan henkilöstötiedostoa 1303-1571.

http://wiki.narc.fi/portti/index.php/Asutushistoriaan_liittyvi%C3%A4_hakemistoja

Tuoreita tietoja sain sukutilat webissä sivustolta <http://sukutilat.sarka.fi/>

Tähänkin julkaisuun löysin tietoja Veli-Pekka Toropaisen julkaisusta Tuomiokirjatutkimus Vampulan Kukonharjan juurista 1500-luvulta 1700-luvun lopulle:

https://www.academia.edu/11881595/Tuomiokirjatutkimus_Vampulan_Kukonharjan_juurista_1500_luvulta_1700_luvun_lopulle

Käytin tietolähteinä myös Suur-Huittisten historian osia II, III ja IV. Ne ovat nykyään digitaalisina ladattavissa digikirjastosta <https://digi.kirjastot.fi/>

Löysin paljon tietoa viime vaiheiden tietoja Loima-Jokisivun seuran julkaisemista ja Hannu Rintakosken toimittamista kirjoista Kaikki alkoi Loimasta (2016) ja Sitten nousivat Jokisivu ja Korvenkylä (2018)

Tapanani on tehdä ensin omat havainnot toisessa kappaleessa mainitsemistani lähteistä ja kirjata ne julkaisuni työversioon. Sitten olen verrannut tietojani Genissä ja muissa tiedostoissa oleviin. Jos tiedoissa on eroa, olen tarkastanut omat johtopäätökseni. Jos ne tarkastukseni jälkeenkin ovat mielestäni oikein, olen pitäytynyt itse löytämissäni tiedoissa.

Tässäkin julkaisussa osa vanhemmista syntymäpäivistä on kaste- ja kuolinpäivistä hautauspäiviä.

Esivanhempani olen merkinnyt keltaisella pohjavärillä. Ellen ole erikseen maininnut muut julkaisun henkilöt ovat etäserkkujani tai heidän puolisoitaan. Usein puolisoikin osoittautui etäserkuksi, jonka vaiheita olen selvittänyt joko toisessa julkaisussani tai tämän julkaisun toisessa kohtaa. **Tällöin**

käytin sinistä pohjaväriä. Tekstissä on usein seuraavan muotoinen merkintä (minun 4c3r). Se tarkoittaa, että kyseessä on 4.polven etäserkkuni 3 sukupolven erolla. Olen laittanut merkintöjä osin itsekkäistäkin syistä, mutta myös osoittaakseni kuinka monella tavalla alueen suvut kytkeytyivät toisiinsa. Kolmas syy on se, että laskelma on Geni nimisen sukututkimusohjelman tekemä ja kertoo samalla sen, että Genissä on kyseisen henkilön juurista lisää tietoa. Tiedon löytää, kun käyttää jotain hakuohjelmaa (esim, googlea) ja laittaa hakuehdoksi henkilön nimen syntymävuoden ja -paikan ja perään geni.

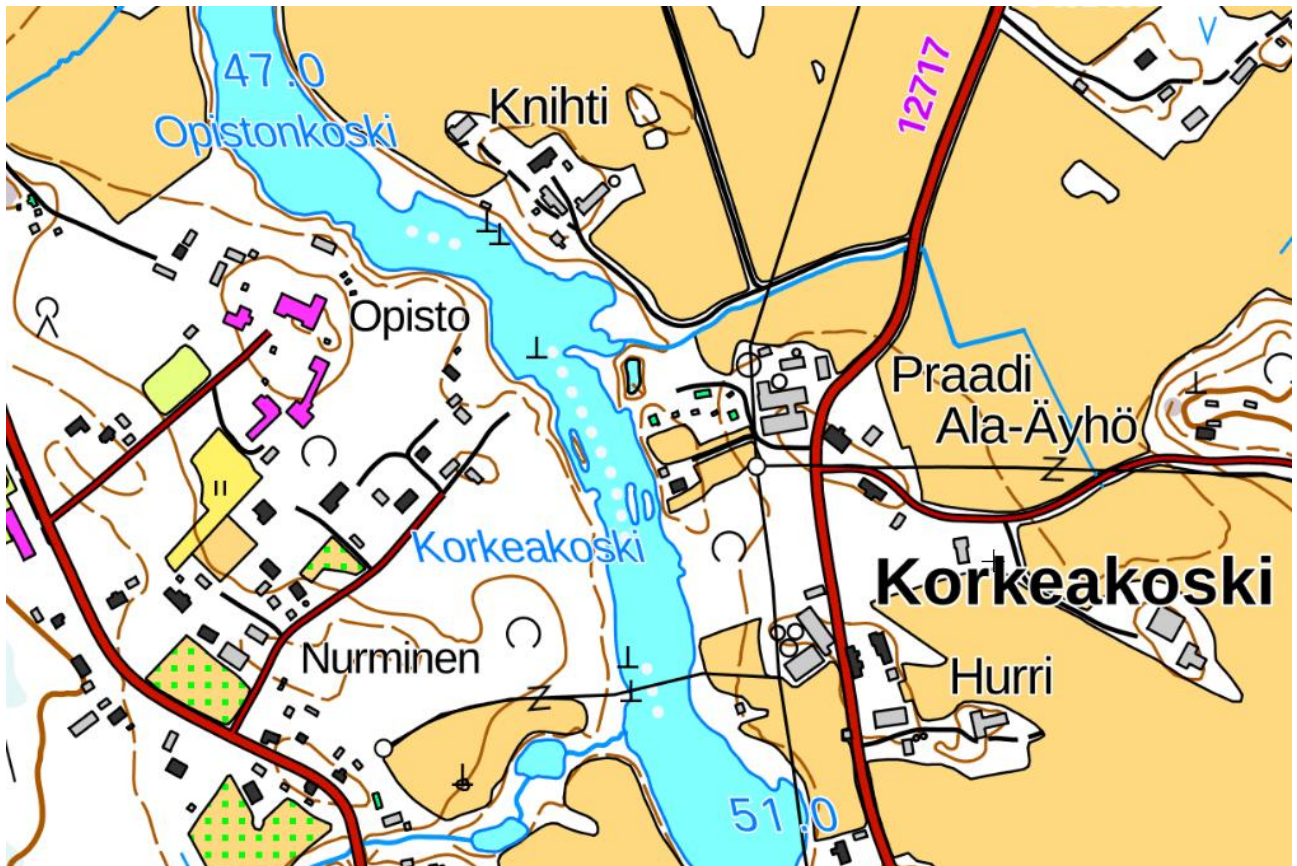
Korkiakoski

Huittisten Korkiakoskella (nykykartassa Korkeakoski) oli maakirjojen ilmestymisvaiheessa 1540-luvulla kuusi taloa: 1. Äyhö, 2. Hurri, 3. Leski, 4. Knihti, 5. Praadi. 6. talo, joka liitettiin 1630 Praadiin. Talojen nimet kertovat jotain isännistään. Hurrin 1. isäntä oli Marcus Johansson. Häntä koskevassa maakirjassa 1558-59 on lisänimi Hurri. Voinee ajatella, että hänen juuret ovat Ruotsissa ja toisaalta muilla ei näin ole. Nimellä Hurri kerrottiin Marcuksen muista poikkeavasta taustasta. Leski nimi ilmestyy talonhaltijaluetteloon talon leskiminiän Caisa Mattsdr:n kohdalla. Knihti ilmestyy talon 4 talonhaltijaluetteloon Bengt Thomassonin kohdalla (1636-77). Knihti ei ollut ratsutila, mutta Bengtiä oli varmaan knihti, jalkaväen sotilas. Äyhö on hyvin harvinainen ja aikoinaan ns. suojattu sukunimi. Tuomas Salsten mukaan kaikki Äyhöt asuivat 1939-58 Huittisissa tai Vampulassa. Suhteellisen läheltä Raumalta löytyy Äyhönjärvi. Se on saanut nimensä Raumalla olleesta vanhasta Äyhön tilasta (myöhemmin ratsutilakin). Onko suhteellisen lähekkäin olleilla kahdella talolla täysin sattumalta tällainen harvinainen nimi vai oliko Rauman Äyhöltä siirrytty Huittisiin ja viety nimi mukana. Toinen ja arveluni mukaan Äyhön taloon kytkeytyvä Korkiakosken talo on Praadi. Rauman katsotaan olleen paljon tekemisessä Tallinnan kanssa. Virosta löytyy sana praad, joka tarkoittaa paistia. Oliko niin, että Korkiakoskella oli virolaisjuuret omistavat Äyhön ja Praadin talot, ruotsalaisjuurinen Hurri sekä suomalaiset Leski ja Knihti, vai oliko niilläkin juuria Virossa?

Kaikkien Korkiakosken talojen vanhimpien isäntien nimissä esiintyy tarkenteena Korkiakoski. Selittyivätkö ne viittauksella kosken nimeen vai mahdolliseen alueen ensimmäiseen taloon Korkiakoskeen? Onko kaikkien Korkiakosken talojen juuret yhdessä ja samassa "Korkiakosken" talossa. Löytyykö Hurrin talon nimelle jokin vain välillinen viittaus Ruotsiin ja löytyykö Praadille senaikainen suomenkielen merkitys, joka on nyt jo unohtunut? Ehkä aika antaa kysymyksilleni vastauksen. Seuraavaksi keskityn Praadin talon vaiheiden selvittelyyn. Siellä asui aikoinaan esivanhempiani ja katson sen kytkeytyneen Äyhön taloon.

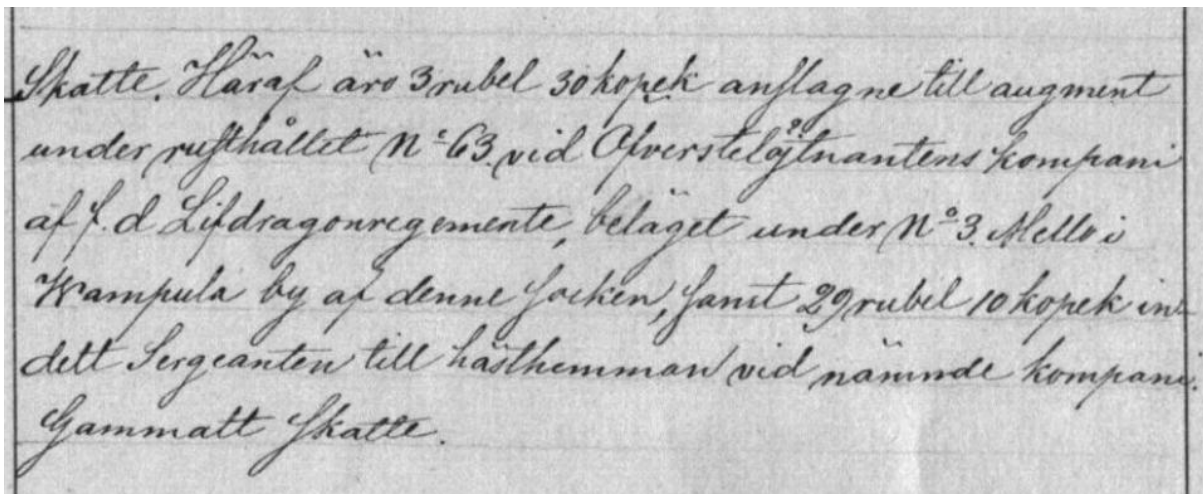
Jonas Strengin kartta vuodelta 1646

Nykykartta. Praadi ja (Ala-)Äyhö ovat edelleen vanhan ryhmäkylän paikalla. Hurri on siirtynyt yläjuoksun ja Knihti alajuoksun suuntaan. Leskeä kartasta ei enää löydy. Lesken hanki 1863 omistukseensa Eric Mattsson Hurri. Perinteikäs Länsi-Suomen opisto on vastakkaisella rannalla. Korkeakosken ja sen osakosken, nykyään Opistonkoskeksi nimetyn yhteinen pudotuskorkeus on kartan mukaan 4 m. Kun Loimijoki virtaa alavan seudun läpi, niin kosken nimen, Korkeakoski ymmärtää.

Praadi

Seuraan seuraavaksi vain Praadin talon vaiheita, koska Korkeakosken taloista vain siellä oli esivanhempiani. Olisin toki voinut lähteä kirjaamaan myös Äyhön talon vaiheita, koska arvelen Praadin talon juurien olevan Äyhön talossa. Oliko näin tai ei, niin Äyhö siirtyi 1500-luvun loppupuolelle uudelle suvulle.

Turun ja Porin läänin Praatin (näin se on kirjattu) maakirja 1875. Praadi oli ns. vanha perintötila

Taulu Korkiakoski 1

Lars Korkiakoski s.n.1390

Suvanto löysi vanhoja tuomiokirjamerkintöjä miehistä, joiden lisänimenä oli Korkiakoski. Vanhin merkintä koskee Lars Korkiakoskea. Hän oli Kokemäellä 17.4.1419 maanvaihdon todistajana Huittisten puolesta ja Loimijoen käräjillä 14.1.1428 todistajana osana huittislaisten ryhmää Leppäkosken Olavi Liuhanpojan asiassa Koenperän Lars Riddera (Loimijoelta) vastaan. Lars Korkiakoski oli 19.2.1429 Köyliön ja Harjavallan rajan katselmusmiehenä todistamassa kuuden pitäjän yhteisillä käräjillä Euran kirkolla. Suvanto on liittänyt Larsin Korkiakosken taloon I eli Äyhöön. Käytettävissä olevien asiakirjamerkintöjen mukaan Äyhö vaikuttaa Korkiakosken vanhimmalta talolta.

Taulu Korkiakoski 2

Henrik Larsson Korkiakoski s.n. 1430

Lapset:

1. Lars s.n.1470 ⇒ Taulu Korkiakoski 3

2. Michel s.n.1475. Michel Kärkekåski oli Huittisten laamanninkäräjillä 20.12.1514 lautamiehenä. Michel Masi (? , p.o. Pradi ?) i Korkenkoski oli yksi niistä 12 miehestä, jotka mkk:n ohella todistivat Loimijoen laamanninkäräjillä 24.2.1520 Oripään kylässä Säkylän ja Yläneen välisen rajan kulun.

3. Nils s.n. 1480, katselmusmies 1513-, Äyhön maakirjassa 1540-52

Henrik Larsson oli Huittisten käräjillä 5.7.1456 lautamiehenä. Suvannon mukaan hänen kytkentä Äyhön taloon on epävarmaa. Henrick Korkiakohl oli 27.10. anno Domini MCD (1460 ?) katselmusmiehenä käymässä Kokemäen Levanpellon ja Huittisten välistä rajaa yhtenä neljästä huittislaisesta. Heikki Korkiakoski oli Ala-Sastamalan laamanninkäräjillä 15.1.1466 vaatimassa Huittisten puolesta Tyrvään Roukon Lauri Kaupinpojan sulkemista jakoveljineen pois Äetsänkoscelta ja sen lähivesien nuotta-apajilta. Hindrich Korkiakoski oli Ulvilan laamanninkäräjillä 19.1. 1473 yksi maakuntakatselmuskunnan kahdeksasta talonpoikaisjäsenestä (heitä oli Huittisista neljä) todistamassa Ulvilan Noormarkun ja Ylä- 1281 Sastamalan (Karkun) välisen rajan kulun. Henrich Corkiacoski oli Im Huittisten käräjillä 12.7. 1482. Huittisten käräjät 19-24.4. 1666. Henrich Kårkiacåskj oli Pirkkalan laamanninkäräjillä 27.5.1483 maakuntakatselmusmiehenä todistamassa Keijärven (Ylöjärvi) ja Hyhkyn (Tampere) kylien välisen rajan kulun. Voitaneen ajatella, että Henrikin isä oli edellä mainittu Lars. Ainakin hänellä oli status, jonka voinee katsoa rakentuvan taustastaan. Lisäksi ei ole tiedossa Korkiakoskelta muita edellisen sukupolven miehiä.

Sitten asiakirjoista löytyy 50-60 vuotta nuorempia miehiä, joiden nimessä on tarkenteena Korkiakoski. Ajattelen, että tarvitaan väliin yksi sukupolvi. Praadin talon vanhimman talonhaltijaluettelossa olevan isännän patronymikin tiedetään, Anders Larsson. Tämä Lars sopisi olemaan tämä tarvittava välissä oleva henkilö. Suvanto on lisäksi kytkenyt Praadin taloon Michel Korkeakosken, joka oli Huittisten laamanninkäräjillä 20.12.1514 lautamiehenä. Michel Masi (? , p.o. Pradi ?) i Korkenkoski oli yksi niistä 12 miehestä, jotka mkk:n ohella todistivat Loimijoen laamanninkäräjillä 24.2.1520 Oripään kylässä Säkylän ja Yläneen välisen rajan kulun. Korkiakoskella oli kaksi saman ikäluokan miestä Lars ja Michel. Heidän on täytynyt olla lähisukulaisia. Laitan heidät kaaviossa veljeksiksi. Sen puolesta puhuu se, että molemmilla on kytkentä Praadin taloon.

Taulu Korkiakoski 3

Lars Henriksson Korkiakoski s.n.1470

Lapset:

1. Anders s.n.1510 ⇒ Taulu Praadi 4

Larsin on täytynyt olla olemassa, koska maakirjoissa vanhin Praadin isäntä oli Anders Larsson. Se, että Larsin isän nimi oli Henrik, on vain päättelyä. Muuta asiakirjoista löytyvää isäehdokasta ei löydy ja kun usein lapsi sai nimensä isoisänsä mukaan, niin rohkenen tehdä tällaisen päätelmän. Lisäksi Lars oli siihen aikaan

Korkiakoskella harvinainen nimi. Jos päätelmäni on liian rohkea, niin keskeisempi päätelmäni on silti, että Praadin talon juuret ovat Äyhön talossa ja siellä asuneeseen Lars Korkiakoskeen.

Taulu Praadi 4

Anders Larsson Praadi s.n.1510

Lapset:

1. **Simon s.n.1550** ⇒ **Taulu Praadi 5**
2. Michael. Michaelin olemassaolo ilmenee kahdesta kärjämerkinnästä. Syyskäräjien 1557 sakkoluettelossa on Siukkolan Simo (Loima talo V) t > Michel Bradi. Kevätkäräjillä 1562 Jaakko Siukoi Loima (talo IV) t > Mickil Pradhi.

Anders Larsson on Praadin maakirjassa 1540-87. Äyrivero 1540: 1½, 1541: 2, 1544: 2½, 1554: 1½, 1558: 1 3/4. Karja 1540: hevosia 1, härkiä 1, lehmiä 2, nuorta karjaa 2, lampaista 4. Hopeavero 1571 kuparia 6, ei hevosia, härkiä 1, lehmiä 1, nuorta karjaa 4, lampaista 1. Näistä laskettu oa (laskennallinen omaisuuden arvo) 52:2. Se oli selvästi vaatimattomin muihin Korkiakosken taloihin verrattuina. Vaurain oli Knihti (126). Myös 1630 Praadiin liitetty talo 6 oli vauraampi (67.6). Vuonna 1554 Anders Korkeakosken osti Kokemäenkartanosta pannin ruista. Kesäkäräjillä 1551 Anders Bradi t > Raijan renki. Sakkoluettelossa syyskäräjillä 1565 Anders Brathi Korkiakosken t > Soinilan Jons Peijo (talo II). Kesäkäräjillä 1566 Anders Pradi Korkiakosken sai sakot- Syynä kelvottomat aidat, tiet, sillat ja ojat, vajaa humalatarha. No hyvin moni muukin sai aikoinaan samasta syystä sakot. Oliko tiet oikeastikin huonossa kunnossa vai oliko tämä kruunun tapa kerätä tuloja? Oliko kriteerit tietoisesti laitettu sellaisiksi, että varmistuttiin sakkotulojen muodostuminen? Saman vuoden syyskäräjillä Anders sai taas sakot, mutta nyt syistä oli tiputettu pois vajaa humalatarha. No sen kuntoon laittaminen oli varmasti helpompaa kuin teiden ja siltojen kuntoon laitto.

Taulu Praadi 5

Simon Andersson Praadi s.n.1550

Lapset:

1. **Thomas s.n.1590** ⇒ **Taulu Praadi 6**

Simon oli Praadin isäntä 1588-1629

Taulu Praadi 6

Thomas Simonsson Praadi s.n.1590

Plso Eufemia

Lapset:

1. **Henric s.1620** ⇒ **Taulu Praadi 7**

Thomas oli Praadin isäntä 1630-49

Taulu Praadi 7

Henric Thomasson Praadi s.1620, k.3.4.1692

Plsot:

1. Walborg. On SAY:ssa 1637-1649, joten voinee katsoa kuolleen 1649 tai 1650

Vih.1636

Lapset:

1. Brita s.1644, k.4.5.1711 Kiikka. Plso Thomas Thomasson Isokesti s.1641, k.29.6.1732 Kiikka, Thomas oli sukunsa 1. isäntä Kiikanojan Isokestissä 1667.1704. Brita oli hänen kolmesta puolisoista keskimäinen.

2. **Caisa s.n.1645. Plso Henric Johansson Klaavolan (s.1641 Huittinen).** Vih. 17.2.1667. Henric oli Huittisten Nanhian Klaavolan isäntä 1662-93. **Klaavolasta en ole tehnyt omaa julkaisua, mutta Klaavolan vanhimpia vaiheita voi lukea kirjastani Saara Jaatisen varhaiset esivanhemmat.**

3. Jacob s.1649 ⇒ **Taulu Praadi 8**

2. Gertrud Mattsdr, k.8.7.1692. SAY:ssa vuodesta 1656 alkaen

Lapset:

4. Gertrud s.1658, k.24.6.1723 Huittinen. Plso Jöran Henricsson Kyssä s.1658 Huittinen, k.23.5.1723. Vih.1.1.1682. Jöran oli Huittisten Kaharilan Kyssän isäntä 1692-1708

Henric oli Praadin isäntä 1650-83.

Taulu Praadi 8

Jacob Henricsson Praadi s.1649, k.21.3.1697 Huittinen

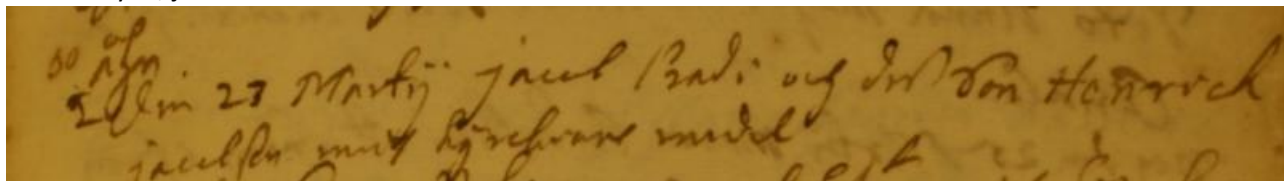
Plso Anna Mattsdr Penttilä s.1650 Huittinen

Vih.25.5.1670

Lapset:

1. Henric, k.21.3.1697

Jacob oli Praadin isäntä 184-90. Huittisen alla olevan kuolleiden tiedon mukaan hän kuoli samana päivänä kuin poikansa Henrik. Päiväksi on kirjattu 21.3.1697. Talonhaltijaluettelon 23.3.1697 on hautauspäivä. He kuolivat Korkiakoskella (Högfors). Oliko kyseessä myyntiin liittyvä syytinki, asumisoikeus? 1691 uudeksi isännäksi oli tullut Jöran Mattsson Pietilä. Hän eikä hänen plso ole verisukulaiseni. Hänen pojanpoikansa vaimoksi, Praadin miniämännäksi tuli 7. polven esi-isäni sisko Maria Johansdr Jaakola. Hänen veli, esi-isäni meni puolestaan Ookilaan kotivävyisännäksi. Niinpä nämä sisarukset kytkivät Praadin ja Ookilan Jaakolan taloon. Praadi välillä halottuna ja uudelleen yhdistyneenä pysyi Marian jälkeläisillä talonhaltijaluettelon loppuun asti ja siksi jatkan Praadin talon vaiheiden seurantaa. Kaksi seuraavaa sukupolvea käyn läpi sisennettynä, jotta he erottuvat verisukulaisistani

Huittisten kuolleet 1697

Taulu Praadi 9

Jöran Mattsson Praadi (Pietilä) s.1651 Huittinen, k.27.4.1718 Huittinen

Plso Caisa Escilsdr Hurri s.1648 Huittinen, k.8.4.1716 Huittinen

Vih.27.2.1670 Huittinen

Lapset:

1. Brita s.10.9.1671, k.27.10.1745 Huittinen. Plso Henric Johansson s.1650, k.4.10.1724 Huittinen. Vih.5.2.1693. Henric oli sukunsa 1. isäntä Lauttakylän Penttilässä.

2. Matts s.16.1.1676 ⇒ **Taulu Praadi 10**

3. Maria s.16.1.1679, k.13.10.1758 Alastaro. Plsot: 1. Henric Bertilsson Mello s.1668 Vampula, k.25.11.1717 Vampula. Vih.14.9.1719. Henric oli Vampulankylän ison (1 2/3) Mellon ratsutilan isäntä 1700-17. Maria oli hänen 3. plso. Henricin kuoltua Maria avioitui 14.9.1719 Johan Bertilsson Raution (s.15.11.1673 Huittinen, k.12.7.1756 Alastaro) kanssa. **Taulu Rautio 8 kirjassa Huittistenkylän Rautio ja Lauttakylän Ookila.**

4. Anna s.1685, k.16.8.1768 Vampula. Plso Thomas Henricsson Mello s.n.1680, k.29.5.1729 Vampula. Vih.4.10.1703. Thomas oli Vampulankylän Mellon isäntä 1717-29

5. Walborg s.12.3.1689, k.1.1.1764 Vampula. Plso Matts Ericsson Markula s.3.7.1687 Vampula, k.21.2.1735 Vampula. Vih.24.6.1712. Matts oli isänsä jälkeen Vampulan Kärvälälän Markulan isäntä 1717-35. Mattsin äitipuoli oli Walborgin isosisko Maria.

Jöran oli Praadin isäntä 1691-1710

Taulu Praadi 10

Matts Jöransson Praadi s.16.1.1676, k.28.11.1736 Huittinen

Plsot:

1. Margareta Mattsdr Pihko, k.12.3.1705 Huittinen
Vih.10.6.1700 Punkalaidun
2. Brita Jöransdr Färkkilä s.21.9.1687 Huittinen, k.30.11.1756 Huittinen
Vih.29.9.1708 Huittinen

Lapset:

1. Matts s.21.9.1709 ⇒ **Taulu Praadi 11**
2. Thomas Högfors s.23.10.1719, k.16.5.1807 Huittinen. Plsot: 1. Gertrud Thomasdr Heikkilä s.8.5.1725 Huittinen, k.2.5.1764 Huittinen (**minun 3c6r**), 2. Maria Thomasdr Järä s.27.3.1736 Keikyä. Thomas käytti Korkiakoskesta muunnettua sukunimeä Högfors. Hän oli Huittisten nimismies. Hän oli Mommolan Kuikon isäntä 1740-56. Hänestä lisää kirjassani Mommolan Härkälät.
3. Maria s.23.1.1714, k.18.3.1753 Huittinen. Plso Thomas Jöransson Rautio s.17.10.1708 Huittinen. k.24.1.1751. Vih.4.6.1732. Thomas oli isänsä jälkeen Huittistenkylän Raution ratsutilan isäntä 1733-51. **Taulu Rautio 10** kirjassa Huittistenkylän Rautio ja Lauttakylän Ookila
4. Johan s.11.12.1723, k.8.2.1793 Huittinen. Plso Caisa Michelsdr Pöyri s.12.10.1735 Huittinen, k.10.7.1793 Huittinen. Vih.9.6.1751. Johan oli veljensä Thomaksen jälkeen Kuikon isäntä 1756-91.
5. Walborg s.14.2.1726, k.23.12.1784 Huittinen. Plso Jacob Larsson Pietilä s.29.6.1718 Huittinen, k.16.6.1761 Huittinen. Vih.14.6.1747. Jacob oli isänsä jälkeen Huittisten Sammun Pietilän isäntä 1749-61.
6. Jöran s.2.5.1731, k.20.4.1809 Huittinen. Plso Anna Simonsdr Sinkka s.24.9.1727 Huittinen, k.5.3.1789. Vih.1.12.1751. Jöran oli kirkonkylän Sinkan talon 2. kotivävyisäntä 1751-89

Matts oli Praadin isäntä 1711-36. Huittisten käräjät pidettiin 1713-31 ja 1740-45 Praadin kestikievaritalossa,

Taulu Praadi 11 = Taulu Jaakola 7

Matts Mattsson Praadi s.21.9.1709, k.4.11.1786

Plso Maria Johansdr Jaakola s.12.6.1717 Huittinen, k.5.9.1784 (**minun 7.polven esi-isäni sisko**)
Vih.1.6.1737

Lapset:

1. Johan s.1.6.1738 ⇒ **Taulu Yli-Praadi 12**
2. Walborg s.29.3.1743, k.13.2.1825 Vampula. Plso Matts Mattson Vähä-Kännö (Kännö) s.14.8.1741 Vampula, k.8.3.1785 Vampula (**minun 4c5r**). Matts oli ensin Vampulan Siivikkalan Kännön isäntä 1767-78 ja sitten siitä halotun Vähä-Kännön isäntä 1778-85. Praadin sisarukset naivat Kännön sisarukset.
3. Catharina s.3.1.1747, k. nuorena
4. Maria s.26.8.1749, k.23.4.1809. Plso Henric Henricsson Hakuni s.25.11.1744 Huittinen, k.10.8.1823 Huittinen (**minun 5c6r**). Vih.11.6.1769. Henric oli isänsä jälkeen Huittisten Hakunin kylän Hakunin talon isäntä 1777-1809.
5. Matts s.9.6.1757 ⇒ **Taulu Ala-Praadi 12**
6. Caisa s.23.5.1760, k.28.7.1797 Vampula. Plso Matts Andersson Soperö s.10.1.1760 Vampula, k.23.12.1818 Vampula. Vih.9.6.1783. Matts oli Huittistenkylän Heinerkkilän isäntä 1789-91 ja sitten Vampulan Murron Iso-Murron eli Isotalon isäntä 1792-1818. Hänen vanhemmat olivat Anders Andersson Soperö (Pelttari) s.30.9.1726 Vampula (Heinerkkilän isäntä 1781-89) ja Maria Henricsdr Soperö (Jonkka) s.25.10.1722 Vampula. **He olivat molemmat etäserkkujani. Taulu Pelttari 9** kirjassa

Vampulan Salmenojan, Punolan ja Sallilan taloista

Nimi Sopero selittyy sillä, että avioituessaan Andersin kanssa Maria oli Soperon lampuotin miniäleski ja Anders oli hetken Soperon isäntä. Matts oli Praadin isäntä 1737-86. Hänen kuoltuaan Praadi halottiin kahdelle pojalle. Isoveljen Johanin talosta tuli Yli-Praadi ja pikkuveljen Mattsin talosta Ala-Praadi. Jo kahden sukupolven jälkeen talot yhdistettiin ja silloisesta Ala-Praadin isännästä tuli yhdistetyn Praadin isäntä. Käyn ensin läpi Yli-Praadin vaiheet.

Huittisten syyskesän markkinat siirrettiin Lauttakylästä Korkiakoskelle 1748 koska sen maaperä ja sijainti olivat Lauttakylää paremmat. Ilonpidon keskuksena oli Praadin kestikievari. Janoisille myytiin olutta ja muuta janonsammuttajaa Praadin pirtistä käsin. Ainakin vuonna 1756 juotavan tarjonnasta huolehti rusthollari Henric Härkälä. Olutta piti olla paljon, sillä kauppa jatkui iltamyöhään ja meno vain parani.

Taulu Yli-Praadi 12

Johan Mattsson Yli-Praadi (Praadi) s.1.6.1738, k.1.3.1805

Plso Caisa Mattson Kännö s.31.1747 Vampula, k.16.1.1806 (minun 4c5r)

Vih.6.1.1765 Vampula

Lapset:

1. Johan s.23.1.1768, k.1796. Plso Caisa Thomasdr Kuninkainen s.9.9.1769 Huittinen (minun 5c4r). Praadin RK 1784-94 s.38. Syntyneiden luettelosta löytyy heidän lapsi: Anna s.9.11.1792 Korkiakoski. Anna plso Anders Andersson Ojala (Ala-Praadi) s.2.7.1802 **Taulu Ala-Praadi 12**. Huittisten RK 1832-38 s.32 (Loimankylän Siukon talon Ojalan torppa).
 2. Caisa s.19.7.1771, k.10.3.1851 Keikyä. Plso Simon Simonsson Ylinen s.19.10.1772 Keikyä, k.3.5.1844 Keikyä. Vih.9.6.1806. Simon oli veljensä jälkeen Keikyän Hellilän Ylisen isäntä 1805-42.
 3. Henric s.27.5.1780 ⇒ **Taulu Yli-Praadi 13**
 4. Walborg s.17.4.1783
 5. Eric s.28.3.1786. Ei ole RK:ssa 1795-1801
- Johan oli Yli-Praadin 1. isäntä 1786-1805

Taulu Yli-Praadi 13

Henric Johansson Yli-Praadi s.27.5.1780, k.25.3.1856 Huittinen

Plso Anna Jacobsdr s.1784, k.30.11.1858 Huittinen

Vih.22.6.1806 Huittinen

Lapset:

1. Anna s.27.8.1807
2. Gustaf s.21.10.1809, k. nuorena
3. Lena s.22.12.1811. Plso Carl Carlsson s.18.3.1810. Lapset: 1. Wilhelm s.13.8.1834. Yli-Praadin RK 1846-52 s.50
4. Gustaf s.30.7.1814. Poistuu RK:sta 15.7.1825. Näin merkinnän tulkitsen. Oli kyllä vasta vajaa 11-vuotias
5. Justina s.5.7.1816, k.23.4.1890. Plso Matts Henricsson Leski (Kuiko) s.21.9.1799 Huittinen, k.6.10.1852. Matts oli syntymään Kuiko. Hän avioitui Korkiakosken Lesken talon minälesken Lena Thomasdr Hurrin (s.14.12.1801 Huittinen, k.27.2.1835) kanssa ja hänestä tuli Lesken isäntä 1828-42. Lenan kuoltua Matts avioitui Maria Ulrica Mattsdr Matintalon (s.17.9.1814 Vampula, k.17.7.1836) kanssa. Mariakin kuoli ja Justinasta tuli Mattsin 3.plso 28.3.1837. Justinan ja Mattsin yhteiset lapset: 1.Johan Gustaf s.13.10.1837. 2.Fredric s.11.8.1843, 3.Frantz Wilhelm s.7.1.1846, k.21.12.1851
6. Caisa Henrika s.21.2.1819
7. Johan Gustaf s.5.10.1821
8. Carolina s.20.2.1823. Aviottomat lapset: 1. Catharina Sophia s.1.12.1846, 2.Frans Henrik s.30.4.1856
9. Anna s.4.1.1827, k.4.7.1827

Henric oli Yli-Praadin isäntä 1805-46. Sitten talonhaltijaluettelon mukaan Yli-Praadi (1/3) liitettiin Ala-Praadiin (1/3) ja talon nimi palautui Praadiksi (2/3). Kuitenkin RK:ssa 1846-52 on edelleen 1/3 manttaalin Yli-Praadi ja emäntänä on Henricin tytär Justina ja isäntä mies Matts Henricsson. Myös isä Henric ja äiti Anna ovat RK:ssa vanhana isäntäparina

Taulu Ala-Praadi 12

Matts Mattsson Ala-Praadi (Praadi) s.9.6.1757, k.27.6.1799

Plso Anna Mattsdr Kontti s.16.5.1768 Huittinen, k.23.2.1849 Huittinen (minun 4c5r)

Vih.26.6.1785 Huittinen

Lapset:

1. Matts s.15.3.1788 ⇒ **Taulu Ala-Praadi 13**
2. Henric s.1789, k. naimattomana 10.10.1852
3. Caisa s.1795
4. Walborg s.14.3.1797
5. Jacob s.9.7.1799 (isä oli kuollut 2 vk aiemmin)

Matts oli Ala-Praadin 1. isäntä 1786-99. Hänen kuoltuaan leski Anna oli talonhaltija 1800. Anna avioitui 16.10.1800 Anders Simonsson Vähä-Mattilan (s.6.10.1771 Vampula, k.29.11.1828 Huittinen) kanssa ja Anders oli isäntä 1801-28. **Taulu Vähä-Mattila 10** kirjassa Vampulan Salmenojan, Punolan ja Sallilan

taloista. Andersin ja Annan lapset: **1.Anders s.2.7.1802**. Plso Anna Johansson Yli-Praadi s.9.11.1792. **Taulu Yli-Praadi 12**. Huittisten RK 1832-38 s.32 (Loimankylän Siukon talon Ojalan torppa).**2. Johan s.17.6.1805**.

Plsot:1 Anna Uusi-Pihko Punkalaidun. Vih.1827. Tämä Huittisten RK:sta 1825-31 s.70. Siinä myös merkintä: Hon dog ja maininta Johanin siirtymisestä Heinerkkilään, 2. Walborg Isacsdr Yli-Heinerkkilä (Koskua) s.10.1.1784 Huittinen, k.28.2.1840 Vih.16.10.1828 Huittinen, 3. Anna Thomasdr s.10.11.1814 Huittinen, k.3.12.1861 Huittinen. Vih.11.3.1841. Johan oli Huittistenkylän Yli-Heinerkkilän isäntä 1828-46. Hän avioitui talon miniälesken kanssa ja tätä kautta oli isäntä oman aikansa. Seuraava isäntä oli edellisen isännän, talon oman pojan poika. **3.Anna s.16.12.1806**. Plso Matts Jakobsson Hellman s.3.9.1809 Huittisten pappila, k.27.9.1870 Huittinen. (isoisäni äidinäidin veli, **Taulu Hel5** kirjassa Johanna Wahlroosin sukujuuret)

Taulu Praadi (Ala-Praadi) 13

Matts Mattsson s.15.3.1788, k.23.5.1853

Plso Lena Mattsdr Ala-Äyhö s.22.1.1795 Huittinen, k.20.3.1866

Vih.15.4.1823

Lapset:

1. Matts s.3.6.1823, k.21.4.1890 Vampula. Plso Anna Johansdr Äyhö s.20.4.1825 Huittinen, k.3.8.1874 Vampula. Vih.3.11.1853. Lapset: 1. Frans Fredrik s.24.7.1854, 2. Vendla Johanna s.16.7.1856, 3. Anna Christina s.1.12.1858, 4. Ida Maria s.1.7.1861, k.22.8.1862, 5. Johan Evert s.6.9.1863, 6. Karl Augusti s.21.4.1866 Praadin RK 1861-67 s.53. Sai sakot 1849 juopottelusta (1. kerta). Siirtyivät Vampulaan 1866 ja löytyvät siellä Siivikkalan Ala-Kännön isäntäparina 1867-77. Sen jälkeen isäntänä oli esikoispoika Frans Fredrik.
2. Anna Christina s.27.11.1824, k.14.5.1826
3. Fredrica Christina s.19.9.1827, k.28.9.1828
4. Anna Stina s.23.10.1829, k.29.1.1875 Huittinen. Plso Isac Jacobsson Mattila s.7.3.1823 Huittinen, k.12.8.1879 Huittinen (minun 3c4r). Vih.14.10.1852. Isac oli isänsä jälkeen Raijalan Mattilan isäntä 1853-75.
5. Johan s.19.6.1832, k. nuorena
6. Mariana s.13.12.1834, k.4.5.1867 Huittinen. Plso Eric Mattsson Hurri s.18.4.1830 Huittinen, k.20.9.1886 Huittinen. Vih.7.7.1853. Eric oli Korkiakosken Hurrin isäntä 1852-86. Hurri oli samalla suvulla koko talonhaltijaluettelon ajan 1540-1928.
7. Johan s.2.5.1837 ⇒ **Taulu Praadi 14**

Matts oli ensin Ala-Praadin isäntä 1831-46. Sitten Ala- ja Ylä-Praadi yhdistettiin ja Matts oli uudelleen yhdistyneen Praadin isäntä 1847-53. RK:ssa 1846-52 s.55 Matts todetaan Ali-Praadin augmentin isännäksi. Talonhaltijaluettelossa hän on silloin yhdistetyn Praadin isäntä. Seuraavassa RK:ssa 1853-59 on enää yksi Praadi ja Matts on sen isäntä. RK:ssa 1861-67 s.53 Johan on ensin Bd son, mutta son laitettu sulkuihin

Taulu Praadi 14

Johan Mattsson Praadi (Ala-Praadi) s.2.5.1837, k.22.8.1916

Plso Carolina Mattsdr Moisio s.17.8.1843 Punkalaidun, k.10.11.1911

Vih.13.11.1866 Punkalaidun

Lapset:

1. Heikki Pauli (Henrik) s.18.2.1869, k.1.9.1910, hukkui, naimaton. Lauttakylä 24.6.1932: mv H. Praadi oli Länsi-Suomen kansanopiston johtokunnan jäsen 1904-10. Lauttakylä 5.10.1934: Artikkelit mitä osuustoiminnallisia laitoksia Huittisten Isäntäyhdistys oli perustanut: Huittisten Osuusmeijeri OY, Huittisten Osuuskauppa. Isäntäyhdistyksen kokouksessa keskusteltiin Ossuskaupan perustamisesta Huittisiin. Puheenjohtaja H. Praadi merkitsi pöytäkirjaan, että asian kehittämiseksi valittiin yhdeksänjäseninen toimikunta. Lauttakylä 5.10.1935: Artikkelit Huittisten Isäntäyhdistyksen ja Maamiesseuran toimihenkilöistä. Sen mukaan mv. Heikki Praadi oli pj ja rahastonhoitaja 1901-04.
2. Eric s.1.12.1871 ⇒ **Taulu Praadi 15**
3. Anna Karolina s.11.12.1878, k.1.11.1944 Eura. Plso Frans Mäntysaari Eura s.5.5.1868 Eura, k.25.12.1945 Eura. Vih.11.7.1904. Muutto Euraan 1904. Frans oli Euran Ali-Nuoranteen ratsutilan poika ja myöhemmin myös isäntä 1932-44. Edellinen isäntä oli Fransin isovelji Johan Ali-Nuoranne. Nuoranne ja siitä halotut Ali- ja Yli-Nuoranne olivat vuodesta 1723 alkaen saman suvun hallinnassa. 1723 isännäksi tuli Köyliössä syntynyt Anders Sigfridsson Häggroth. Hän oli nimismies. Häggroth säilyi Nuoranteen isäntien/emäntien niminä kolmen sukupolvena. Euran RK:sta 1908-17 s.487 Frans löytyy perheineen Sorkkisen talon 5 A (Mäntysaari) isäntänä. Lapset: 1. Anni Mielikki s.4.7.1905, 2. Markku Oskari s.4.8.1906, 3. Onni Mauri s.28.2.1909, 4. Matti Henrik s.24.2.1911, 5. Martta Kyllikki s.9.5.1913, 6. Frans Erik s.10.3.1916. Edellisessä RK:ssa 1898-1907 on talon nimi ollut ensin Mäki-Suni, mutta ylivuivattu ja korvattu nimellä Mäntysaari. Siinä on vielä entiseksi isännäksi todettu lisäksi Robert Arvo ja uudeksi isännäksi 1900 tullut Frans Oskar Nuoranto. Mäntysaari nimi tuli Fransille siis vuonna 1900 talon myötä.

Johan oli Pradin isäntä 1867-1909. Johan oli hetken myös Huittisten Kaharilan Isokaharin isäntä. Praadin RK:ssa 1884-93 s.433 on piikana Alma Karoliina Packale'n s.16.4.1872. Häntä en pystynyt kytkemään Suoniemen Pakkaloihin.

Taulu Praadi 15

Erkki (Eric) Johansson Kanni (Praadi) s.1.12.1871, k.6.9.1929 Huittinen

Plso Hilda Amanda Johansdr Kyssä s.27.8.1879 Huittinen, k.7.10.1934 Huittinen

Vih.1.8.1901 Huittinen

Lapset (Kanni):

1. Eeso Johannes s.18.9.1903. k.20.4.1904
2. Siiri Estrid s.25.1.1905, k.25.1.1905 Huittinen. Plso Olavi Antero Kuuri-Riutta s.6.7.1902 Kyläsaari, Pori, k.28.11.1968 Huittinen. Vih.27.6.1929. Olavista tuli Kannin isäntä 1929
3. Reino Onni Eerikki s.28.10.1906

Lauttakylä 2.12.1916: Kuulutus. Huittisten piirin vanginvartijan palkkajyvät kootaan joulukuun 27 pnä ylöskannetaan 80 litraa manttaalista. Röstit kootaan samana päivänä. Samana päivänä kootaan käräjäkapat Karpin viljanostopaikalla Lauttakylässä. Huittinen marrask. 29 p 1916. Mikko Yli-Färkkilä. Erkki Kanni.

Lauttakylä 11.8.1917: Lakkoneuvottelut 14.7.1917 [11.08.1917 Lauttakylä no 29 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#). Linkistä pysyy lukemaan mihin työnantajan suostuivat, mm. 8-tuntinen työpäivä.

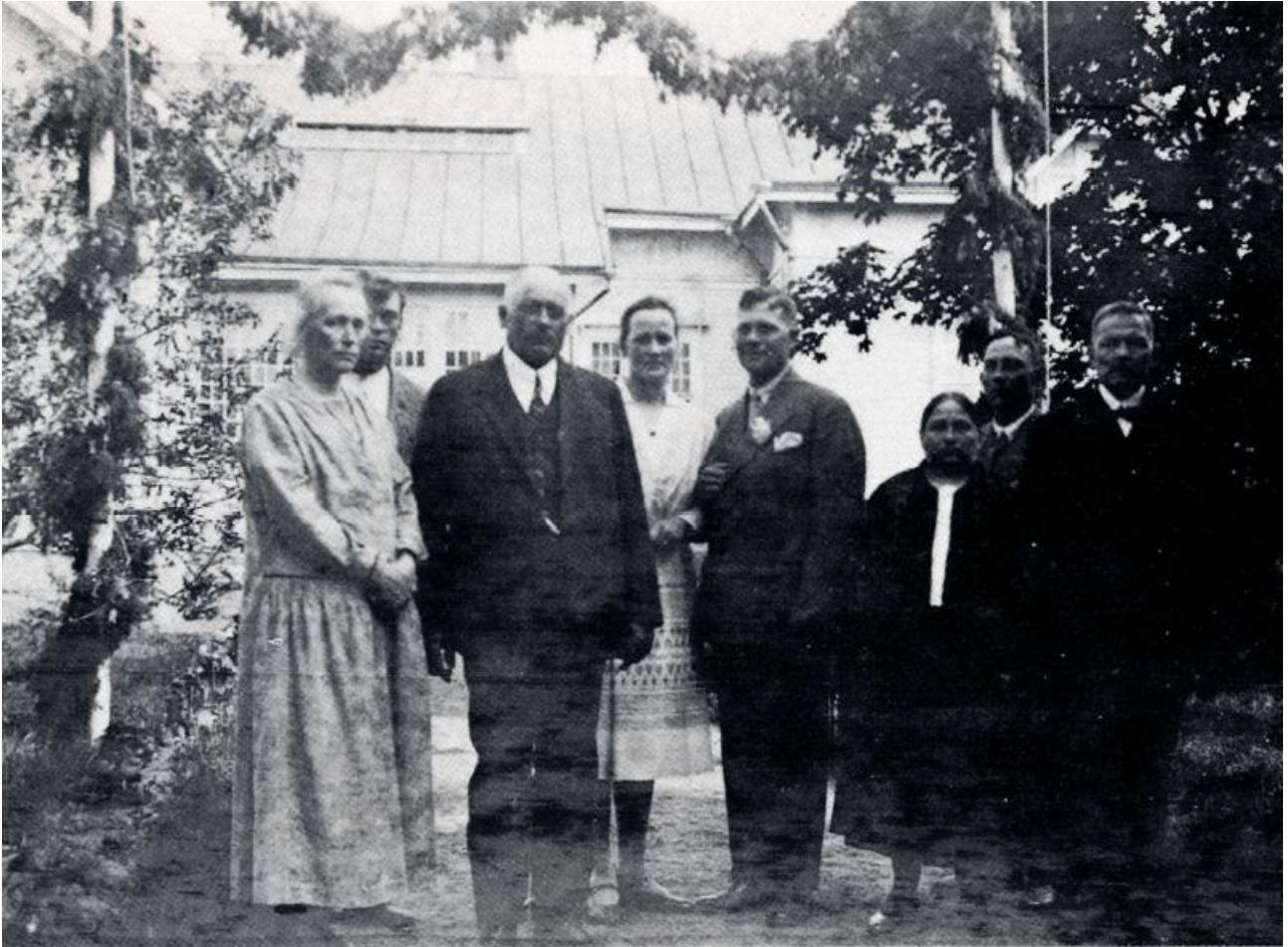
Työnantajapuolen puolelta neuvottelijana oli yhtenä E. Kanni. Lauttakylä 1.9.1917: Esimerkiksi kelpavaa. Viime viikolla olleen tulipalon johdosta on Kannin tilanhaltijat Hilda ja Erkki Kanni lahjoittaneet Huittisten .

VPK:lle 1000 markkaa tunnustukseksi palopaikalla osoitetusta ripeästä toiminnasta, joten he saivat aivan lähellä olleet toiset rakennukset valtavilta liekeiltä suojattua. Mainitusta summasta jakaa palokunta puolet niille, jotka toivat ensi avun palopaikalle. Lauttakylä 28.11.1919: Palstatilan kauppoja. Maanviljelijä Erkki Kanni Huittisista on myynyt torpan Jalmari Ojaselle 18 000 mk:n kauppasummasta sekä mäkitupa-alueet Wille Leinolle 250 mk ja Ewastiina Tammelinelle 150 mk kauppahinnasta. Kun viimeksi mainittu oli maksettu, lahjoittivat Kannin tilan haltijat sen takaisin ostajalle, muistaen täten kauniilla lahjoituksellaan vanhaa alustalaistaan. Lauttakylä 5.11.1920: Maanviljelijä Erkki Kanni on myynyt omistamansa Kärkön tilan Huittisten pitäjän Kannilan kylästä torppari Erland Kärkkäälle 283 000 markan kauppahinnasta heti vastaanotettavaksi.

Eric oli sukunsa 1. isäntä Huittisten Kannilan Kannin eli Isoperen isäntä 1901-20. Hän oli myös Praadin isäntä 1910-26. Elivät Kannin talossa, jonka RK:sta lapset löytyvät. Ericillä oli hallussaan vuodesta 1902 myös kolmas talo, Kannilan Ala-Jätö

Kanni sukutilat webissä tiedostossa 1932. Päärakennus on vuodelta 1910

Häiden jälkeisenä päivänä otettu kuva juhlaportilla. Vasemmalla morsiamen äiti Hilda Amanda Kanni, osin näkyvissä morsiamen veli Onni Erik Kanni, morsiamen isä, mv Erkki Kanni (ent. Praadi), nuorikko Siiri Estrid Kuuri-Riutta (o.s. Kanni), nuori aviomies Olavi Antero Kuuri-Riutta, sulhasen äiti emäntä Kuuri-Riutta, sulhasen veli mv Lauri(?) Kuuri-Riutta Porin mlk:sta ja isä mv Aleksanteri Kuuri-Riutta. Kuva ja kuvateksti Huittisten Joulun artikkelista Huittislaiset mahtihäät 27.6.1929.

Loima eli Loimankylä

Jatkettaessa matkaa Loimijoen yläjuoksun suuntaan tullaan Loimankylään. Usein puhutaan vain Loimasta. Kyse ei ole siis ole Loimaasta. Sama joki on antanut nimensä aivan yläjuoksulla Loimaan kunnalle (vanha nimi oli Loimijoki) ja alempana olevan kylälle, Loimalle. Suvannon mukaan Loimankylässä oli 1500-luvulla viisi taloa: I Pietilä, II Perttula, III Jaakola, IV Ryti, V Siuko.

Pietilä ja Jaakola saattoivat olla vanhimmat talot. Kummankin talot isännät toimivat jo 1450-luvulla käräjillä lautamiehinä

Jaakolassa asui vuodesta 1620 neljän sukupolven ajan esivanhempiani. Myös vuodesta 1749 ainakin 1900-luvun puoliväliin Jaakolan ja siitä halottujen Ala- ja Yli- Jaakolan isännät ovat etäserkkujani. Rydissä ei asunut esivanhempiani, mutta koska kytkeydyn taloon useiden etäserkkujeni kautta, niin käyn läpi myös Rydin vaihteita.

Lisäkartta yläjuoksun suuntaan. Siinä näkyy niitty E, joka kuuluu Pappilalle. Nykyinen Ala-Jaakola on merkitsemässäni paikassa

YLEISSELITYS

Loima, taloja 5

veroa yhteensä 19 ½ äyriä

A Kylvö Pohjoisaitaukseen, joka toinen vuosi 24 ½ tn

B Kylvö Eteläaitaukseen, joka toinen vuosi 24 tn

Kotiniityt Pohjoisaitauksessa, merkitty C:llä, heinää 5 aamia

Kotiniityt Eteläaitauksessa, merkitty D:llä, heinää 4 aamia

Kotiniityt Eteläaitauksessa, merkitty M:llä, heinää 16 aamia

Ulkoniityt, 7 kappaletta, etelään päin hyvä peninkulma, nimeltään

Palliojoki suo, tulee heinää 10 aamia

Ulkoniityt, 2 kappaletta, 1 ½ peninkulmaa etelään kylästä, nimeltään Loimajoki,

kovaa maata, tulee heinää 6 aamia ja kasvaa leppää ja koivua.

Ulkoniityt, 1 kappale, peninkulman päässä kylästä, nimeltään Huittisten niitty, suota, ja välillä

voidaan niittää ja välillä ei paljon veden takia, tulee heinää, ja kylästä kaakkoon, 1 ½ aamia

Tällä kylällä on hyvät laidunmaat. Hyvät kaskimetsät. Hiukan kalavesiä joessa. Hyvät tuohimetsät.

Hyvät hirsimetsät. Hyvät niinipuumetsät. Hyvät lehdesmetsät. Mylly joessa, ja käy läpi vuoden.

ERIKOISLUETTELO

1. Sigfredh Eskilsson, Veroa 3 ¼ äyriä (**Pietilä**)

A Kylvö Pohjoisaitaukseen, joka toinen vuosi 4 13/156 tn

B Kylvö Eteläaitaukseen, joka toinen vuosi 4 tn

Kotiniityt Pohjoisaitauksessa, ja

Kotiniityt Eteläaitauksessa, ja vielä

Kotiniityt Eteläaitauksessa, heinää 4 13/78 aamia

Ulkoniityt Palliojoki, ja

Ulkoniityt etelään kylästä, nimeltään Loimajoki, ja

Ulkoniityt kaakkoon, heinää yhteensä 2 143/312 aamia

2. Lars Matzon, Veroa 3 ¼ äyriä (**Perttula**)
A Kylvö Pohjoisaitaukseen, joka toinen vuosi 4 13/156 tn
B Kylvö Eteläaitaukseen, joka toinen vuosi 4 tn
Kotiniityt Pohjoisaitauksessa, ja
Kotiniitty Eteläaitauksessa, ja vielä
Kotiniitty Eteläaitauksessa, heinää 4 13/78 aamia
Ulkoniityt Palliojoki, ja
Ulkoniityt etelään kylästä, nimeltään Loimajoki, ja
Ulkoniitty Suttis, heinää yhteensä 2 143/312 aamia
3. Hindrich Erichsson, Veroa 3 ¼ äyriä (**Siuko**)
A Kylvö Pohjoisaitaukseen, joka toinen vuosi 4 13/156 tn
B Kylvö Eteläaitaukseen, joka toinen vuosi 4 tn
Kotiniityt Pohjoisaitauksessa, ja
Kotiniitty Eteläaitauksessa, ja vielä
Kotiniitty Eteläaitauksessa, heinää 4 13/78 aamia
Ulkoniityt Palliojoki, ja
Ulkoniityt etelään kylästä, nimeltään Loimajoki, ja
Ulkoniitty Suttis, heinää yhteensä 2 143/312 aamia
4. Thomas Thomasson, Veroa 6 ½ äyriä (**Jaakola**)
A Kylvö Pohjoisaitaukseen, joka toinen vuosi 8 13/78 tn
B Kylvö Eteläaitaukseen, joka toinen vuosi 8 tn
Kotiniityt Pohjoisaitauksessa, ja
Kotiniitty Eteläaitauksessa, ja vielä
Kotiniitty Eteläaitauksessa, heinää 8 26/78 aamia
Ulkoniityt Palliojoki, ja
Ulkoniityt Loimajoki, ja
Ulkoniitty Suttis, heinää yhteensä 4 143/156 aamia
5. Jacob Swensson, Veroa 3 ¼ äyriä (**Ryti**)
A Kylvö Pohjoisaitaukseen, joka toinen vuosi 4 13/156 tn
B Kylvö Eteläaitaukseen, joka toinen vuosi 4 tn
Kotiniityt Pohjoisaitauksessa, ja
Kotiniitty Eteläaitauksessa, ja vielä
Kotiniitty Eteläaitauksessa, heinää 4 13/78 aamia
Ulkoniityt Palliojoki, ja
Ulkoniityt etelään kylästä, nimeltään Loimajoki, ja
Ulkoniitty Suttis, heinää yhteensä 2 143/312 aamia

Täällä joukossa niitty, joka kuuluu Pappilalle, ja on merkitty E:llä.

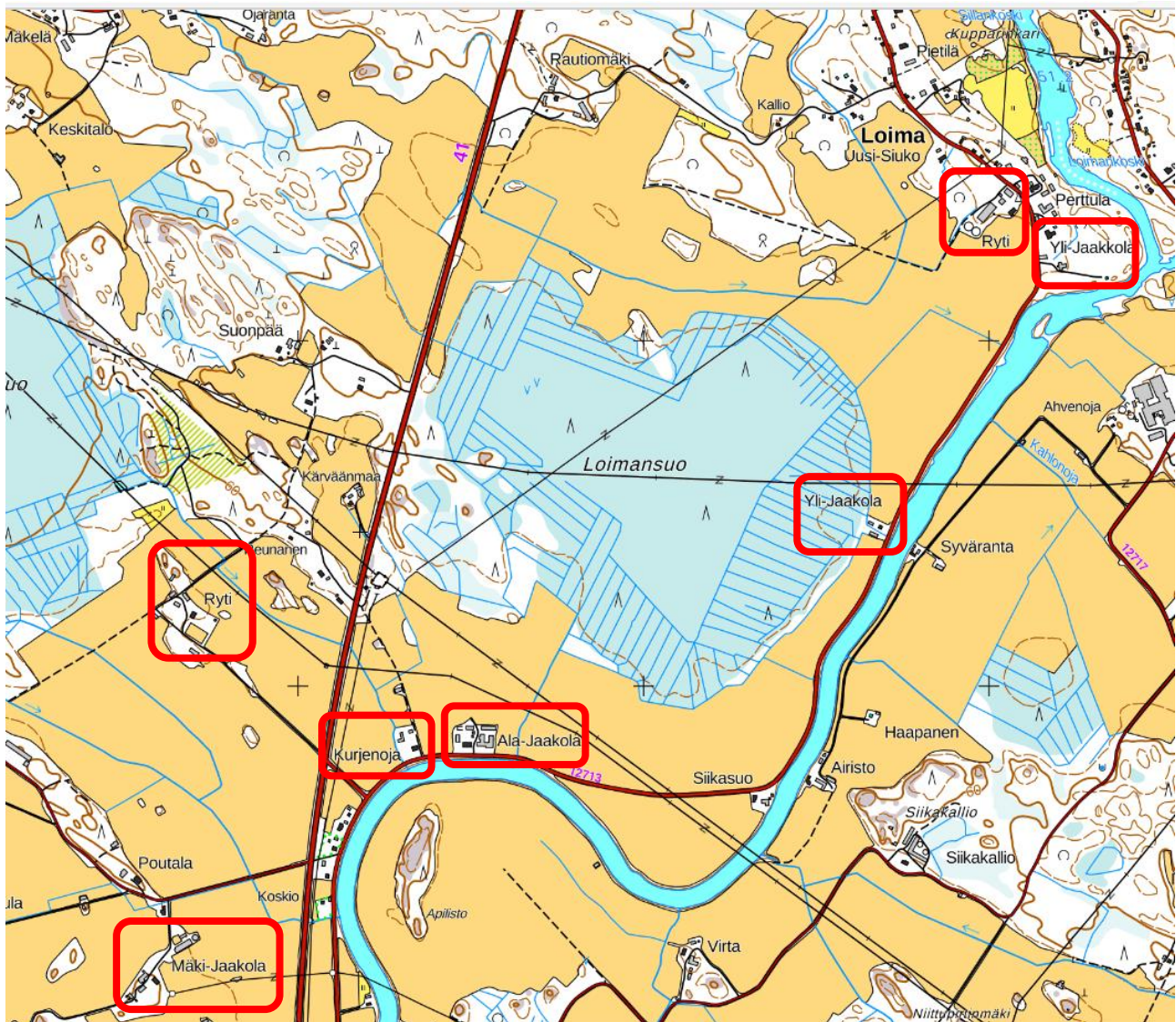

Isojaon aikainen kartta 1769-92, jossa näkyvät talot: 1.Pietilä, 2.Perttula, 3.Ala-Jaakola, 4.Ryti ja 5.Vanha-Siuko. Yli-Jaakolalle oli jo lohkottu maita (D), mutta taloa ei oltu vielä rakennettu. Sama koskee Uusi-Siukoa (G). <http://digi.narc.fi/digi/view.ka?kuid=10644507>

Sama laajempaa näkymänä

Isonjaon täydennyksessä 1885-95 pienet peltotilkut yhdistettiin isoimmiksi kokonaisuuksiksi. Rytin pinta-ala oli suurin 411 ha, josta peltoa 87 ha, seuraavana Yli-Jaakola 386/59 ha, sitten Ala-Jaakola 301/13 ha, seuraavana Pietilä 247/12 ha. Tästä hahmottaa kuinka iso tila Jaakola oli ennen halkomista.

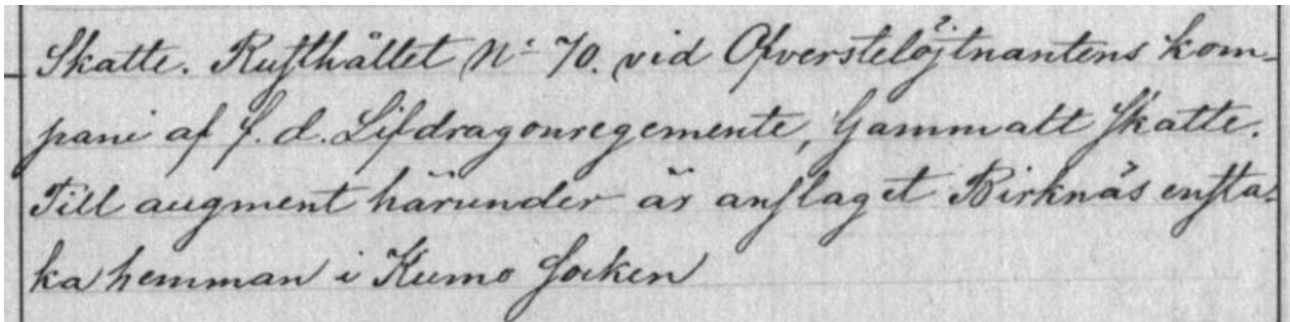

Nykykartta. Perttula on melko tarkkaan vanhan ryhmäkylän paikalla. Loiman Ryti ja (Uusi-) Siuko ovat siirtyneet vain vähän. Ala-Jaakola on siirtynyt kauas yläjuoksulle vanhan Pappilan niityn paikalle toiseen kylään. Jokisivuun. Yli-Jaakola (kartassa virheellisesti muodossa Yli-Jaakkola) on lähes alkuperäisellä paikalla. Ala-Jaakolasta halottu Mäki-Jaakola näkyy kartan lounaiskulmassa. Myös 1924 muodostettu toinen Ryti löytyy valtatie­n länsipuolelta. Ala-Jaakolan ja Yli-Jaakkolan puolivälissä oleva Yli-Jaakola on paikka, jossa aikoinaan oli Yli-Jaakolan mailla vuokralla ollut pehkutehdas. Ala-Jaakolan länsipuolella on Jaakola suvun omistama Kurjenoja.

Jaakola

Talon nimi Jaakola taitaa juontua kaukaiselta ajalta. Jop i Loima (Jacobin eli Jaakon muunnos) oli lautamiehenä Huittisten käräjillä 5.7.1456. 1500-luvun loppupuolella talo oli hyvin vauras. Vuoden 1571 hopeaveron maksajaksi on merkitty Sigfrid Andersson: hopeaa 2½ luotia (33 g), tinaa 3 naulaa, kuparia 50, ei hevosta, mutta 4 härkää, lehmiä 8, nuorta karjaa 4-4-5-4, lampaita 30, oa (omaisuuden laskennallinen arvo) 280:2. En tiedä miksi vauras talo siirtyi 1620 toiselle suvulle, esi-isälleni Thomas Thomassonille. Iso-livarin talonhaltijaluettelossa viimeiseksi aiemman suvun isännäksi on merkitty Matts Larsson. SAY:ssa isäntänä on kuitenkin 1600-1619 Thomas Larsson, Matts Larssonin veli. Äyrivero oli korkea 6½, mutta 1604 talo on merkitty veronmaksukyvyttömäksi (öde). Merkintä on vain tälle vuodelle. Sitten 1620 isännäksi ilmestyy Thomas Thomasson ja "Larssonit" katoavat kuin tuhka tuuleen. Kyse ei ollut kruunun väliintulosta, koska Jaakola ei

missään vaiheessa ollut kruunulla. Joko kyse oli tavallisesta kahden osapuolen kaupasta tai sitten edellinen suku vain kuoli pois. Thomas Thomasson oli talonhaltijaluettelon 4. isäntä. Siksi laitan aloitustaulun numeroksi 4. Jaakola oli ratsutila vuodesta 1699 alkaen.

Turun ja Porin läänin maakirja 1875. Siitä käy ilmi, että Jaakolan ratsutila oli ns. vanha perintötalo. Se ei ollut siis missään vaiheessa joutunut kruunulle. Aputilana oli Kokemäen Risteen Birknäs (Pirkkinäinen)

Taulu Jaakola 4

Thomas Thomasson s.n.1590

Plso Gertrud Jöransdr Matikainen s.n.1600

Lapset:

1. Johan s.1623 ⇒ **Taulu Jaakola 5**
2. Anna s.n.1625. Plso Anders Mattsson Isokahari s.1623, k.2.7.1677 Huittinen. Vih.1642. Anders oli isänsä jälkeen Huittisten Kaharilan Isokaharin puustellin isäntä 1649-77.
3. Jöran. SAY:ssa 1644-46.
4. Simon. SAY:ssa 1644-52. Simon on SAY:ssa merkitty talon kalastajaksi 1650. Toropaisen mukaan Simonin veli Johan Jaakola vaati kesäkuussa 1657 naapuriltaan Simonin kolme vuotta vuokralla ollutta lehmää ja vuokraa. Johan peri myös viideltä muulta veljensä raha- ja viljasaatavia. Simon oli matkustanut kyseisenä vuonna Ruotsiin, jossa toimi tiettävästi rakuunana.
5. Bertil. SAY:ssa 1649-52

Thomas oli Jaakolan isäntä 1620-48. SAY:ssa on myös Thomaksen veli Matz 1634-38 ja äiti Anna 1635 lisämerkinällä "utgl" (utgammal = ikäloppu). Niinpä Thomaksen isä ja äiti ovat tiedossa: Thomas (s.n.1560) ja Anna (s.n.1560).

Toropaisen löytämiä tietoja: Helmikuussa 1640 Thomas sai 6 markan sakon, sillä hän ei ollut pitänyt kunnossa Loiman siltaa vaadittavalla tavalla. Kuitenkin saman vuoden joulukuussa todettiin, että sillan kunnostus kuului Loiman (*Siukon*) Henric Ericssonille, sillä se sijaisti hänen peltosarallaan. Henric määrättiin maksaman muille määrätty sakot heille takaisin. Syyskuussa 1641 Tuomo sai takaisin Isohongiston niittynsä, jonka Salmenojan (*Rauvalan*) Jacob Henricsson oli anastanut itselleen aiemmalla väärällä tuomiolla. Marraskuussa 1641 Thomas pyysi lautamiehiä jakamaan hänen appensa Jöran Stefanssonin perinnön tämän perillisten välillä. Gertrudin äiti oli Mommolan Härän tytär. Gertrudin isä Jöran oli sukunsa 1. isäntä Huittistenkylän Matikaisessa eli Torrissa 1606-20. Gertrudin äiti eli Jöranin vaimo oli Gertrud Andersdr Härkälä. **Taulu 7 kirjassa Huittisten Mommolan Härkälät.** Huittisten käräjillä 2.11.1648

Thomas Thomassonin vaimo Gertrud Jöransdr:n vaati äitinsä veljentyttäreltä äitinsä isänperintöä.

Seuraavassa yhdistän kahta eri Toropaisen kirjaamaan tietoa. Kihlakunnantuomarin 10.11.1637 laatiman jakokirjan mukaan hänelle kuului 33 taalaria 11 äyriä. Niistä oli maksettu myötäjäisinä 7 taalaria ja äidin veli Mårten oli lisäksi antanut sisarelleen 3 taalaria 11 äyriä, joten saatavia oli vielä 23 taalaria. Mårtenin tytär Magdalena (Maisa) Härkä esitti puolestaan kappalainen herra Thomaksen ja Påval Cllian 2.11.1646 allekirjoittaman todistuksen (*kuolinvuoteella ihmiset kertoivat moninaisia asioita ja jos ne kirjattiin, niin siihen oli saatu lupa*), jonka mukaan Gertrudin setä (*edellä mainittu Mårten*) oli nautittuaan ehtoollista kuolinvuoteellaan kertonut, että oli toimittanut sisarelleen 3½ tynnyriä rukiita, ½ tynnyriä kuroja, 8 taalaria 8 äyriä kuparirahaa, yhden riikintaalarin, kuningas Kustaan rahaa 21 markkaa, läskisivun. Tämän

jälkeen todettiin, että Gertrud oli enää saava vain yhden hopeataalarin. *Mielenkiintoinen luettelo samaan aikaan käytössä olleista moninaisista rahayksiköistä.*

Gertrudin veli Jacob käy ilmi seuraavasta: Jacobin poika Matts Jacobsson Ulvilan pitäjän Rauman kylästä (tällä tarkoitettiin varmaan jo pitkään Poriin kuulunutta Vähä-Raumaa, Raumoja on myös Norjassa ja ajatellaan sen juontuvan samasta kantasesta kuin stream eli tarkoitti virtaa) halusi saada isänsä perinnön Jöran Stefanssonin tyttären Gertrudin pojalta Johan Thomasson Jaakolalta Loimasta käräjillä marraskuussa 1653. Perintöosuudeksi oli tullut 211 taalaria 12 äyriä kuparia. Siitä oli jo maksettu Johanin mukaan tavarana ja rahana 182 taalaria 16 äyriä. Kun Mattsin äitiä oli hoidettu tämän heikkouden ja sokeuden aikana Johan Jaakolan luona kuuden vuoden ajan, halusi Matts vähentää vaatimansa summan 50 taalariin ja hioinkiveen. Gertrudilla oli myös sisko Magdalena, jonka mies oli Lars Söfringsson Mikola. Katso merkintä Johanin kohdalla alempaa.

Taulu Jaakola 5

Johan Thomasson Jaakola s.1623

Plso Gertrud Henricsdr s.1650, k.27.8.1693

Vih.1640

Lapset:

1. Walborg s.1646, k.24.1.1720 Huittinen. Plso Jöran Sigfridsson Perttula s.1644 Huittinen, k.9.1.1715. Vih.15.2.1663. Nyt kyse on Raijalan Perttulasta, jonka isäntä Jöran oli isänsä jälkeen 1679-1702.
2. Thomas s.1650 ⇒ Taulu Jaakola 6
3. Gertrud s.1653, k.2.5.1733 Punkalaidun. Plso Jacob Mårtensson Pouru s.1649 Punkalaidun, k.24.2.1695 Punkalaidun. Vih.7.1.1677 Huittinen. Jacob oli isänsä jälkeen Punkalaitumen Sarkkilan Pourun isäntä 1674-95.
4. Anna s.1655. SAY:ssa 1670-73, ripille 1670. Vihittyjen luettelosta. 8.6.1673 vihittiin Loiman pitäjän Kurittulan Matts Thomassonin ja Jaakolan Anna Johansdr. Loimaan kastettujen luettelosta löytyy Matts Thomassonille Kurittulassa 26.11.1688 syntynyt Thomas. Äitejä ei siihen aikaan vielä mainittu.
5. Johan. yo sl. 1679 Turku. Johan löytyy yo-matrikelista Johan Jacolenius. Siinä on hänestä vain niukalti tietoa. Vanhemmat mainitaan. Löytyy myös 1695 tittelinä yo. Sotapalveluksessa
6. Bertil s.1661. Plso serkku Caisa Mattsdr s.20.10.1671 Huittinen, k.14.12.1690. Vih.27.5.1688. Bertil oli hetken Huittisten Loimankylän Pietilän isäntä (sukunsa 1.) 1689-91. Isännöys päättyi vaimon kuolemaan. Seuraava isäntä 1692-95 oli (Caisan) veli Johan Mattsson s. 12.7.1677, k.1695. Seuraava isäntäkin 1696-171 oli Caisan veli Henric Mattsson s.6.1.1674 Huittinen, k.12.1.1724 Huittinen. Hänen plso oli Maria Thomasdr Jaakola s.9.5.1678. Katso seuraava taulu. Caisa on talonhaltijaluettelossa todettu Bertiliin serkuksi. Johanilla oli siis veli Matts. Kuka hän oikein oli. Pystyin mielestäni lukemaan Henric Mattssonin kastetiedon 6.1.1.1674. Todetaan syntyneen Henric Mattsson, jonka isä oli Sigfridsson. Nykyään asia ilmaistaisiin niin, että Matts Sigfridssonille syntyi poika Henric. Ainoa looginen johtopäätös on, että Gertrud Matikaisella oli ennen tai jälkeen Thomas Thomassonia plso Matts Sigfridsson, jonka kanssa Gertrud sai lapset Caisa, Johan ja Henric. Toropainen: Bertil vaati käräjillä 1696 apeltaan Loiman Matts Sigfridssonilta vaimovainajansa lammavällyä, hopeasormusta, hopearistiä ja yhtä tynnyrillistä kauroja. Appi ilmoitti, että hänellä oli hallussaan ainoastaan vaadittu välly. *Matts Sigfridsson oli siis Loimankylästä. Pietilässä oli 1621-48 isäntänä Sigfrid Escilsson. Sitten isäntäsuku vaihtui. Oliko Pietilän Sigridillä poika Matts, sitä en pystynyt osoittamaan.*

Johan oli Jaakolan isäntä 1649-78. Toropainen löysi tuomiokirjamerkintöjä Johanista. Tila oli Johanin aikaan iso 1 1/3 manttaalin kokoinen ja kylvä 1687 oli 8 tynnyriä ja 8 kappaa. Lokakuussa 1654 Loiman talolliset Henric Ericsson (*Siuko*), Matts Mattson (*Pietilä*), Johan Jaakola ja Jacob Svensson Ryti syyttivät naapuriaan siitä, että heidän vesimyllynsä oli palanut tämän huolimattomuuden tähden. Armahtaakseen hänen köyhyyttään he sopivat, että syyllinen veistäisi tukit uuteen myllyyn ja hankkisi sinne uudet kivet. Muut pystyttäisivät myllyn entisen paikalle ja hankkisivat kaiken muun tarvittavan sisustuksen. *Vaikka*

asiakirjassa ei ole tätä naapuria mainittu, niin kyseessä on täytynyt olla Perttulan kotivävyisäntänä ollut Johan Mattsson Raapanen.

Johanin sukulaisista kertoo seuraava merkintä. Marraskuussa 1656 Johan esitti oikeudelle todistuksen päivättyä 8.11.1655, jonka mukaan Porin Matts Jacobson oli saanut täyden isänperintönsä Johanilta. Myös Suttilan Lars Söfringsson Mikola ilmoitti saaneensa 15 taalarin arvoisen härän ja 6 taalaria rahaa, ja heidät erotettiin virallisesti pesästä. *Tulkitsen tätä. Tämä "Porin Matti" taisi olla Johanin isän Thomaksen veli Matts, joka näkyy SAY:ssa 1634-38 ja joka oli näemmä siirtynyt Poriin. Lars Mikola ajan sääntöjen mukaan näyttää edustaneen vaimoaan Margareta Jöransdr Matikaista, jonka sisko Gertrud oli Johanin äiti. Niinpä tässä puhutaan myös Jöran Matikaisen kuolinpesän selvittelystä.*

Maaliskuussa 1657 Johan ilmoitti taanneensa Työtilän Henric Mårtenssonin 10 taalarin velan ja tulleen siksi pidetyksi vangittuna Turun raatihuoneella. Henric määrättiin maksamaan velkansa kahden viikon kuluessa. *Henricillä taidettiin tarkoittaa Kauvatsan Työtilän Heikkilän isäntää Henric Mårtenssonia.*

Heinäkuussa 1659 Johan vaati 19 muun talollisen kanssa palkkiota heille määrätyn Loiman ja Korkiakosken välisen kihlakunnansillan korjaamisesta ja rakentamisesta. Työ oli ollut tavallista vaikeampaa, sillä talvella oli ollut lunta tavallista enemmän kuin tavallisesti. Kullekin isännälle määrättiin korvattavaksi yksi kuparitaalari.

1600-luvun alkupuolelta lähtien virallisesta postinkulusta saattoivat huolehtia luku- ja kirjoitustaitoiset talonpojat, joille myönnettiin verokevennyksiä. Loiman Jacolan Johan Thomasson mainitaan vuonna 1660 postitalonpoikana.

Taulu Jaakola 6

Thomas Johansson Jaakola s.1650, k.27.7.1712

Plso Brita Paulsdr Laurila s.1656 Huittinen, k.5.4.1723

Vih.7.1.1677

Lapset:

1. Maria s.9.5.1678, k.29.1.1743 Huittinen. Henric Mattsson s.6.1.1674 Huittinen, k.12.1.1724 Huittinen. Henric oli veljensä jälkeen Loimankylän Pietilän isäntä 1696-71. Pietilä oli hänen jälkeläisillään ainakin vuoteen 1944. talonhaltijaluettelon loppuun asti.
2. Walborg s.7.2.1680, k.7.12.1740 Tyrvää. Plsot: 1. Johan Stefansson Kuutti s.29.3.1674 Tyrvää, k.27.9.1708 Tyrvää. Vih.21.5.1699, 2. Mårten Thomasson Ala-Orvola s.1688 Tyrvää, k.2.10.1737 Tyrvää. Vih.26.9.1709. Johan oli sukunsa 1. isäntä Tyrvään Ketolan Ketolassa 1700-04. Mårten oli Ketolan isäntä 1710-37.
3. Caisa s.2.11.1683, k.4.7.1747 Huittinen. Plso Eric Ericsson Mauriala s.25.2.1681 Huittinen, k.25.11.1748. Eric oli isänsä jälkeen Huittisten Maurialan ratsutilan isäntä 1710-48
4. **Johan s.24.6.1686** ⇒ **Taulu Jaakola 7**
5. Gertrud s.26.12.1690, k.15.2.1761 Kiikka. Plso Johan Johansson Suutari s.n.1680 Kiikka, k.29.5.1765 Kiikka. Vih.8.6.1718 (Gertrud oli Johanin 2.plso). Johan oli isänsä jälkeen Kiikan Kilpijoen Suutarin isäntä 1709-34

Thomas oli Jaakolan isäntä 1679-1704. Hänen aikanaan Jaakolasta tuli ratsutila 1699. Kun Jaakola myöhemmin halottiin, muodostivat Ala- ja Yli-Jaakola yhdessä ratsutilan eli huolehtivat yhdessä ratsusotilaan varustamisesta. Niinpä sekä Ala- että Yli-Jaakolaa kutsuttiin ratsutiloiksi.

Taulu Jaakola 7

Johan Thomasson Jaakola s.24.6.1686, k.9.4.1749

Plsot:

1. **Anna Thomasdr Matikkala s.22.11.1693 Huittinen, k.29.7.1729**

Vih.17.6.1716

Lapset:

1. Maria s.12.6.1717, k.5.9.1784 Huittinen. Plso Matts Mattsson Praadi s.21.9.1709 Huittinen, k.4.11.1786 Huittinen. Matts oli isänsä jälkeen Praadin isäntä 1737-86. **Taulu Praadi 11**. Presidentti Sauli Niinistön esiäiti. **Taulu Niinistö 8** kirjassa Presidentteinä toimineet etäserkkuni
2. Thomas s.19.11.1721 ⇒ **Taulu Jaakola 8**
3. Johan s.15.2.1724, k.3.10.1785 Huittinen. Plso Anna Jacobsdr Hurri s.15.12.1730 Huittinen, k.6.7.1807 Huittinen. Johan oli Huittisten Korkiakosken Hurrin kotivävyisäntä 1764-85. Risto Rytin esi-isä. **Taulu Rytä 8** kirjassa Presidentteinä toimineet etäserkkuni.
4. **Simon s.10.10.1726, k.21.8.1769 Huittinen. Plso Maria Johansdr Ookila s.18.3.1731 Huittinen, k.1.4.1810 Huittinen.** Simon oli Ookilan kotivävyisäntä 1751-69. Ookila pysyi hänen jälkeläisillään vuoteen 1912 asti. **Taulu Ookila 12** kirjassa Huittistenkylän Rautio ja Lauttakylän Ookila
2. Maria Mattsdr Pitkänen s.30.10.1710 Huittinen, k.13.3.1777 (**minun 1c7r**)
Vih.2.2.1730
Lapset:
 5. Caisa s.1736, k.9.2.1808 Huittinen. Plso Matts Matsson Kalinen s.9.1.1728 Huittinen, k.17.2.1799. Vih.7.6.1753. Matts oli isänsä jälkeen Huittisten Rieskalan Kalisen isäntä 1750-99.
 6. Eric s.22.2.1739, k.24.2.1786 Kokemäki. Plso Maria Danielsdr Yli-Härkälä s.29.2.1752 Kokemäki, k.20.1.1826 Kokemäki. Vih.9.10.1768. Eric oli Kokemäen Haistilan Yli-Härkälän kotivävy.
 7. Brita s.6.10.1741, k.14.1.1808 Kiikka. Plso Michel Michelsson Horko s.4.10.1742 Kiikka, k.8.9.1817 Kiikka. Michel oli isänsä jälkeen Kiikan Kiimajärven Horkon talossa 1761-1817. **Taulu Ho12** kirjassa Kiikan Kiimajärven, Haapanimen ja Leikkuun sukutaloista.
 8. Maria s.24.5.1747, k.24.4.1809 Huittinen. Plso Eric Henricsson Rekola s.8.4.1748 Huittinen, k.13.5.1809 Huittinen. Vih.5.10.1766. Eric oli isänsä jälkeen Huittistenkylän Rekolan isäntä 1769-91. Johan oli Jaakolan isäntä 1709-48. Näin talonhaltijaluettelossa. Siinä ei ole tietoa isännästä 1705-08. Viinapoltto oli valtakunnassa vapaata vuoteen 1731, jolloin kruunu alkoi verottaa tästä oikeudesta viljan ylettömän haaskauksen estämiseksi. Johan oli saanut maaherralta oikeuden paloviinakorouvin pitämiseen kolmen hopearuplan vuotuista veroa vastaan, mutta luovutti sen 1734 rovasti Nils Idmannille, joka taas välittömästi myi krouvioikeudet Heinerkkilän kestikievarin rykmenttikirjuri Gaddin leskelle. Hän oli siis vain välikäsi. Olisihan se ollut hieman ristiriitaista, jos kirkkoherra, joka hänkin varmaan ajan tavan mukaan saarnasi viinan kirouksista, olisi pitänyt samaan aikaan paloviinakorouvia.

Taulu Jaakola 8

Thomas Johansson Jaakola s.19.11.1721, k.17.4.1761

Plso Caisa Jöransdr Perttula s.17.11.1732 Rajjala, Huittinen, k.17.4.1776 (**minun 3c6r**)

Vih. 3.6.1750

Lapset:

1. Bertil s.14.7.1753 ⇒ **Taulu Ala-Jaakola 9**
2. Johan s.14.12.1755 ⇒ **Taulu Yli-Jaakola 9**

Thomas oli Jaakolan isäntä 1749-61. Thomaksen varhaisen kuoleman seurauksena leski Caisa avioitui 23.5.1762 Jacob Mattsson Tohnan (s.1.7.1742 Mellilä, k.9.0.1811 Huittinen) kanssa. Jacob oli Jaakolan isäntä 1762-75. Thomaksen poikien vartuttua riittävästi Jaakola halottiin Ala- eli Iso-Jaakolaan ja Yli- eli Vähä-Jaakolaan. Jokisivun kylässä oleva Ala-Jaakola tunnetaan myös nimellä Vanha-Jaakola ja Yli-Jaakola Uusi-Jaakola. Vanhemmasta pojasta Bertilistä tuli Ala-Jaakolan 1. isäntä ja pikkuveljestä Johanista tuli Yli-Jaakolan 1. isäntä. Olen ymmärtänyt asian niin, että paikalleen pysyneestä Jaakolasta tuli Ala-Jaakola ja Yli-Jaakola rakennettiin heti sen eteläpuolelle. Myöhemmin kumpaakin taloa jaettiin lisää. Kirkonkirjoissa ja käytännössäkin nimet säilyivät pelkistetyssä muodossa Jaakola. Kirjaan heidät selvyiden vuoksi seuraavaksi talon nimen mukaan. Näin on myös Iso-livarin talonhaltijaluettelossa. Seuraan ensin Ala-Jaakolan vaiheita.

Ala-Jaakola

Taulu Ala-Jaakola 9 = Taulu 7,2,1,2,2,4,2,1 kirjassa Huittisten Mommolan Härkälät

Bertil Thomasson Ala-Jaakola (Jaakola) s.14.7.1753, k.16.2.1788

Maria Henricsdr Härkälä s.14.6.1747 Huittinen, k.25.11.1787 (minun 4c5r)

Vih.6.10.1771

Lapset:

1. Caisa s.6.9.1772, k.1817 Perttula, Loima, Huittinen. Plso Eric Henriksson Perttula s.1762 Huittinen, k.1808 Huittinen (minun 3c5r). Eric oli isänsä jälkeen Huittisten Loimankylän Perttulan isäntä 1796-1808. Perttula halottiin 1819 Uusi- ja Vanha-Perttulaksi. Toisesta pojasta Ericistä (s.16.9.1792 tuli 1. Uusi- eli Kylä-Perttulan isäntä ja pikkuveli Johanista (s.29.6.1795) tuli Vanha-Perttulan isäntä.

2. Johan s.9.4.1776 ⇒ Taulu Ala-Jaakola 10

Bertil oli Ala-Jaakolan 1. isäntä 1775-88. Hän kuolee vain 34-vuotiaana. Siksi tarvittiin lampuotilaista, jotta poika Johan ehtisi varttua. Lampuotilaisena 1788-92 oli Anders Olofsson s.1756, k.1795.

Taulu Ala-Jaakola 10

Johan Bertilsson Ala-Jaakola s.9.4.1776, k.17.5.1809

Plso Maria Michelsdr Tätälä s.24.3.1776 Alastaro, k.17.11.1835 (minun 4c5r)

Vih.30.5.1795 Alastaro

Lapset:

1. Johan s.1798
2. Bertil s.4.9.1800 ⇒ **Taulu Ala-Jaakola 11**
3. Caisa s.16.12.1802, k.1.4.1882 Huittinen. Plso Eric Mattsson Mäki-Noppari s.13.9.1795 Huittinen, k.14.12.1870 Huittinen (minun 4c5r). Vih.1.7.1823. Eric oli isänsä jälkeen Huittisten Sammun Mäki-Nopparin isäntä 1820-70. **Taulu Mäk-Nop12 kirjassa Huittisten Sammun Taku, Noppari ja Kyllyn suvut**
4. Maria s.23.6.1805, k.8.6.1892 Huittinen. Plsot: 1. Gustaf Mattsson Ala-Heikkilä (Rautio) s.7.3.1803 Huittinen, k.10.3.1844 Huittinen. Vih.19.6.1827. **Taulu Rautio 12 kirjassa Huittistenkylän Rautio ja Lauttakylän Ookila**, 2. Matts Thomasson Heikkilä s.6.2.1806 Huittinen, k.5.4.1858 Huittinen. Vih.22.9.1846. Gustaf oli veljensä ja isänsä jälkeen Huittisten Mommolan Ala-Heikkilän isäntä ja Matts oli isäntä 1846-58. Matts Thomassonilla oli valmiit juuret taloon. Hänen vanhempansa olivat Heikkilän isäntäparina 1813-18. Isän Thomas Ericsson Heikkilän (s.7.9.1764, k.30.5.1818) juuret ovat kiinni talossa vuodesta 1581 alkaen. Äiti Walborg Jacobsdr Karitsala s.3.4.1778 Vampula, k.3.2.1850 Huittinen. **Taulu Karitsala 12 kirjassa Vampulan Salmenojan, Punolan ja Sallilan taloista**.
5. Thomas s.2.12.1807. Vih.5.7.1831 Plso Anna Thomasdr Ala-Naatula s.7.1.1811 Huittinen, k.5.4.1896 Huittinen (minun 5c5r). Vih.5.7.1831. Thomas oli Huittisten Naatulan Ala-Naatulan kotivävyisäntä 1831-66.

Johan oli Ala-Jaakolan isäntä 1793-1809. Hänen kuoltuaan leski Maria avioitui 13.11.1810 talon rengin Henric Bertilsson Raskan (s.29.3.1786 Huittinen, k.19.4.1874 Huittinen, minun 8c5r) kanssa. Henric oli isäntä 1810-29. Henric oli myös rinnan sukuhaaransa 1. isäntä 1820-29 Huittisten Sammun Pietilässä. Myös Loimankylän Vanha-Perttula oli hänen omistuksessaan 1829. Heille syntyi lapsi: Justina s.15.6.1814. Justina avioitui 28.6.1831. Plso ratsutilallisen poika Israel Andersson Loimaan Alastaron Mellilän Konkasta s.17.4.1809. Muutto Konkkaan 1831. Lapsi: Carl Fredric s.17.1.1836. Konkkaa oli hyvin vaikea löytää RK:sta, mutta tällaisesta RK:sta he löytyvät. Loimaan RK 1831-36 JK477 I Aab:24 s.208.

<https://www.sukuhistoria.fi/sshy/sivut/jasenille/paikat.php?bid=15868&pnum=211>

Koleraepidemia koetteli Eurooppaa 1830 ja levisi Suomeenkin. Vuoden 1831 syksyllä tiedettiin Loimaalta yhdeksän varmaa sairastumista, josta kolme oli johtanut kuolemaan. Turun ja Porin läänin maaherra oli heinäkuussa 1831 määrännyt, että pitäjiin tuli terveyskomitea ennalta ehkäisemään uhkaavaa vaaraa.

Sellainen perustettiin kirkkoherra Åkermanin toimesta aikaleimatta ja siihen tuli valituksi mm Henric Ala-Jaakola.

Henric oli aikansa ensimmäisiä puutarhavihjelijöitä. Kirkkoherra, rovasti Åkermanin mielestä hänen vertaistaan ei ollut naapuripitäjissäkään. Hänellä oli kirsikka- ja karviaismarjapensaita sekä kuusitoista omenapuuta. Hän osallistui myös ponnekkaasti koskenperkaustöihin. Suomen Talousseura palkitsi hänet 1838 hopeamitalilla. Rovasti Åkerman nosti hänet työteliäisyyden peruskuvaksi, mieheksi, joka oli noussut rengistä ratsutilan menestykseen isännäksi.

Taulu Ala-Jaakola 11

Bertil (Perttu) Johansson Ala-Jaakola s.4.9.1800, k.26.10.1847

Plso Lisa Johansdr Värri s.2.5.1812 Pöytyä, k.11.7.1899 Huittinen

Vih.30.6.1829

Lapset:

1. kuolleena syntynyt poika 9.11.1832
2. kuolleena syntynyt lapsi 23.1.1834
3. Caisa s.30.7.1835, k.5.8.1907 Huittinen. Plsot: 1. Johan Fredric Ericsson Kanni s.14.12.1830 Huittinen, k.22.5.1867 Huittinen. Vih.26.5.1857, 2. Frans Fredric Fredricsson Vinko s.9.3.1854 Huittinen, k.31.12.1891 Huittinen. Vih.7.8.1879. Johan oli isänsä jälkeen Huittisten Kannilan Kannin eli Isoperen isäntä 1857-67. Leski Caisa oli talonhaltija 1867-79 (pitkään) ja Frans oli isäntä 1879-91.
4. Carl (Kaarle) s.23.2.1839, k.12.1.1923 Kolkkinen, Pöytyä. Plso Maria Justina Mattsdr Saarelainen s.1.11.1845 Kaulanperä, Pöytyä. k.19.3.1932 Wärrin. Isä ehti ennen kuolemaansa opettaa kaksoispojat lukemaan. Isä kuoli Carlin ja Fredricin ollessa 8-vuotiaita. Kaarle tai Kaarlo (molempia nimimuotoja on käytetty) luki kaikki käsiinsä saamansa kirjat ja toimi jo varsin nuorena pyhäkoulunopettajana. Kaarlestä tuli 35-vuotiaana äitinsä kotitalon Pöytyän Wärrin ratsutilan isäntä 1864. Jo muutaman vuoden kuluttua hän oli Pöytyän kunnallislautakunnan puheenjohtaja, säästöpankin hallituksen esimies ja paljon muuta. Kirkonisännöitsijänä hän toimi 30 vuotta. Kaarle Wärrin valittiin säätynsä nuorimmaksi valtiopäivämieheksi valtiopäiville 1867, jotka järjestettiin suurena nälkävuonna. Seuraaville valtiopäiville 1872 häntä ei valittu. Syynä on arveltu olevan sen, että hän oli ratsutilallinen ja suurin osa valinnan tehneistä talonpojista oli perintötilallisia. Sitten hän oli taas valtiopäivillä 1877, 1882, 1885, 1888 ja 1891. Hän oli talonpoikaissäädyn puhemies vuosien 1894 ja 1897 valtiopäivillä. Kuva alempana. Kaarle ja kaksoisveli Fredrik sokeutuivat vanhemmiten samoihin aikoihin.
5. Fredric s.23.2.1839, kaksoset ⇒ **Taulu Ala-Jaakola 12**
6. Johan s.25.12.1841, k.1902. Naimattomana RK:ssa 1884-93 s.586. Johan oli hiljainen uskovainen, joka ei pyynnöistä huolimatta halunnut osallistua yhteiskunnallisiin luottamustehtäviin. Mieluimmin hän osallistui talon työmiesten kanssa tavanomaisiin pelto- ja muihin töihin.
7. Maria s.11.3.1845, eli 8 tuntia
8. Gustaf s.2.6.1846, hätäkastettu, eli 4 tuntia
9. Maria s.3.10.1847. Plso Isaak Isaaksson Rautio s.8.3.1848. Vih.14.4.1866. Isaak oli Huittistenkylän Raution ratsutilan poika ja isänsä jälkeen isäntä. RK 1861-67 s.211. **Taulu Vanha-Rautio 14 kirjassa Huittistenkylän Rautio ja Lauttakylän Oukila**

Bertil oli Ala-Jaakolan isäntä 1829-47. Bertil oli isäpuolensa Henricin jälkeen myös Sammun Pietilän isäntä 1829-47. Myös Loimankylän Vanha-Perttula oli isäpuolen perua hänen omistuksessaan 1829-31. Hänen kuoltuaan leski Lisa oli talonhaltija 1847-74 (pitkään). RK:n 1839-45 s.1 sivumarginaalissa todetaan Lisa olevan lääkärintodistuksen mukaan erikoisen sairas, mitä tarkoittaneekaan. Lisa oli käräjillä 11.4.1864 viinan salapoltosta.

Kaarlo Wärrä 1895

Vakaita ja juurevia satakuntalaisia talonpoikia, luottamusmiehiä: Loiman Ala-Jaakolassa 1839 syntyneet kaksoisveljekset Kaarlo (Värrä) ja Fredrik (Jaakola), edellinen mm. talonpoikaissäädyn puhemies ja jälkimmäinen kunnallislautakunnan puheenjohtaja. Kaarlo Wärrä (oik.) kuvattuna veljensä Fredrik Jaakolan kanssa eräällä hänen viimeisistä Huittisten vierailuistaan.

Kuvakaappaus Suur-Huittisen historia s.464

Taulu Ala-Jaakola 12

Fredric Bertilsson Ala-Jaakola s.23.2.1839, k.18.4.1925

Plso Wilhelmina Carlsdr Käyrä s.21.4.1850 Lauttakylä, Huittinen, k.13.5.1926 (minun 5c2r)
Vih.9.7.1874

Lapset:

1. Johan s.2.2.1875, k.1875

2. Karl s.8.8.1876. Plso Alma Maria Fransintytär Uusi-Perttula s.16.10.1877. Vih.23.2.1901. Lapset: 1. Lauri Johannes s.2.7.1901, 2.Aino s.2.9.1904, k.15.4.1908, 3.Anna 14.1.1906. Ala-Jaakolan RK 1903-12 s.1138. ⇒**Taulu Mäki-Jaakola 13**

3. Johan (Juha) s.2.12.1877 ⇒**Taulu Ala-Jaakola 13**

4. Gustaf (Kustaa) s.13.7.1879. Plso Amanda Antintr Lehtinen s.24.10.1880 Lammi. Vih.15.10.1903. Lapset: 1. Elisabeth s.17.9.1904, 2. Paavo s.26.2.1906, 3.Tuovi Rakeli s.12.12.1907, 4. Niilo s.7.7.1912. Ala-Jaakolan RK 1903-12 s.1138 ⇒**Taulu Kurjenoja 13**

5. Naema Maria (Maria/Maija) s.9.2.1881, k.1967. Plso Erkki Verner Saikku s.13.5.1877 Loimaa. Vih. 1913. Verner oli isänsä jälkeen Loimaan Vesikosken Saikun isäntä vuodesta 1900. Lisää tietoa valokuvineen <http://sukutilat.sarka.fi/>

6. Oskar (Oskari) s.9.12.1882, k.1941. Asui ”setämiehenä” Ala-Jaakolassa. Oskari soitti harmonia ja viulua, sepitti ja sävelsi virsiä. Häntä kiinnosti tähtitiede ja maasäteily, josta hän kirjoitti omakustanteen Kaivonpaikan katsomista ”taikavarvun” avulla (1926)

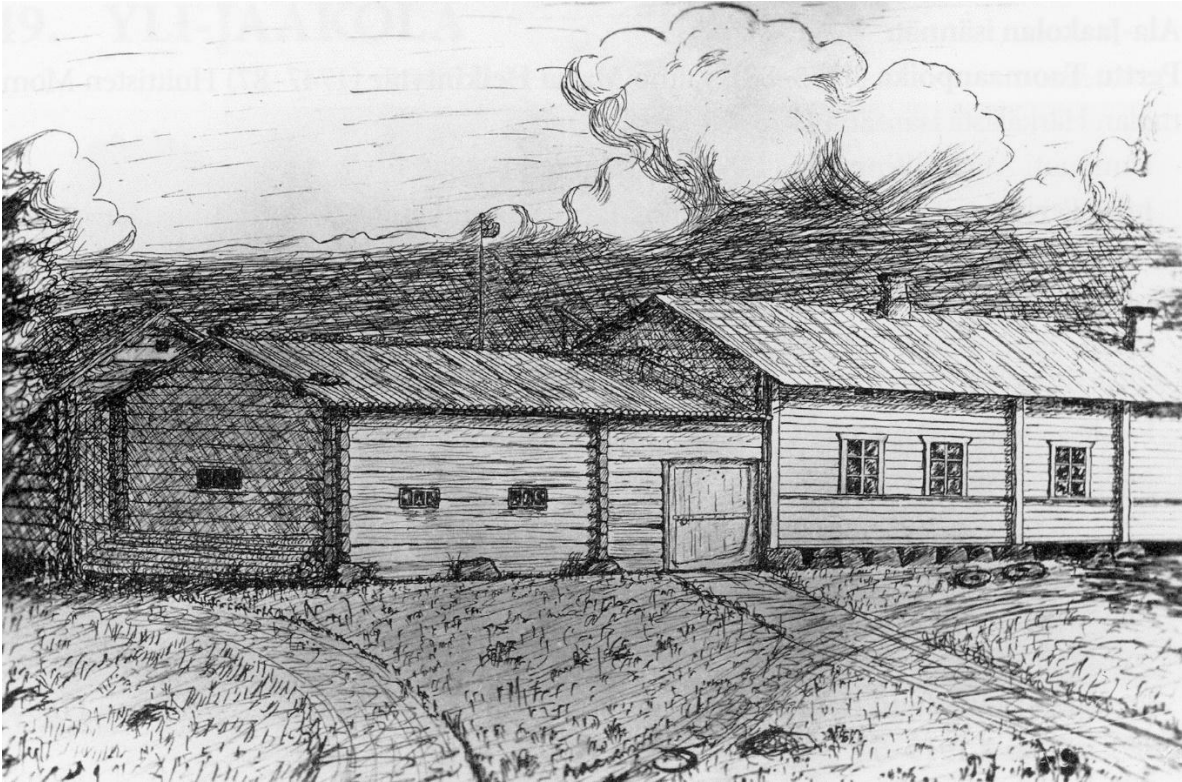
7. Anna Wilhelmiina s.6.10.1884, k.7.6.1885

8. Ilmari s.8.3.1886, k.2.4.1886

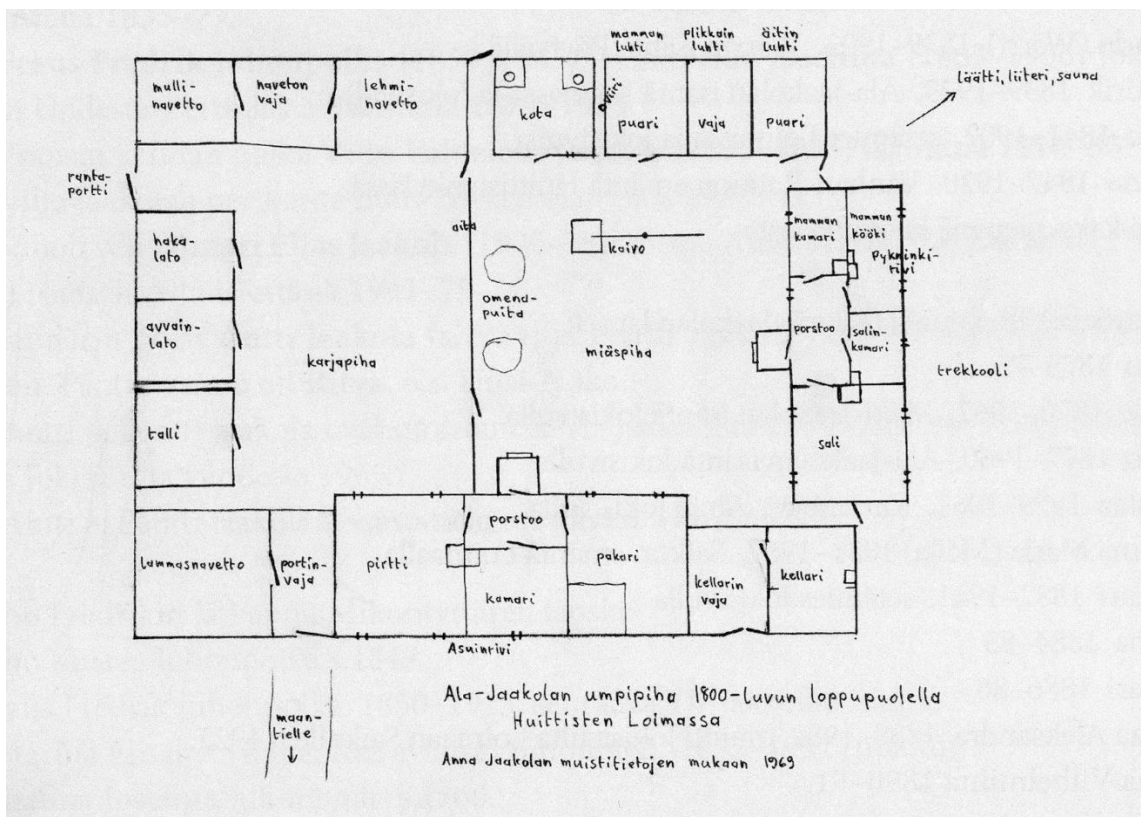
9. Anna Aleksandra s.26.2.1888, k.1982, naimaton. Muutti 1927 siskonsa Maijan luo Loimaan Saikkuun.

10. Aina Vilhelmina s.6.2.1890, k.14.8.1891

Fredric oli Ala-Jaakolan isäntä 1874-1913. Kirkon ja maallinen hallinto erotettiin toisistaan asetuksella 1865. Hieman odotellen perustettiin Huittisissa 1870 toimeenpanevaksi elimeksi seitsenjäseninen kunnallislautakunta, johon Fredrik valittiin. Myöhemmin Fredrik toimi Huittisten kunnallislautakunnan pj:na 1885-87. Johanin kuoltua Ala-Jaakola jaettiin kolmen veljeksien kesken. Johan oli seuraava Ala-Jaakolan isäntä. Isoveli Kalle perusti talon Mäki-Jaakolan jonkin matkaa Ala-Jaakolasta lounaaseen olevalle mäelle. Pikkuveljen Kustaan talo, Kurjenoja nousi heti Ala-Jaakolan länsipuolelle jokivarteen. Ala-Jaakolasta ja Kurjenojalta ei osallistuttu sotatoimiin sisällissodan aikana, mutta kumpikin veljeksistä Johan ja Kustaa pitivät päiväkirjaa, joiden merkintöjä voi lukea kirjasta Kaikki alkoi Loimasta. Sisällissodan aikana Ala-Jaakolassa oli vanhempien lisäksi naimattomat lapset Johan isäntänä, Oskari ja Anna Isojaon täydennyksen (Uusjaon) seurauksena Ala-Jaakola siirtyi nykyiselle paikalleen Loimijoen yläjuoksun suuntaan Jokisivulle. Siihen asti Ala-Jaakola oli heti Yli-Jaakolan pohjoispuolella. Sinne Fredric rakensi uuden tilakeskuksen. Saman syyn, Isojaon uusjaon vuoksi Vanha-Siuko joutui siirtymään melkoisen matkan itään Palojoelle, jossa he saivat käyttöönsä vanhan torpan rakennukset. Bertil huusi huutokaupassa marianpäivänä 1896 Vanha-Siukon pytinkirivin, joka siirrettiin Jokisivulle ensimmäiseksi asuinrakennukseksi. Monia ulkorakennuksia siirrettiin myös Loiman Ala-Jaakolasta Jokisivulle. Osa rakennettiin uudesta, kuten navetta, kuivuri ja päärakennus (1901-02). Varsinaisen uuden asuinrakennuksen teossa käytettiin muistitiedon mukaan Loimankylässä olleen Ala-Jaakolan talon hirsiiä. Alimmat hirsikerrat ikkunoiden tasolle asti ovat tiettävästi näitä vanhoja hirsii, tosin tuskin vanhan talon alahirsiiä. Ennen muuttoa vanhalta paikalta oli Ala-Jaakolasta muodostunut umpipiha, jossa oli mies- ja karjapihaosuudet. Umpipihan koko laajuus rakennuksineen oli 45x35m. Fredrik kaksoisveli Kaarle sokeutuivat vanhemmiten samoihin aikoihin.

Ala-Jaakolan rakennuksia 1800-luvun lopulla Loimankylässä. Marja-Liisa Rajasaaren arkistossa oleva Paavo Jaakolan tussipiirros vuodelta 1927 kirjassa Kaikki alkoi Loimasta.

Ala-Jaakolan Loiman talon kaaviopiirros kirjassa Kaikki alkoi Loimasta

Taulu Ala-Jaakola 13

Johan (Juho, Janne) Fredricsson Ala-Jaakola s.2.12.1877, k.14.7.1960 Huittinen

Plso Martta Helena Sjöman s.2.8.1890 Naantali
Vih.29.6.1923 Huittinen

Lapset:

1. Keijo s.16.5.1925, k.23.10.2010, aivoverenvuoto. Keijo oli matemaattisesti lahjakas. Hän kävi kansakoulun ja kansanopiston. Oppikouluun häntä ei laitettu, koska Keijon itsensä kertomana isälle ei ollut mikään muu ammatti arvokas kuin maanviljelijä. Keijo osallistui talon töihin. Keväällä 1949 hän päätti selvittää, oliko hänellä mahdollisuutta suorittaa yo-tutkinto. Sille avautui mahdollisuus. Hän luki iltaisin ja öisin. Hän teki kaiken ensin salaa vanhemmiltaan. Sitten vahingossa asia paljastui ja Keijo vapautettiin talon töistä, jotta hänellä oli aikaa lukea. Suoritti ilman tunneilla istumista tarvittavat tentit ja suoritti yo-tutkinnon jo vuoden kuluttua eli 1950. Hän oli Jokisivulla syntyneistä ensimmäinen ylioppilas. Hän valmistui Filosofian kandidaatiksi pääaineena fysiikka 1958. Hän toimi opettajana, viimeksi Suupohjan kauppaoppilaitoksella Kauhajoella 1966-88. Hän oli siellä kotiseutuaktiivi monella tapaa. Hän sai Kauhajoella kotiseutuneuvoksen arvonimen. Eläkkeelle jäätyään hän palasi Huittisiin. Hän keräsi tuhansien valokuvien kokoelman. Hän myös keräsi mittavan Huittista käsittelevän kirjallisuuden kokoelman. Hän keräsi myös äänitteitä ja luovutti nämä kokoelmansa Huittisten museolle ja kirjastolle. Hän sai myös Huittisissa kotiseutuneuvoksen arvonimen.

2. Veikko Lauri Fredrik s.1927 ⇒**Taulu Ala-Jaakola 14**

Lauttakylä 3.12.1937: Maanviljelijä Juho Jaakola täytti 60 vuotta t.k. 2 p:nä. Maanviljelijä Jaakola, Huittisten Jokisivulta, on hoitanut syntymäkotinsa päätilaa Ala-Jaakolaa kolmatta kymmentä vuotta. Tämän lisäksi on hän toiminut monissa kunnallisissa ja seurakunnan luottamustehtävissä. Hän on ollut kirkkohallintokunnan jäsenenä sen perustamisesta alkaen sekä kuulunut kirkkoneuvostoon v:sta-1914. Myöskin kunnanvaltuustoon on hänet valittu kuusi eri kertaa, jossa toimessa hän on nykyisinkin. V. 1917 (hänet valittiin Huittisten Säästöpankin isännistöön, johon hän on kuulunut siitä alkaen. 17 vuotta on maanviljelijä Jaakola toiminut köyhäinhoitolautakunnan jäsenenä, ensin esimiehenä, sitten kaitsijalla ja nykyisin piirimiehenä. Valtiollisten ja kunnallisten vaalilautakuntien puheenjohtajana ja jäsenenä on hän toiminut useassa eri vaalilautakunnassa. Länsi-Suomen kansanopiston johtokunnan varajäsenenä on hän ollut useita vuosia. Jokisivun kansakoulun perustamisesta, v:sta 1911 alkaen on hän toiminut sen johtokunnan puheenjohtajana. Hänen aloitteestaan ja toimestaan on Jokisivulle saatu useita hyviä uudistuksia aikaan. Edellä mainittujen sekä monien muitten toimiensa ohella on häneltä riittänyt aikaa ja innostusta kotimuseon perustamiseen ja hoitoon. Tätä keräämistyötä hän onkin tehnyt suurella innolla ja asian tuntemuksella saaden aikaan arvokkaan, yli parituhatta esinettä käsittävän vanhojen esineiden kokoelman, johon kuuluu monta hyvinkin vanhaa ja arvokasta esinettä. Tämä museo ei ole tunnettu ainoastaan omien paikkakuntalaisten keskuudessa, sillä monet ovat ne asiaan innostuneet vieraspitäjäläisetkin, niin yksityiset henkilöt kuin koululaiset sekä (retkikunnat, jotka vuosittain ovat käyneet tutustumassa tähän arvokkaaseen Huittisten historiaa selventävään museoon. Maanviljelijä Juho Jaakolalle, tälle rauhallisesti asioita harkitsevalle, älykkäälle, hyvää harrastavalle toiminnan miehelle toivotamme jatkuvaa työn iloa sekä voimia menestykselliseen toimintaan kotiseudun ja samalla kansamme hyväksi.

Johan oli Ala-Jaakolan isäntä 1913-54. Sai muuttokirjan 20.9.1899 nro 50 Vampulaan. Jäikö kuitenkin toteutumatta, koska en löydä häntä Vampulan sisäänmuuttaneiden luettelosta. Oli siis ehkä välillä Vampulassa. Sukutilat Webissä sivuston tekstiä: "Kirkonkirjojen mukaan on tila ollut nykyisellä suvulla jo isonvihan aikana, mutta perimätiedon mukaan suku on hallinnut sitä jo paljon aikaisemmin.". Perimätieto oli oikeassa. Ala-Jaakola ja sen edeltäjä Jaakola oli ollut samalla suvulla vuodesta 1620. Juho kiinnostui omien sanojensa mukaan vanhoista tavaroista jo kansakoulu-aikaan. Myös isä ei malttanut hävittää vanhoja tavaroita. Kun talo siirrettiin Loimankylästä Jokisivuun mukana seurasi paljon vanhaa tavaraa. Museoajatus nousi ajatuksiin Juholle 1920-luvulla. Varsinaisen kotimuseon Juho perusti 1929 vuonna 1776 rakennetun luhdin yläkertaan. Kesällä 1948 kaikki museoesineet kirjattiin ja mitattiin. Niitä oli kertynyt lähes 3 000. Monista tehtiin piirros. Melkein kaikista esineistä Juho kertoi mistä ne oli hankittu ja monista vielä käyttötarkoituksen tai tarinan. Hän oli hankkinut niitä huutokaupoista ja omaehtoosella etsimisellä. Kun

kirkon vieressä ollut kivimakasiini saatiin Huittisten kotiseutuyhdistyksen (Juho oli perustajajäsen 1936) käyttöön Juho luovutti sinne pesämunaksi 1946 pari sataa esinettä ja myöhemmin vielä lisää. Museon vanhin esine oli jyväläpio, johon vuosiluvun 1725 lisäksi oli kaiverrettu Jaakolan puumerkki. Kotimuseosta löytyi mm. kartta v:lta 1769, 150 vanhaa rahaa sekä talon kauppakirjat v:sta 1740 lähtien. Juhon kuoleman jälkeen kotimuseo oli auki vielä 10 v, mutta sitten Juhon lapset lahjoittivat käytännössä koko esineistön Huittisten kunnalle.

Vaimo Martta oli avioitumisaikaan Palojoen kansakoulun opettaja.

Lauttakylä 26.8.1921: 2 vaaleata nupovasikkaa ilmaantunut Ala-Jaakolan karjaan. Oikea omistaja käyköön ne ensi tilassa perimässä Ala-Jaakolasta Loimasta.

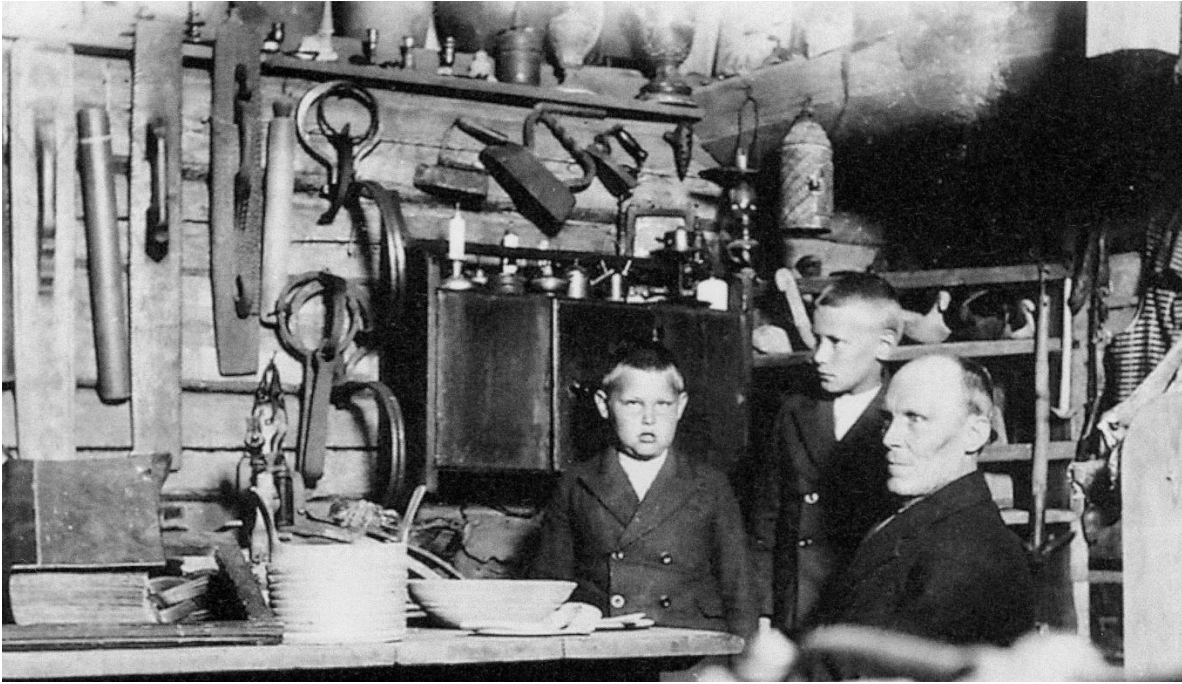
Sukutilat webissä tietoja 1932. Tilan päärakennus on vuodelta 1902, luhti vuodelta 1776 ja kolme aittaa 1800-luvun alusta. Tilan pinta-ala oli 170 ha, josta peltoa 32,5 ha. Talouskeskus viljelysten keskellä, jonne se on siirretty kyläryhmästä v. 1894 isonjaon päättyessä. Kotieläimiä: 3 hevosta, 15 lehmää, 1 sonni, 3 sikaa, 10 lammasta ja 26 kanaa. Juho toimi useissa kunnallisissa ja muissa luottamustehtävissä.

Juho ja Martta

Ala-Jaakola 1932

Sisäkuva Ala-Jaakolasta 2.6.1935. Juho ja pojat Veikko (vasemmalla) ja Keijo. Kuva Keijo Jaakolan kokoelmasta kirjassa Sitten nousivat Jokisivu ja Korvenkylä

Taulu Ala-Jaakola 14

Veikko Lauri Fredrik Ala-Jaakola s.1927, k.1990

Plso Sirkka Maija o.s. Toivo (Tuominen).

Lapset:

1. Anna Leena s.31.3.1955, k. 2010.

Veikko oli Ala-Jaakolan isäntä 1954-86. Ala-Jaakolassa oli lypsykarjaa vuoteen 2004. Sitten siirryttiin lihakarjaan ja viimeisimmän sukupolven vaihdoksen yhteydessä 2017 naudat korvattiin hevosilla. Talo on edelleen suvulla

Ala-Jaakola 2017

Satelliittikuva, jossa Ala-Jaakola on oikealla ja Kurjenoja vasemmalla

Mäki-Jaakola

Taulu Mäki-Jaakola 13

Karl (Kalle) Fredricsson Mäki-Jaakola (Ala-Jaakola) s.8.8.1876, k.1967

Plso Alma Maria Fransintytär Uusi-Perttula s.16.10.1877

Vih.23.2.1901

Lapset:

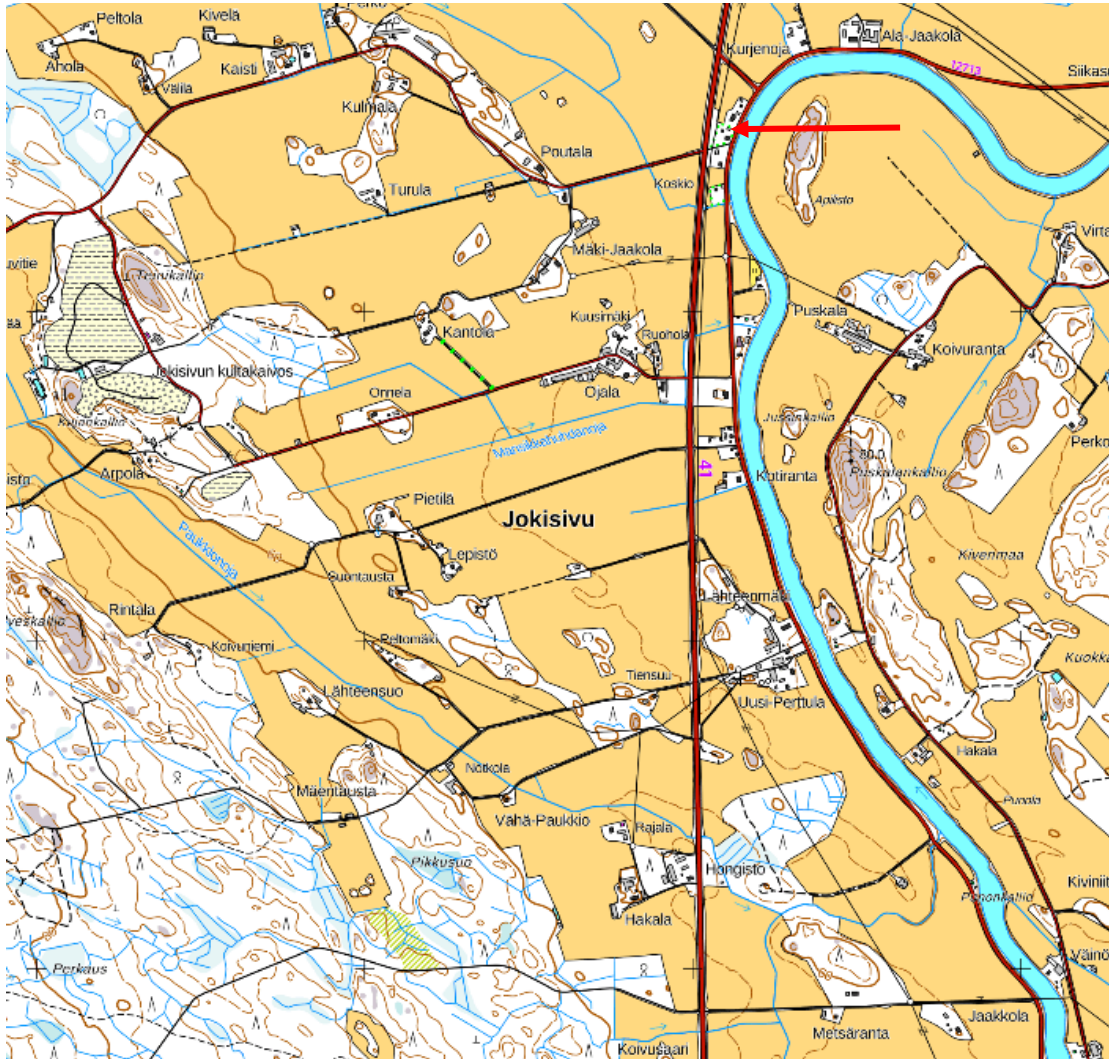
1. Lauri Johannes s.2.7.1901, k.1984. Plso Laina Maria Kulmala (Jokisivun Kulmalasta) s.1900. Vih.1925. He ostivat talon Alastarolta ja muuttivat sinne. Lapset: 1. Aili s.1930, k.2001
2. Aino s.2.9.1904, k.15.4.1908
3. Anna 14.1.1906, k.1974. Plso Kaarlo (Kalle) Johannes Kulmala s.1902, k.1975. Vih. 1927. Mäki-Jaakolan sisarukset avioituivat Kulmalan sisarusten kanssa. Kalle oli ensin koristepuuseppä Turussa, sitten huoltoasemayrittäjä Vammalassa ja lopuksi poliisikonstaapeli Huittisissa. Heidän pojastaan Paavo Kulmalasta tuli seuraava Mäki-Jaakolan isäntä ⇒ **Taulu Mäki-Jaakola 14**
4. Aino s.1915, k.1989. Plso palojokelainen Erkki Johannes Kuusisto. Ainolle ja Erkille lohkottiin Mäki-Jaakolasta jokirannasta oma tila, Ainamo. Merkitsin paikan karttaan.
5. Eero Oskari s.11.8.1921, k.9.7.1944, kaatui Äyräpäässä, sotamies. Suunniteltu Mäki-Jaakolan isännöys ei toteutunut

Lauttakylä 17.10.1919: Maanviljelijä Kalle Mäki-Jaakola on myynyt mäkitupa-alueen Kalle Koskiolle 500 mk kauppahinnasta.

Perhe asui aluksi Ala-Jaakolassa Loimasta tuodussa vanhassa rivissä. Marraskuussa 1904 perhe muutti Ala-Jaakolan Hakalan torpan rakennuksiin Jokisivulle. 1913 Kallelle lohkottiin Ala-Jaakolasta maata. Kalle ei pitänyt kiirettä uuden talon rakentamisessa. Lähes 20 vuoden Hakalassa asumisen jälkeen kuitenkin valmistui Hakalasta kaksi kilometriä pohjoiseen pienelle mäelle uusi talo. Talon nimeksi tuli Mäki-Jaakola.

Mäki-Jaakolan pinta-ala oli 1932 94 ha, josta peltoa 33.5 ha. Kotieläimiä oli silloin: 3 hevosta, 14 lehmää, 1 sonni, 3 sikaa, 8 lammasta ja 10 kanaa. Lapset löytyvät RK:sta 1903-12 s.1138.

Kalle Jaakola oli arvostettu huutokauppojen pitäjä. Hän kirjoitti myös perunkirjoja ja muita asiakirjoja.

Kartalta näkyy pohjoisessa Ala-Jaakola, Kurjenoja ja Mäki-Jaakola. Etelässä näkyy Hakala. Aivan kartan kaakkoiskulmassa näkyy Jaakkola eli Raitniemi. Kartalla näkyy myös Loiman Perttulan halkomisen seurauksena syntynyt Uusi-Perttula. Merkitsin myös nuolella paikan, jossa on Mäki-Jaakolasta erotettu Ainamo ja sen pohjoispuolella ollut Paavo Jaakolan kauppa. Pohjoisessa näkyy myös Kulmala, josta saatiin kahdelle Mäki-Jaakolan lapsille puoliset.

Mäki-Jaakola 1924. Entisen Hakalan torpan rakennuksista on vielä jäljellä kuvassa näkyvä pakari (keittiö), jota käytettiin viimeiseksi ennen siirtymistä uuteen taloon. Kuva Paavo ja Irma Kulmalan albumista kirjassa Sitten nousivat Jokisivu ja Korvenkylä

Taulu Mäki-Jaakola 14

Paavo Kulmala s.1929, k.2017

Plso Irma Takku

Paavo oli Mäki-Jaakolan isäntä 1949-. Irma oli kotoisin Kokemäen Kiettareensaaren Takun talosta. Talo oli aikoinaan Huittisten Sammun Takkujen talo. Takun suku poistui sieltä aikoja sitten, mutta talon nimi pysyi Takkuna.

Satelliittikuva Mäki-Jaakolasta. Torpon talo pohjoisessa tien pielessä.

Kurjenoja

Taulu Kurjenoja 13

Gustaf (Kustaa) Fredricsson Kurjenoja (Ala-Jaakola) s.13.7.1879, k.1961

Plso Amanda (Manda) Antintr Lehtinen s.24.10.1880 Lammi, k.1956

Vih.15.10.1903

Lapset:

1. Elisabeth (Lisa) s.17.9.1904, k.10.2.1952 Huittinen. Plso Ano Pitkänen s.29.10.1905 Sampu, Huittinen, k.10.2.1946 Huittinen. Lauttakylä 27.6.1930: Kuul. Til. poika Ano Pitkänen Sammun Pitkäseltä ja til. tytär Elisaet Jaakola Loiman Ala-Jaakolasta.

Ano ja Lisa olivat Loimankylän Rytin isäntäpari. **Taulu Ryti1 16**

2. Paavo s.26.2.1906. Plso Maire Vesalainen. Vih. 1941. Paavo oli kauppias, taiteilija. Paavo oli hyväksytty 1920-luvulla opiskelijaksi Turun piirustuskouluun. Hän olisi halunnut kuvaveistäjäksi. Vanhemmat torppasivat ajatuksen. Niinpä Paavosta tuli kauppias. Hänellä oli Jokisivussa Kurjenojan mailla sekatavarakauppa 1941-56. Toiminta siis käynnistyi sodan aikana. Ostohalukkaita riitti, mutta tavaraa oli vaikea hankkia myytäväksi. Jaakolan kaupalle siirtyi myös Jokisivun postitoimisto. Maire suoritti diplomikauppiaan tutkinnon. Tyttären Marja-Liisan vastuulla oli iltaisin auki oleva kioski kaupan vieressä.
3. Tuovi Rakel s.12.12.1907, k.1993. Rakel oli maanviljelijä ja ajoittain koulukeittäjä sekä karjanhoitaja. Tarvittaessa hän oli myös pitokokki. Rakel hoiti vanhempiaan heidän viimeisinä vuosinaan. Hän asui syytinkiläisenä Kurjenojan yläkerrassa vuoteen 1981. Sitten hän muutti Lauttakylään.
4. Niilo s.7.7.1912 ⇒**Taulu Kurjenoja 14**
5. Aili s.1914, k.1993. Plso Erkki Sakari. Vih.1936. He omistivat Leppäkosken Mylly ja Saha Oy:n
6. Toivo s.3.8.1917, k.7.3.1940 Viipuri. Kaatui 6 vrk ennen talvisodan päättymistä Viipurin puolustustaistelussa Hevossaareissa. Oli alikersantti ja siviiliammattiltaan maanmittausharjoittelija (hänellä oli kartanpiirtäjän koulutus Helsingissä kesken)

Perhe asui ensin Ala-Jaakolassa vanhassa rivissä, jonka RK:sta 1903-12 s.1138 löytyvät lapset. Sitten 1913 Kustalle lohkottiin viereen talon paikka ja peltoa. Ensin valmistuivat 1914 navetta- ja talousrakennus. Asuintalo valmistui 1916 ja perhe muutti sinne. Talon suunnitteli ja piirsi Kustaa itse. Tilan nimi Kurjenoja saatiin tilan halki virranneesta vanhastaan Kurjenojaksi kutsutusta luonnonojasta. Pinta-ala 1932 87 ha, josta peltoa 32 ha. Kotieläimiä 1932: 4 hevosta, 12 lehmää, 1 sonni, 2 sikaa, 5 lammasta ja 30 kanaa. Kustaa oli useissa kunnallisissa luottamustehtävissä.

Kurjenoja 1932

Kustaa ja Amanda

Lähdössä Kurjenojan edustalta ylimääräisiin kertausharjoituksiin 13.10.1939. Sinne menneet lähtivät samalla talvisotaan. Kuvassa vasemmalta Toivo Jaakola, Lauri Salonen, Niilo Jaakola ja Paavo Jaakola. Jaakoloilla oli suojeluskunta-asut ja myös aseet. Isoveljet Niilo ja Paavo tuntuivat ottavan tilanteen pikkuveli Toivoa ja naapuritalon Lauria rennommin. Toivo Laurila kaatui talvisodan lopussa ja Lauri Salonen jatkosodan lopulla. Kurjenojan silloisen 17-vuotiaan rengin Ahti Virran ottama kuva kirjassa *Kaikki alkoi Loimasta*

Taulu Kurjenoja 14

Niilo s.7.7.1912, k.1988

Plso Toini Sylvia o.s. Korkkinen s.1.4.1921, k.4.5.2007 ([minun 7c2r](#))

Lapset:

Niilo oli Kurjenojan isäntä 1945-88. Sitten tila oli pitkään perikunnan hallinnassa. Toini oli emännän lisäksi farmaseutti. Hän työskenteli Huittisten, Vampulan ja Punkalaitumen apteekeissa.

Yli-Jaakola

Taulu Yli-Jaakola 9

Johan Thomasson Yli-Jaakola (Jaakola) s.14.12.1755, k.27.8.1805

Plso Walborg Ericssdr Mauriala s.6.1.1757 Huittinen, k.17.4.1817 (minun 2c6r)

Vih.20.11.1776

Lapset:

1. Johan s.25.5.1778 ⇒ **Taulu Yli-Jaakola 10**
2. Matts s.1781, k.1783
3. Caisa s.5.12.1785, k.1788
4. Anna s.20.11.1788, k.3.12.1837 Huittinen. Plso Jacob Mattsson Kyssä s.28.7.1791 Huittinen, k.22.10.1849 Huittinen. Vih.15.10.1881. Jacob oli isänsä jälkeen Huittisten Kaharilan Kyssän isäntä 1813-38. Kyssä oli samalla suvulla 1667- ainakin 1956
5. Caisa s.30.9.1792, k.3.5.1875 Huittinen. Plso Thomas Jacobsson Ala-Matikkala s.9.11.1783 Huittinen, k.30.4.1827 Huittinen. Vih.10.4.1817. Thomas oli isänsä jälkeen Huittisten Matikkalan Ala-Matikkalan isäntä 1809-27 ja Caisa oli hänen 2. plso. Talo pysyi Caisan ja Thomaksen jälkeläisillä talonhaltijaluettelon loppuun asti.
6. Thomas s.25.10.1795, k.8.4.1846 Mellilä, Alastaro. Plso Eva Michelsdr Pieti s.20.12.1799 Mellilä, Alastaro, k.1.12.1867 Mellilä. Vih.15.12.1818 Alastaro. Thomas oli Alastaron Mellilän Pietin kotivävyisäntä. Alastaron RK 1817-24 s.109

Johan oli Yli-Jaakolan 1. isäntä 1775-1805. Ahtaasti rakennettu Huittisten kirkonkylä paloi useita kertoja.

Vuoden 1783 palo tuhosi myös silloisen kirkon. Sen täydellinen kunnostaminen vaati paljon rahaa, enemmän kuin mitä seurakunnalla oli. Niinpä useat pitäjän isännät tulivat avuksi. Rusthollari Johan Yli-Jaakola luovutti 3000 taalaria. Se oli laina, josta maksettiin nimellinen 3%:n korko. Useimmat saivat rahansa takaisin vasta juuri ennen Suomen sotaa.

Taulu Yli-Jaakola 10

Johan Johansson Yli-Jaakola s.25.5.1778, k.6.8.1834

Plso Lena Thomasdr Ala-Naatula s.20.12.1796 Huittinen, k.18.7.1835 (synnytyksen jälkeinen verenvuoto) (minun 5c5r)

Vih.28.6.1815

Lapset:

1. Anna Christina s.31.1.1818, k.14.2.1886 Vampula. Plso Carl Ericsson Peijo s.18.2.1802 Vampula, k.18.7.1855 Vampula. Vih.30.6.1835. Carl oli isänsä jälkeen Vampulan Soenilan Peijon isäntä 1836-55.
2. Johan Fredric s.24.12.1822 ⇒ **Taulu Yli-Jaakola 11**
3. Carl Gustaf s.2.8.1830. Plso Maria Stina Gustafsdr Mommolan Ali-Heikkilä s.31.3.1830. Vih.4.12.1851 Tytär Hilma Carolina s.7.8.1852. Carl meni Mommolan Ali-Heikkilän ratsutilalle kotivävyksi. RK 1846-52 s.117
4. kuolleena syntynyt poika 15.7.1835

Johan oli Yli-Jaakolan isäntä 1805-34. Hänellä ei ollut kiire avioitua. Hän avioitu vasta 10 vuotta isännöiden vastaanottamisesta.

Taulu Yli-Jaakola 11

Johan Fredric Johansson Yli-Jaakola s.24.12.1822, k.12.11.1892

Plso Walborg Michelsdr Laati s.8.1.1822 Vampula, k.14.4.1864 (minun 3c4r)

Vih.5.10.1843

Lapset:

1. Johan Fredric s.17.6.1844, k.12.6.1847
2. kuolleena syntynyt tyttö 15.1.1847

3. Johan Gustaf s.20.1.1848, k.4.11.1896 Huittinen. Plso Johanna Carolina Henricsdr Kirra s.1.11.1855 Huittinen, k.20.4.1916 Huittinen. Johan oli Huittisten Mommolan Kirran kotivävyisäntä 1884-96.
 4. Frans Fredric s.19.2.1850 ⇒ **Taulu Yli-Jaakola 12**
 5. Catharina (Katarina) Elisabeth (Kaisa Lisa) s.18.9.1852, k.1921, hukkui. Katarinalla oli pojat: 1. Frans Evert s.1872, k.1942. Frans oli Huittisten mylly- ja sahayhtiön sekä Huittisten kansanopiston postinkantaja. Häntä kutsuttiin huomattavan pienikokoisuuden vuoksi Pikku-Pransuksi tai Posti-Kärjeksi. Jälkimmäinen nimi johtui siitä, että hän oli kerran löytänyt tieltä sotilaslakin, jonka sisällä luki ”Kärki”. Frans piti lakkia löydön jälkeen usein päässään, 2. Matti Fredrik s.1877, k.1940. ”Aalin Vetu”. Oli naimisissa ja asui ensin Puskalassa ja myöhemmin Yli-Jaakolan Riihimäen eli Ahlin torpassa. Kun torppa siirtyi myös Jokisivulle siirtyneen serkun Ilmarin omistukseen, niin Ilmari myi torpan heille 1917, 3. kuolleena syntynyt tyttö 28.2.1877, kaksoiset. 4. Oskar Erik (Erkki) s.22.5.1890. Muutti Piikkiöön 1909, palasi Huittisiin 1914, kadonnut 1918, julistettu kuolleeksi 1937
 6. Matts Ferdinand s.20.9.1855, k.25.9.1856
 7. Carl Evert s.7.3.1858, k.23.10.1859
 8. Johanna Josefina s.25.9.1860, k.28.12.1933 Loimaa. Plsot: 1. Frans Henrik Eriksson Hurri s.15.1.1856 Korkiakoski, Huittinen, k.15.7.1882 Huittinen. Vih.15.6.1882 (liitto jäi vain kuukauden mittaiseksi), 2. Thomas Gustaf Israelsson Heikkilä s.23.10.1854 Lappijoki, Loimaa, k.7.12.1949 Loimaa. Vih.17.9.1885. Thomas oli isänsä jälkeen Loimaan Lappijoen Heikkilän ratsutilan isäntä 1884-1932.
 9. Carl Mauritz s.31.3.1864, k.20.6.1865
- Johan oli Yli-Jaakolan talonhaltija 1835-82. Nuoren ikänsä takia hän ei kuitenkaan ollut aluksi isäntä. RK:ssa 1832-38 on kaksikin lampuotilaista: Simon Jacobsson s.5.11.1778 ja Anders Andersson. RK:ssa 1876-83 s.7 on myös ”huutola” Josefina Freriksdr s.5.9.1863 ja hänen poika Karl s.15.8.1883, k.19.9.1883

Taulu Yli-Jaakola 12

Frans Fredric Johansson Yli-Jaakola s.19.2.1850, k.28.2.1915 Huittinen

Plso Ida Josefina Fredricsdr Uusi-Perttula s.5.9.1863 Huittinen, k.22.8.1936 Huittinen (**minun 4c2r**) Vih.11.7.1882

Lapset:

1. Kaarle Hjalmar s.15.11.1885, k.25.12.1904
 2. Ilmari Leonard s.12.9.1887 ⇒ **Taulu Raitniemi 13**
 3. Niilo Valdemar s.1.3.1890, k.7.4.1890
 4. Iita Maria s.1.3.1890, kaksoiset, k.18.2.1892
 5. Viljo Valdemar s.21.1.1892 ⇒ **Taulu Yli-Jaakola 13**
 6. Saima Josefina s.2.7.1894, k.1975. Saima oli Lauttakylän yhteiskoulun kielten opettaja
 7. Elsa Maria s.26.5.1896 ⇒ **Taulu Raitniemi 14**
 8. Sylvi Johanna s.9.3.1898. Asui Yli-Jaakolassa vuoteen 1942 ja sen jälkeen syytinkiläisenä Pehkutehtaalla.
 9. Laina Aleksandra s.8.1.1900, k.1974. Kuten siskonsa asui Yli-Jaakolassa vuoteen 1942 ja sen jälkeen syytinkiläisenä Pehkutehtaalla. Lauttakylä 7.11.1919: Huittisten Kansanopisto. Luettelo 3.11.1919 alkaneen työkauden oppilaista, yhtenä Laina Yli-Jaakola (vapaaoppil.)
 10. Eino Hannes s.17.6.1902. Eino oli rakennusmestari, joka asui perheineen Kuopiossa ja Iisalmella. Hän omisti poikamiesveljensä Ilmarin kuoltua puolet Raitniemen tilasta. Hänen osuutensa Raitniemestä siirtyi sodan jälkeen lähes kokonaan Karjalan evakoille.
 11. Jalmari Elias s.12.2.1905 ⇒ **Taulu Yli-Jaakola 14**
- Frans oli Yli-Jaakolan isäntä 1883-1915. Yli-Jaakola halottiin veljeksille. Isoveljen tilan nimeksi tuli Raitniemi ja pikkuveljen tilannimenä säilyi Yli-Jaakola. Jostain syystä se on nykykartassa väärin Yli-Jaakkolana. Fransin pojan Jalmarin kaksi poikaa, Ala-Jaakolaa myöhemmin yhdessä viljelleet ostivat Yli-Jaakolaan takaisin Raitniemen maat 1965.

Taulu Yli-Jaakola 13

Viljo Valdemar Fransson Yli-Jaakola s.21.1.1892, k.10.6.1935 Huittinen

Viljo oli Yli-Jaakolan isäntä 1916-35

Satelliittikuva Yli-Jaakolasta

Taulu Yli-Jaakola 14

Jalmari Elias Yli-Jaakola s.12.2.1905, k.1975

Plso Aino Maria Kurkela s.1907 Hausjärvi, k. 1970

Lapset:

1. Antti s.1934, k.2017

Jalmari hankki omistukseensa 1901 toiminnan aloittaneen Huittisten turvepehkutehtaan 1932. Turvepehku saatiin läheiseltä Loimansuolta. Sinne tehtiin kapearaiteinen rautatie, jolla pehku saatiin raidekärryjen avulla siirrettyä suolta pois ja myös karjan lantaan sekoitettuna pellonparannusaineena. Tuotanto oli sotaan asti melko suurta, liikevaihto oli vuosittain 40 000 mk. Pehkua tarvittiin karjan kuivikkeena. Lehmien määrän vähentyessä kysyntä väheni ja lopuksi lakkasi kokonaan. Jalmari osti 1942 kotitalonsa Yli-Jaakolan ja keskittyi maanviljelykseen. Hän toimi erilaisissa luottamustehtävissä mm meijerin ja osuuskassan hallinnossa ja sosiaalilautakunnan jäsenenä. Jalmari oli Yli-Jaakolan isäntä 1942-75.

Yli-Jaakolan 1989 purettu vanha päärakennus. Kuva kirjassa Kaikki alkoi Loimasta

Raitniemi

Taulu Raitniemi 13

Ilmari Leonard Raitniemi (Yli-Jaakola) s.12.9.1887, k.1941

Ilmari oli lapseton poikamies. Vanhemmat myivät hänelle 2.1.1915 talonsa Jokisivulla olevan peltoalueen. Tämä Raitniemeksi nimetty tila sisälsi mm. Lindforsin ja Riihimäen (Aalin) torppien alueet Vampulan rajan tuntumassa. Sinne Ilmari rakensi samana vuonna talon. Lindforsin väki siirrettiin Yli-Jaakolan Kuusikon torppaan. Ilmari myi 1917 Riihimäen torpan siellä asuneelle serkulleen Matias Jaakolalle ja hänen vaimolle Amandalle. Ilmarin kuoltua Raitniemen uusiksi omistajiksi tulivat hänen siskonsa Elsa ja veljensä Eino.

Kartassa näkyy Raitniemi nimellä Jaakkola ja myös Riihimäen eli Aalin talo. Jaakolaan valtatieltä menevä viivasuora tie on Herrantie. Nimensä se sai siitä, että sen varrella oli Karjalan evakon Ilmari Herran talo, Mentula. Veljen Lauri Herran talo Koivusaari on edelleen kartassa. Mainitsen tämän koska Laurin Vampulassa syntynyt vaimo Helvi o.s. Kuusisto on isoisäni siskon tytär eli äitini serkku.

Taulu Raitniemi 14

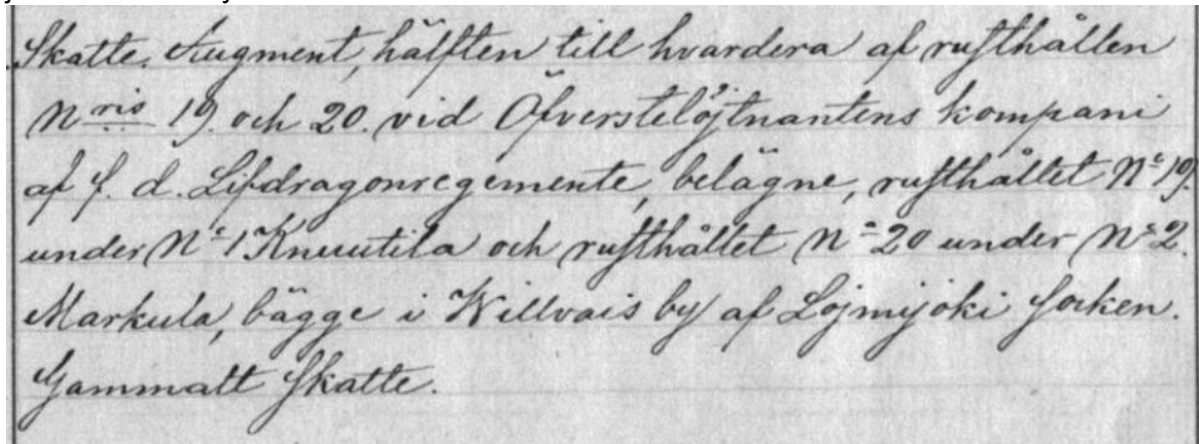
Elsa Maria s.26.5.1896, k.1968

Elsa oli veljensä Ilmarin tavoin lapseton. Hän oli Raitniemen emäntä 1941-68. Hän omisti Raitniemen yhdessä Itä-Suomessa asuvan veljensä Einon kanssa. Elsalla oli Raitniemellä tilanhoitaja ja karjanhoitaja. Elsan osuus Raitniemestä palasi Yli-Jaakolaan, kun talon kaksi veljestä ostivat maat. Raitniemen rakennukset ja tontti myytiin erikseen. Einon osuus oli siirtynyt käytännössä kokonaan Karjalan evakoille.

Ryti

Rytin talossa ei ollut esivanhempiani, mutta kytkeytyi kahden Huittisten mahtisuvun Takkula ja Härkälä kautta omaan verisukuuni. Lisäksi vuodesta 1615 alkaen Rytissä oli etäserkkujani näihin päiviin asti. Lähden seuraamaan Rytin taloa siitä, kun isännäksi tuli 1615 Sven Paulsson. Hän oli talonhaltijaluettelon 4. isäntä, siitä aloitustaulun numero. Ryti säilyi ns. vanhana perintötalona, joka ei missään vaiheessa joutunut kruunulle. Totean heti, että selvitin siis Rytin talon vaihteita, vain vähäiseltä määrin presidentti Risto Rytin sukutaustaa. Risto Rytin isä hankki omistukseensa Rytin, mutta sen pidempää sukukytkeä hänellä ei Rytin taloon ole. Risto Rytillä on silti ollut hyvin merkittävä rooli talon tunnetuksi tekemisessä.

Suomen Asutuksen Yleisluettelossa ja vanhoissa kirkonkirjoissa Ryti tunnettiin Rytilänä. Ryti ei ollut varsinainen ratsutila, mutta sen varhaiset isännät toimivat jopa luutnanteiksi edenneinä ratsusotilaina. Ratsusotilas eli ryttare, lyhenne ryt. Siitäkö Ryti sai nimensä vai pohjautuuko nimi järviruokoon eli rytiin?

Turun ja Porin läänin Rydin maakirja 1775. Ryti oli augmentti eli aputila Loimijoen Knuutilan ja Markulan ratsutiloille

Taulu Ryti 4

Sven Paulsson s.n.1590,

Plsot:

1. N. Johansdr, k.1623 (ilm. synnytykseen tai sen seurauksiin)

Lapset:

1. Elias s.n.1620. SAY:ssa 1635-43

2. Jacob s.1623 ⇒ **Taulu Ryti 5**

2. Brita Jöransdr Takku (**minun 3c1r**)

Lapset:

3. Magdalena s.n.1625 ⇒ **Taulu Ryti 6**

4. Caisa s.n.1635, k.14.1677 Huittinen. Plsot: 1. Simon Michelsson Isokäki s.1633, k.23.7.1655.

Vih.1661, 2. Grels Mattsson Raapanen, k.16.4.1676. Vih.1666, 3. Thomas Henricsson s. Orivesi, k.1.3.1696. Vih.18.4.1677. Kaikki kolme olivat vuorollaan Huittisten Sammu Käen isäntiä. Ensimmäisen isänsä jälkeen Simon 1666, sitten Grels 1667-76 ja sitten Thomas 1677-78 ja sen jälkeen halkomisen

seurauksena syntyneen Isokäen 1. isäntä 1679-90. **Taulu Kä7 Kirjassa Huittisten Sammu Takut, Nopparit ja Kyllyt.**

Sven oli Rytin isäntä 1615-45. Sven on SAY:ssa 1620-39 merkitty ratsusotilaaksi. SAY:ssa 1634-53 luutnantiksi. Oli siis menestynyt sotilas. Sven osallistui 30-vuotiseen sotaan yhdessä tuttunsa Sammu Lars Bertilsson Nopparin kanssa. **Taulu Nop5 kirjassa Sammu Takut, Nopparit ja Kyllyt.** Äyrivero 3 ¼. Palkkiona sotapalveluista hovioikeuden presidentti Jöns Kurki antoi Svenille Mommolassa 7.11.1635 kuitenkin, jossa luvataan, että Sven saa vapaavuoden tilansa veroista sekä 10 taalaria rahaa ja 12 tynnyriä viljaa.

Talonhaltijaluettelossa Sven on todettu edellisen Rytin isännän Anders Johansson langoksi eli 1. vaimo Johansdotter oli Andersin sisko. Julkaisussa Tuomiokirjatutkimus Vampulan Kukonharjasta on Veli-Pekka Toropainen löytänyt tähän liittyviä mainintoja. Joulukuussa 1638 Sven Paulsson Ryti Huittisten Loimasta tuomittiin saamaan vaimonsa veljeltä Anders (*Johansson*) Harakalta ne verot, jotka hän oli suorittanut tämän puolesta kahdelta vuodelta Soinilan tilasta. Samassa julkaisussa todetaan jotain Takun suvun varallisuudesta: "Lokakuussa 1644 Henric Bertilsson Puno Uudestakaupungista (*lähtöisin Vampulan Punolasta*) huudatti 1. kerran Huittisten Loiman Jacob Svenssonin äitipuolen Brita Jöransdr:n hopeavyön (*Painoi tiettävästi 46,5 luotia = 618 g*), jonka tämän mies Sven Paulsson Ryti oli pantannut 25.6.1644 kahdesta kuparitaalarista, 6 tynnyristä viljaa ja 2 tynnyristä suolaa.

Svenillä oli hallussa myös Soinilan Harakka, jonka hän oli saanut kuninkaan 21.4.1614 päivätyllä kirjeellä. Anders Jönsson toimi välillä Svenillä ratsumiehenä. Hän toimi sittemmin Svenin lampuotina, joka huolehti. Svenin molempien talojen maista. Lampuoti Anders Jönsson teki kanteen 1624, että Sven Paulsson oli jo käyttänyt kolmen vuoden veroedun hyödykseen ja anoi oikeutta ottaa viljeltäväkseen autioksi jo 14 vuotta merkityn Soinilan Harakan. Tämä hyväksyttiin. Tämä ei miellyttänyt Sveniä, sillä hän oli samana vuonna 1624 lätkäissyt pari kertaa Andersia. Sai siitä kuuden taalarin sakot. Tämän Anders Jönssonin eli Anders Jöranssonin sanotaan olleen Sven Paulssonin toisen vaimoin Britan veli kirjassa Kaikki alkoi Loimasta. Näin se on myös Genissä. **Taulu Tak3 kirjassa Huittisten Sammu Takut, Nopparit ja Kyllyt.**

Sven oli usein käräjillä, välillä vastaajana, välillä kanteen tekijänä. Anopin, Carinin kuoltua hän nosti 1623 kanteen Leppäkosken Lars Simonssonia vastaan. Svenin mukaan anoppi oli aiemmin pantannut kattilan Lars Simonssonille ja saanut siitä tynnyrillisen jauhoja. Vastaaja sanoi todistajan kera, että sen oli ostanut Larsin isä Simon, joka antoi 4 taalarin sianlihaa, leiviskän voita ja 4 leiviskää suolakalaa. Sven ei saanut kattilaa. Kattila oli siihen aikaan arvokkaampi kuin nykyään.

Taulu Ryti 5

Jacob Svensson Ryti s.1623

Plso Gertrud, k.1672.

Vih.1645

Lapset:

1. Simon s.n.1648. SAY:ssa 1664 on ensin Gert. sotilaan vaimo ja heti alla Simon, poika.

Jacob oli Rytin isäntä 1646-58. Sitten hänestäkin tuli sotilas, knihti ja uudeksi isännäksi tuli siskopuolen mies. SAY:ssa 1656 on Elin kt h. eli knihdin vaimo. Talossa oli siis ensin palkattu knihti. SAY:ssa 1663 on opt Jacob Svensson. Jacob oli silloin toiseksi korkein aliupseeri optio (opt).

Taulu Ryti 6

Magdalena Svensdr Ryti s.n.1625, k.1670

Plso, kotivävy Elias Stefansson Mulli s.n.1625

Lapset:

1. Johan s.1643, k.3.5.1724 Huittinen. Plsot: 1. Brita Mattsdr. Vih.12.7.1663 (hyvin lyhytaikaiseksi jäänyt liitto), 2. Lisa Henricsdr Äyhö, k.2.2.1703. Vih.1664, 3. Margareta Johansdr s.1653, k.2.6.1728. Vih.15.1.1705. Johan on SAY:ssa 1663-76. Vuodesta alkaen 1664 merkitty myös vaimo Lisa. Johan ja Lisa poistuvat SAY:sta, kun Marian mies, kotivävy Jöran ilmaantuu SAY:on. Sitten Johan löytyy Huittisten

Korkiakosken Äyhön talonhaltijaluettelosta kotivävyisäntänä 1677-1702. Äyhö ja sen perillinen Ala-Äyhö pysyivät Johanin jälkeläisillä ainakin 1900-luvun puoliväliin.

2. Walborg s.n.1648 (SAY:ssa 1663-70), k.16.9.1706 Huittinen. Plso Paul Henricsson Martinantti s.n.1640, k.7.11.1713 Huittinen. Vih.28.2.1664. Paul oli sukunsa 1. isäntä Huittisten kirkonkylän Hannulassa 1688-1702. Heidän poika Eric s.9.5.1667 oli seuraava isäntä, mutta sitten suku taas vaihtui.
3. Beata s.n.1648 (SAY:ssa 1663-67), k.20.6.1669 Huittinen. Plso Matts Clemetsson Torkki s.n.1640 Huittinen, k.20.6.1669. Matts oli sukunsa 1. isäntä Huittistenkylän Heikkilässä. Isännnyysaika (ja liitto) jäi lyhyeksi 1672-74. Molemmat kuolevat samana päivänä. Tuskin tautikuolema oli syytä.
4. Brita s.n.1653. SAY:ssa 1668-69. 69: Pål måg, vävy. Pål/Påhl on lisäksi talon inh. väkeen merkittynä 1668-73, jolloin lisätty patronyymi Mattsson
5. Henric. yo 1675/76 Turku. Elossa 1697. Käytti sukunimeä Mullerus. Nimi on mukaelma isän sukunimestä Mulli. Yo-matrikelin mukaan oli naimisissa, mutta nimeä ei mainittu. Toimi lastenopettajana Huittisissa ja Vampulassa. Oli ehdolla Huittisten pitäjänkirjuriksi 1690.
6. Maria s.1655 ⇒ **Taulu Ryti 7**

Kaikki alkoi Loimasta kirjan mukaan Elias oli räätäli, ei kuitenkaan virallinen pitäjänräätäli. Niinpä hänet luokiteltiin inhys väkeen kuuluvaksi ja määrättiin sotaan, josta hän palasi vuoden kuluttua ehjin nahoin. 1651 hän sai ottaa viljelykseen autiona olleen Kyssän tilan saatuaan mm. kirkkoherran takaajaksi. 1660 hän jättää Kyssän uudestaan autioksi ja siirtyi Rytiin, joka oli ollut hänen viljelyksessään jo jonkin aikaa. SAY:n 1654-73 mukaan talossa oli oma kalastaja Matts ja hänen vaimonsa Walb. Gertrudin kohdalla on SAY:ssa 1673 merkintä "hust.und. 672". Und. tarkoittaa tyypillisesti syytinkiläistä. Nyt se taisi tarkoittaa "mullan alle", koska seuraavassa SAY:ssa Gertrudia ei enää ole. Tulkitsen SAY:ssa olevan Eliasta koskevan merkinnän vuodelta 1683, että hän vapautui (vasta silloin) sotaväen luettelon vahvuudesta

Taulu Ryti 7

Maria Eliasdr Ryti s.1655, k.11.9.1726

Plso, kotivävy Jöran Grelsson Kirra s.1654, k.24.4.1720 (**minun 1c10r Härkälän kautta**)

Vih.11.3.1677

Lapset:

1. Walborg s.1682, k.29.12.1733 Vampula. Plso Anders Jöransson Kouvo s.n.1680. Vih.11.3.1700. Anders oli isänsä jälkeen Vampulan Huhtaan Kouvon talon poika, joka joutui isännäksi tulon jälkeen samantien sotaan ja jäi sille tielle. Talonhaltijana 1718 oli leski Walborg. Kouvo pysyi Andersin ja Walborgin jälkeläisillä talonhaltijaluettelon loppuun asti. Poika Matts joutui ottamaan isännyyden vain 18-vuotiaana
2. Johan s.6.10.1684 ⇒ **Taulu Ryti 8**
3. Maria s.4.4.1687, k.19.1.1746 Kiikka. Plso Thomas Nilsson Sipilä s.10.11.1666 Kiikka, k.24.2.1734 Kiikka. Vih.9.2.1710. Thomas oli isänsä jälkeen Kiikan Vakkalan Sipilän isäntä 1700-22. Maria oli hänen 2.plso. ja talo ei jatkunut hänen jälkeläisillään
4. Thomas s.19.12.1689. Rytin SAY:ssa 1733 on Thomas Ryttilä, vaimo Maria ja 1736 alkaen tytär Maria. 21.2.1722 syntyi kastettujen luettelon mukaan Thomas Eliassonille Maria, joka avioitui Tyrvään Ketolaan. SAY:ssa on vuodesta 1739 alkaen poika Matts. Maria poistuu SAY:sta 1737. Talossa on edelleen Maria, mutta hän on palkollisten puolella ja oli talon knihdin plso. Suur-Huittisten historia II sivulla 527 on seuraava tieto: "Tuomas Yrjönpoika oli syntynyt Loimankylän Rytin talossa, hänet oli kastettu 19.12.1689. Hän toimi lukkarina pitkään 1715-51 ja osallistui tällöin muun muassa kirkonisäntänä yhteisten asioiden hoitoon. Hänet oli vihitty Huittisissa 22.7.1716 Maria Yrjöntyttären kanssa. Heidän pyrkimystään sosiaalisen nousuun osoittaa se, että he kouluttivat poikansa Yrjön ylioppilaaksi asti, jolloin hän otti tavan mukaan uuden hienomman nimen. Hänestä tuli Georgius Falck." En löytänyt häntä yo-matrikelista. Vihkiluettelosta voi todeta, että Maria oli Mommolan Färkkilästä.

Vanhemmat olivat siis Jöran Thomasson Färkkilä (Kanni) s.1656 Huittinen ja Brita Jacobsdr Markula s.1660 Alastaro.

5. Michel s.29.8.1692 ⇒ **Taulu Ryti 9**

6. Elias s.1.7.1699. On Huittisten vanhimmassa RK:ssa 1728-36 s.15 muodossa Elias Jöransson B:B ilman syntymäaikaa. Kaikki alkoi Loimasta kirjan mukaan hän oli Loimankylässä kruununkalastajana 1720-luvun lopulla. Hän avioitui Caisa Henricsdr Pietilän kanssa ja hoiti hetken (1736-41) Mommolan Kuikon isännöyttä. Tämä ei käy ilmi talonhaltijaluettelosta, mutta SAY kertoo saman. Sitten hän palasi kruununkalastajaksi.

Jöran oli Rytin isäntä 1679-1708. Kaikki alkoi Loimasta kirjan mukaan yksi nuorimmista pojista oli Simon. Hänet vietiin Venäjälle isovihan aikaan sotapalvelukseen ns. manttaalimiehenä 1720.

Taulu Ryti 8 = Taulu Pelttari 8 kirjassa Vampulan Salmenojan, Punolan ja Sallilan taloista

Johan Jöransson Ryti s.6.10.1684, k.11.4.1742 Tyrvää

Elin Henricsson Pelttari s.16.1.1692 Vampula, k.17.2.1771 Tyrvää (**minun 1c8r**)

Vih.25.3.1716 Vampula

Johan oli Rytin isäntä 1709-11. He pysyvät Rytissä ainakin vuoteen 1772, sillä heidän poikansa Thomas syntyy siellä 30.11.1722. Jossain vaiheessa he siirtyivät Huittistenkylän Torkin puustellin, jonka RK:sta 1728-36 s.179 he löytyvät Torkin lampuotilaisina. Siiten he siirtyivät loppuelämänsä ajaksi Tyrvälle, jossa he olivat Tyrvään Uusikylän Priikin isäntäpari 1735-39. Priiki pysyi heidän jälkeläisillään ainakin 1900-luvun alkuun.

Taulu Ryti 9

Michel Jöransson Ryti s.29.8.1692, k.29.11.1730

Plso Maria Henricsdr Hanhi s.30.12.1697 Vampula, k.14.11.1762

Vih.1.12.1717 Vampula

Lapset:

1. Maria s.24.12.1718. Ilmestyy SAY:on 1736. 1740 hänet todetaan knihdin puolisoiksi. Knihti taisi olla sotimassa, koska häntä ei löydy SAY:sta
2. Jöran s.19.4.1721. k.19.11.1722
3. Matts s.14.9.1722 ⇒ **Taulu Ryti 10**
4. Caisa s.19.9.1725, k.26.4.1730
5. Thomas s.19.12.1727

Michel oli Rytin isäntä 1712-30. Hänen kuoltuaan leski Maria oli talonhaltija 1730-31. Sitten hän avioitui 26.11.1732 Thomas Thomassonin (s.10.10.1694 Kauvatsa, k.23.1.1769 Huittinen) kanssa ja Thomas oli isäntä 1732-48. Thomaksen ja Marian poika Anders s.9.11.1733. SAY:ssa 1751 alkaen ja myös RK:ssa 1748-49 s.5. Kuoli naimattomana 1798. RK 1795-1801 s.17.

Taulu Ryti 10

Matts Michelsson Ryti s.14.9.1722, k.22.11.1798

Plso Walborg Henricsdr Huhturi s.15.7.1722 Kokemäki, k.20.6.1813 Huittinen

Vih.2.10.1743 Kokemäki

Lapset:

1. Anna s.16.11.1745, k.2.10.1824 Vampula. Plsot: 1. Simon Thomasson Tuovola s.20.7.1737 Vampula, k.17.1.1769 Vampula (**minun 2c7r**). Vih.12.10.1766, 2. Johan Abrahamsson Vänniä s.21.10.1742 Tyrvää, k.12.4.1794 Vampula (**minun 4c5r**). Vih.1769. Simon oli Tuovolasta halotun Vähä-Tuovolän 1. isäntä 1760-69 ja Johan oli isäntä 1770-94. **Taulu Vähä-Tuovola 11 kirjassa Vampulan Salmenojan, Punolan ja Sallilan taloista**
2. Johan s.17.6.1750 ⇒ **Taulu Ryti 11**

3. Lena s.22.2.1756, k.20.11.1829 Huittinen. Vih.15.10.1775. Plso Henric Mattson Hälli s.17.3.1748 Huittinen, k.17.4.1818 Huittinen. Henric oli isänsä jälkeen Huittistenkylän Hällin isäntä 1787-1812. Hälli oli samalla suvulla 1633 – ainakin 1928.

Matts oli Rytin isäntä 1748-88. Vaimon isä Henric Thomasson Huhturi s.1688 oli Kokemäen Karekselan Huhturin isäntä

Taulu Ryti 11

Johan Mattsson Ryti s.17.6.1750, k.4.3.1808

Plsot:

1. Walborg Jacobsdr Jäppilä s.26.12.1750 Huittinen, k.26.2.1803
Vih.11.10.1772

Lapset:

1. Caisa s.11.7.1773, k.2.6.1854 Huittinen. Plso Anders Johansson Klaavola s.23.11.1773 Huittinen, k.24.1.1835 Huittinen (**minun 3c5r**). Vih.8.6.1795. Anders oli isänsä jälkeen Huittisten Nanhian Klaavolan isäntä 1802-35.
 2. Walborg s.12.1.1775. Avioitui Marian pitäjään 1796
 3. Matts s.5.8.1778 ⇒ **Taulu Ryti 12**
 4. Johan s.1781, k.1783
 5. Thomas s.30.10.1785. k.1788
 6. Lena s.7.10.1790, k.29.8.1879 Punkalaidun. Plso Thomas Johansson Ala-Parri s.16.12.1793 Huittinen, k.13.5.1855 Punkalaidun. Vih.15.6.1813. Thomas oli sukunsa 1. isäntä Punkalaitumen Haviokosken Ala-Kauppilassa 1814-49
2. Anna Mattsdr Rautio s.24.10.1774 Huittinen, k.12.2.1808 **Taulu Rautio 11 kirjassa Huittistenkylän Rautio ja Lauttakylän Ookila**
Vih.17.11.1803

Lapset:

7. Anna s.2.10.1804
8. Christina s.7.7.1806, k.30.3.1807, hinkuyskä
9. Johan s.19.6.1808, k.20.8.1808, punatauti

Johan oli Rytin isäntä 1788-1808, Vaimon Walborgin isä Jacob Jöransson Jäppilä s.20.1.1722 oli isänsä jälkeen Lauttakylän Jäppilän isäntä 1753-71

Taulu Ryti 12

Matts Johansson Ryti s.5.8.1778, k.3.6.1812

Brita Johansdr Rudanko s.1.9.1779 Kokemäki, k.12.1.1846 Huittinen (**minun 8c2r**)

Vih.19.11.1799 Kokemäki

Lapset:

1. Maria s.1.11.1800 ⇒ **Taulu Vanha-Ryti 13**
2. Johan s.17.5.1803, 10.7.1803, tuntematon syy
3. Anders s.14.11.1804, k.2.7.1805, tuntematon syy
4. Gustaf s.29.6.1806, k.15.7.1807, hinkuyskä
5. Gustaf s.30.8.1808, k.20.11.1808, tuntematon syy
6. Fredric s.10.12.1810, k. nuorena, ei ole RK:ssa 1812-18

Matts oli Rytin isäntä 1808-12. Hänen kuoltuaan Brita avioitui 15.6.1813 Johan Michelsson Simulan (s.4.2.1787 Kiukainen, k.5.1.1859 Huittinen) kanssa ja Johan oli Rytin isäntä 1813-29. Ryti jaettiin hetkeksi Vanha- ja Uusi-Rytiksi. Mariasta tuli Vanha-Rytin emäntä ja Johan oli Uusi-Rytin isäntä 1829-42. Seuraava Uusi-Rytin isäntä oli Johanin tyttären Lenan s.4.3.1821 mies, kotivävy Fredric Maijala ⇒ **Taulu Uusi-Ryti 13**. Sitten jako purettiin ja Johanin suku oli uudelleen yhdistetyn Rytin omistajasuku. Käyn ensiksi läpi lyhyeksi jääneen Vanha-Rytin vaiheet. Sehän pysyi alkuperäisellä suvulla. Sitten käyn lyhyesti läpi Uusi-Rytin ja sen

perustalle rakennetun Rytin talon vaiheet ja palaan seikkaperäisempään selvitykseen vuodesta 1886 alkaen, jolloin isäntäsuku taas vaihtui, kun isännäksi tuli etäserkkuni (4c3r) Carl Evert Carlsson Yli-Mauriala. Britan isä Johan Johansson oli syntyisin Huittisten Hannulan talosta (s.4.6.1739). Hän hankki 1766 omistukseensa siihen asti Vitikkalan suvulla 110 vuotta olleen Kokemäen Rudankon ratsutilan.

Taulu Vanha-Ryti 13

Maria Mattsdr Vanha-Ryti (Ryti) s.1.11.1800, k.25.1.1858

Plsot, kotivävyt:

1. Matts Michelsson Jaakola s.7.3.1795 Paattinen, k.17.12.1828 Huittinen
Vih.2.2.1819

Lapset:

1. Carl s.27.1.1820, k. naimattomana 24.4.1891 Huittinen. Carl oli Vanha-Rytin toinen ja viimeinen isäntä 1847-61
2. Johan Michelsson Wahlsten 1795 Turku, k.9.5.1837 Huittinen
Vih.4.4.1830
Ei yhteisiä lapsia

Talonhaltijaluettelossa ei ole kirjattu Mattsin isännysaikaa. Johan oli isäntä 1830-37. Kumpikin Marian miehistä kuoli nuorina ja Maria ei avioitunut kolmatta kertaa. Maria oli talonhaltija 1837-47 (pitkään). Poika Carl kuoli naimattomana (tieto kuolleiden luettelosta). Suku sammui ja siksi liitettiin Uusi-Rätyyn ja liitoksen jälkeen talon nimeksi palautui Ryti. Marian 5 sisarusta kuolivat hyvin nuorina. Hän oli ainoa eloonjäänyt ja hänen lapsi, poika kuoli naimattomana.

Olisi mielenkiintoista tietää miksi kumpikin Maria miehistä oli Turun puolesta.

Taulu Uusi-Ryti 13 / Ryti 13

Lena Johansdr Uusi-Ryti s.4.3.1821, k.22.11.1909

Plso, kotivävy Fredric Efraimsson Maijala s.15.7.1819 Panelia, Kiukainen, k.20.6.1867 (**minun 7c3r**)

Vih.13.6.1843

Lapset:

1. Carl s.15.9.1845. Plso Roosa Helena Danski s.5.1.1862. Vih.1867. Roosin avioton lapsi Kaarle Ilmari s.12.3.1886. Rosa oli itsekin avioton lapsi. Äiti oli Iso-Färkkilän inhys väkeen kuulunut Ester Andersdr
2. Juha Fredrik s.26.8.1848
3. Amanda Lovisa s.4.12.1853
4. Gustaf s.14.7.1857 ⇒ **Taulu Ryti 14**
5. Maria s.19.11.1863. Plso nahkuri Gustaf Ferdinand Lauren Orimattilasta. Vih. 7.2.1894. Gustaf oli vihkiäikaan Orimattilassa, mutta hän oli syntynyt 27.9.1836 Vampulan Salmenojoilla. Isä oli Johan Gustaf Lauren s.27.9.1836 Salmenoja, Vampula

Fredric oli Uusi-Rytin/Rytin isäntä 1843-67. Hän oli myös kuudennusmies. Fredricin kuoltua Rytin talot taas yhdistyivät. Lena oli yhdistetyn Rytin talonhaltija 1867-82 (pitkään). Hän suoriutui tehtävästä käyttämällä lampuotilaista, jona toimi Rytissä perheensä kanssa asuva Kaarle Evert Kaarlenpoika s-22.9.1854.

Efraimin isä Efraim Andersson Maijala s.27.1.1788 Kiukainen oli isänsä jälkeen Kiukaisten Panelian Maijalan isäntä.

Taulu Ryti 14

Gustaf Fredricsson Ryti s.14.7.1857, k.9.12.1917 Huittinen, halpaus (näin se on kirjattu)

Plso Ida Amanda Thomasdr Mattila s.8.9.1871 Huittinen, k.22.2.1923 Huittinen

Vih.28.10.1886. Ida oli Loiman Pietilän Mattilan torpasta

Lapset:

1. Aina Maria s.27.2.1888, k.10.11.1892

2. Iita Aleksantra s.14.7.1889, k.2.4.1892
3. Kustaa Jalmari s.30.6.1891
4. Aina Amanda s.13.12.1893
5. Lyyti Maria s.3.3.1896
6. Lempi Josefina s.29.1.1898

Gustaf oli Rytin isäntä 1883-85. Sitten suku vaihtui. Isännäksi tuli etäserkkuni presidentti Risto Rytin isä Carl Yli-Mauriala. RK:ssa 1884-93 s.544 Gustaf on siirtynyt vaimonsa kotitorpan torppariksi. Gustaf oli kuollessaan Loiman Vanha-Perttulan työmies.

Taulu Ryti 15

Carl (Kaarle/Kalle) Evert Ryti (Mauriala) s.22.9.1854 Huittinen, k.8.12.1931 Huittinen (minun 4c3r)
 Plso Ida Vivica Juntila s.27.9.1863 Huittinen, k.1.10.1929 Huittinen, kasvi aivoissa (minun 5c2r)
 Vih.19.6.1884

Lapset:

1. Carl (Kalle) Emil s.10.10.1884 ⇒ **Taulu Ryti 16**

2. Väinö Johannes s.30.1.1886, k.14.8.1937 Loimankylä, keuhkotauti. Plso Hilja Irene o.s. Käki s.23.1.1896 Vähä-Käki, Sampu, Huittinen. RK 1903-12 s.1105: merikapteeni, komentajakapteeni. Lauttakylä 20.8.1937: Kuollut kom. kapt. Väinö Ryti. Viime lauantaina kuoli syntymäpäitjässään Huittisissa komentajakapteeni Väinö Johannes Ryti 51 vuoden ikäisenä. Hän valitsi jo nuorena merialan suorittaen merikapteenitutkinnon Rauman merikoulussa 1915. Maailmansotaan komentajakapteeni Ryti osallistui Ison-Britannian kauppalaivastossa, josta (hänelle suotiin The British War Medall ja The British Mercantile Marine War Medall. Heti vapaussotamme valmistelujen alusta komentajakapteeni Ryti osallistui itsenäisyystaisteluun liittyen perustavana jäsenenä Huittisten suojeluskuntaan elokuussa 1917 ja astuen vapaussodan alussa Porin Rykmenttiin Kankaanpäässä, jossa toimi aseupseerina ja konekivääriohjaajana siirtyen sieltä 1. kranaatinheittäjäpatteriin ja myöhemmin Vaasan Rykmenttiin hoitaen näissä joukkueen johtajan ja komppanian päällikön tehtäviä. Hän osallistui taisteluihin Satakunnan rintamalla, Vilppulassa, Tampereella ja Viipurissa saaden ansioistaan HI luokan vapaudenristin. II luokan vapaudenmitalin ja vapaussodan muistomitalin. Toukokuussa 1918 hän liittyi Saksan laivastoon, jossa osallistui miinanraivaukseen ja korotettiin apuluutnantiksi, loimien sitten Suomen miinanetsintälaivueessa, mm. NT 7:n ja NT 11:n päällikkönä. Reserviluutnantiksi hänet ylennettiin 1919, ollen pakotettu vapaussodan rintamapalveluksessa saamansa vaikean sairauden takia luopumaan laivaston palvelukseksi kesäkuussa 1920. Rydin energinen luonne ei kuitenkaan taipunut lepoon, vaan hän hoiti lukuvuosina 1921-1922 Rauman Merenkulkuopistossa vanhemman opettajan virkaa ja terveydentilan jossain määrin parannuttua hän 1924 astui uudestaan puolustuslaitoksen palvelukseen, tällä kertaa sotasataman satamakapteenina. Suoritettuaan kadettikoulussa laivaston aktiiviupseerilutkinnon hänet korotettiin meriväen luutnantiksi 1927, kapteeniluutnantiksi v. 1932, jolloin omasta pyynnöstään sairauden takia erosi palveluksesta siirtyen hyvin ansaittuun lepoon syntymäpäitjäänsä Huittisiin. Komentajakapteeni Ryti oli niitä vapaustaistelumme sankareita, jotka toimivat teoin ja välttävät sanoja, mutta joiden ansiot ovat sitä ilmeisempiä. Omaisten ohella kaipaavat häntä vilpittömänä ja kunnioitettuna toverina kaikki ne, joilla oli ilo suorittaa palvelusta hänen kanssaan tai muuten kuulua hänen ystäväpiiriinsä.

Lauttakylä 27.8.1937. Kuvaus siunaustilaisuudesta [27.08.1937 Lauttakylä no 35 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#). Arkun kantajina pankinjohtaja Kalle Ryti, pääjohtaja Risto Ryti, rakennusmestari Uuno Ryti, tarkastaja Martti Ryti, johtaja Eelo Ryti, ylioppilas Niilo Ryti (Risto Rytin poika), maanviljelijät Atte Ryti ja Väinö Käki. Lauttakylä 15.4.1938: Huittisten rintamamiesten osuus vapaussodassa. Pitkä artikkeli [15.04.1938 Lauttakylä no 15 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#), josta ote: Väinö Ryti Liittyi

Pietarsaaren 1 kranaatinheittäjäpatteriin, jonka mukana otti osaa Vilppulan, Tampereen ja Viipurin lukuisiin taisteluihin,

3. Risto Vilho s.17.1.1888, k.18.1.1888

4. Risto Heikki s.3.2.1889 ⇒ **Taulu Ryti 16 presidentti Ryti**

5. Uuno Wilhelm s.10.12.1890, k.16.10.1944 Huittinen. Uuno oli rakennusmestari. Plso Ellen Maria Ryti (Härkälä) s.26.3.1896 Huittinen, k.30.11.1979 Huittinen. Vih. 4.4.1923. Ellenin vanhemmat pankinjohtaja, kirkkoväärtti Gustaf Alfred (Kustaa) Gustafsson Härkälä (Iso-Färkkilä) s.4.11.1865, k.26.9.1930 ja Josefina Johansdr Härkälä (Sahlberg) s.27.9.1868 Punkalaidun, k.24.4.1920 Huittinen. Lauttakylä 11.2.1938: Vapaussodan alkupäivinä 20 vuotta sitten oli Satakunnan suojeluskuntain johto saanut tietää, että eräät Porin radan varsille sijoitetut venäläiset joukko-osastot olivat saaneet käskyn Tampereella olevalla punaiselta sodanjohdolta (eversti Svjetshnikovilta) keskittyä Tampereelle. Jos tämä siirto olisi tarkoittanut venäläisten siirtämistä pois maasta, niin olisi se ollut toivottu asia, mutta tiedettiin, että näitä joukkoja oli tarkoitus kuljettaa sieltä pohjoiseen Vilppulassa toimivia suojeluskuntalaisia vastaan. Jolta tämä estettäisiin, sai Huittisten suojeluskuntalaiset tehtäväkseen räjäyttää Kokemäenjoen yli johtavan Pahankosken rautatiesillan. Täällä pidetyssä suojeluskuntalaisten neuvottelukokouksessa päätettiin kuitenkin säästää Pahankosken silta ja räjäyttää pienempi n.s. Putajanjoen silta. Tehtävän otti suorittaakseen rakennusmestari Uuno Ryti, mv. Artturi Niemi ja konttoristi Allan Krogius. Tarpeellisilla räjähdysaineilla varustettuna miehet sitten lähtivät seuraavana, helmikuu 1 päivän vastaisena yönä ajamaan Risteen asemalle, missä he Ahteen majatalossa kohtasivat Kokemäen suojeluskunnan päällikön K. Horellin, joka lähti heidän oppaakseen Putajanjoen sillalle. Täällä Ryti asetti pyroksoyliinipanoksen sillan kivisen kannatustuen ja sillan kannen väliin, sytyttäen tulilangan palamaan ja rientäen lähellä olevan ladon taakse odottamaan seurauksia. Odotus tuntui miesten mielestä liian pitkältä ja arvelivat jo että sytytys oli epäonnistunut. Mutta sitten välähti äkkiä kirkas leimaus ja kuului valtava pamaus. Sillan pää oli murtunut ja koko silta oli retkahtanut toisen pään raiteen varaan, joten siitä ei ainakaan muutamaan päivään päästäisi yli kulkemaan. Edellä kerrottu Putajansillan räjäyttäminen synnytti ryssien ja punaisten keskuudessa suurta kiihtymystä ja levottomuutta ja pian saatiin kuulla, että siltaa alettiin korjata kovalla kiireellä. Vielä saatiin tietoon, että eversti Svjetshnikov oli antanut Harjavallassa olevalle venäläisten tykistö patterille käskyn niin kiireesti kuin mahdollista lähteä Tampereelle. Kun Putajansilta mahdollisesti voitaisiin saada piankin korjatuksi, ja tykistön siirto Tampereen kautta Vilppulan rintamalle oli saatava ehkäistyksi, niin päätettilä ryhtyä uuteen yritykseen ja räjäyttää Sonnilanjoen rautatiesilta. Seuraavana päivänä eli helmikuun 2 pñä ryhdyttiin retkeä valmistelemaan ja ottivat sen suorittaakseen rakennusm. Uuno Ryti ja Artturi Niemi sekä heidän lisäksi laitilalaiset Teukku ja Wahlstedl. Ryti sulloi säkkiin 30 kiloa dynamiittia ja valmisti sytyttimen saksalaisesta varsipommista, poistaen sen varresta vetolangan sytytysmassan, asettaen tilalle nalliin johtavan sytytyslangan, nyt vain 60 sentin mittaisen, niin ettei paukkua tarvitsisi pitkälti odottaa. Näin varustettuna lähtivät miehet hevosella ajaen Ronkalle ja sitten Kokemäen Sonnilankylän läpi johtavaa talvitietä ns. Sonnilan ylikäytävälle. Täällä sitten jalkaisin lähellä olevalle sillalle, missä kahden punakaartilaisen huomattiin olevan vahdissa, kuitenkin ei heillä näyttänyt olevan kivääreitä. Vahteja pelkäämättä lähtivät miehet sillalle. Teukku kantoi dynamiittisäkkiä selässään. Niemellä oli ladattu kivääri ja Rytillä ladattu pistooli valmiina ampumaan. Tavanmukaiset tervehdykset vaihdettua ilmoitti Ryti vahdeille; »Tässä on nyt meininki panna tämä silta ilmaan.» Vahdit vilkuilivat vuoroin Rytin kädessä olevaa pistoolia, vuoroin Niemen kivääriä ja toinen virkkoi; »Kyllä vaan meidän puolestamme.» Asia oli nyt sitä myöten selvä. Ryti sulloi käsipomminsa sytytyslankoineen dynamiittisäkkiin, 'jonka hän sitten satoi levysillan alle, laitilanpoikien lähtiessä hiljakseen kävelemään ylikäytävää kohden. Saatuaan panoksensa kiinnitetyksi, tiukkasi Ryti tulen sytytyslankaan ja sanoi Niemelle sekä vieressä seisoville vahdeille; »Palaa jo!» Miehet riensivät pistäen ehkä vähän juoksuksikin lähellä olevan pienen torpan suojaan. Tuskin olivat sinne päässeet, kun panos laukesikin ja pirstaleita sinkoili korkealle ja kauas kaikkiin suuntiin. - Ryti kävi vielä sen jälkeen tarkastamassa sillan paikkaa ja totesi, että silta oli mennyt osittain pirstaleiksi ja pudonnut kokonaan jokeen. Sen jälkeen heittäytyivät miehet rekeen ja alkoivat ajaa kotia kohti. Räjähdysten kuultuaan riensivät Sonnilan talojen asukkaat tien vierille tervehtien rohkeita ja urhoollisia miehiämme eläköön huudoin. Vahdissa olleet

punakaartilaiset näkyivät hiljalleen kävelevän Kokemäen asemaa kohti, josta kuului kovaa melua. Räjähdyks tapahtui kello 2 aikaan päivällä. Vasta useitten päivien kuluttua saivat punaiset väliaikaisesti korjatuksi Sonnilan sillan ylikuljettavaan kuntoon, latomalla tukkeja joen pohjasta alkaen sen partaiden tasalle. Huittisten miesten ripeän ja rohkean toiminnan johdosta eivät tšekäläiset venäläiset joukot tykkeineen päässeet ajoissa Vilppulaan, missä vain pienehkö joukko pohjalaisia taisteli estäen ryssäläislaumojen pääsemästä Haapamäen tärkeään rautatieristeykseen. Lauttakylä 15.4.1938: Huittisten rintamamiesten osuus vapaussodassa. Pitkä artikkeli [15.04.1938 Lauttakylä no 15 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#), josta ote: Tiedusteluosaston vaaranalaisessa tehtävässä olivat Uuno Ryti. Artturi Niemi ja Oskari Jutila. He olivat hyvin monissa kovissa taisteluissa mukana ja toivat rohkeilta tiedustelumatkailtaan hyvin arvokkaita tietoja vihollisista. Mainittakoon, että Uuno Ryti kävi Tampereella kolmea päivää ennen kuin se joutui piiritystilaan.

6. Martti Einar s.17.5.1893, k.1.5.1963 Helsinki. Martti toimi pankkitarkastajana. Plso Taimi Impi Lydia Ryti (Siivonen) s.27.6.1897 Harjavalta, k.10.3.1953. Huittisten RK II 1913-22 s.952: Konttoristi Martti Einar Ryti Harjavaltaan 12.7.1924. Lauttakylä 19.11.1920: Kihlauksensa ovat julkaisseet tšekäläisen postikonttorin apulaishoitaja neiti Hilja Torkki ja Huittisten osuuskaupan johtaja Martti Ryti. *Muuta Martti Rytin en löydä. Miksi kihlaus ei johtanut avioliittoon?*
7. Elsa Maria s.8.2.1895, k.15.7.1931 Schönbergin parantola, Wurtemberg, Saksa. Veritulppa keuhkoleikkauksen jälkeen. Elsa oli lääketieteen tohtori, dosentti. Hän ehti ennen kuolemaansa herättää laajaa huomiota toimimalla ensimmäisenä naisena akateemisena vastaväittäjänä. Lauttakylä 24.7.1931: Dosentti Elsa Ryti kuollut. Suomeen on saapunut tieto, että lääketieteen ja kirurgian tohtori, Helsingin yliopiston dosentti on t. k. 15 p:nä leikkauksen jälkeen kuollut Schönbergin parantolassa Wurtembergissä, johon hän oli keuhkotautilla matkustanut saadakseen parannusta keuhkotautilleen. Tri Elsa Ryti oli Satakunnan lapsia. Hän oli syntynyt Huittisissa 1895, tuli ylioppilaaksi Raumalta 1913, valmistui lääketieteen lisensiaatiksi 1921, väitteli lääketieteen ja kirurgian tohtoriksi 1924, nimitettiin bakteeriopin ja serologian dosentiksi 1926. Vuonna 1930 hän sai Humblen stipendin (10 000 mk) tieteellisistä tutkimuksistaan. Pitkä kirjoitus jatkuu [24.07.1931 Lauttakylä no 30 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#)
8. Niilo Eevertti s.14.3.1897, k.31.3.1918. Kaatui naimattomana sisällissodassa valkoisten puolella Mouhijärvellä. Oli kauppakoululainen. Lauttakylä 15.4.1938: Huittisten rintamamiesten osuus vapaussodassa. Pitkä artikkeli [15.04.1938 Lauttakylä no 15 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#), josta ote: Kauppakoululainen Niilo Ryti kuului Satakunnan rintaman tiedusteluosastoon. Rohkea, kylmäverinen poika teki uhkarohkeita ja pitkiä tiedustelumatkoja vihollisen selän taakse, tuoden siellä usein hyvin tärkeitä tietoja. Hän kävi mm. Huittisissäkin puolitoista viikkoa sen jälkeen, kun valkoiset olivat täältä poistuneet. Joutuen erälle tiedustelumatkalle Ikaalisten ja Suodenniemen rajaseuduille sai hän tällä matkallaan kuolettavan kuulun sydämeensä.
9. Eelo Oskari s.9.3.1899 ⇒ **Taulu Ryti I 16**
10. Hanna Maria s.9.1.1901, k.12.2.1922 Wurtemberg, Saksa, keuhkotauti, haudattu Huittisiin. Hanna oli arkkitehtiyläoppilas ja lahjakas taidemaalari. Lauttakylä 16.6.1922: Viime maanantaina kuoli kotonaan Loimaan Rytillä ylioppilas Hanna Ryti 21 vuoden iässä. Vainaja, joka vuosi sitten tuli ylioppilaaksi Tyrvään yhteiskoulusta, aikoi valmistua arkkitehdiksi, jonka aikeen tuonen säälimätön käsi kuitenkin teki tyhjäksi
11. Iida Maria (Maija) s.17.4.1903, k.1993 Florentin 81, Ranska. Iida toimi pankkivirkailijana. Lauttakylä 7.3.1919: Huittisten Kansanopistolla pidetyssä Kalevala juhlassa runonlausuntakilpailun voitti Maija Ryti. Lauttakylä 1.2.1924: Huittisten Lotta-Svärd yhdistyksen vuosikokouksessa sihteerinä toimi neiti Maija Ryti. Lauttakylä 24.2.1928: Satakunnan Aitosuomalaisen Kerhon vuosikokouksessa johtokuntaan valittiin neiti Maija Ryti. Lauttakylä 22.7.1932: Pankkivirkailija Ida Maija Ryti Loiman Rytiltä muuttaa Tampereelle.

Kaarle oli Rytin isäntä 1886-1912. Hänen siirrettyä isännyyden pojalleen Kallelle rakennettiin vanhalle isäntäparille 1912 pihan perälle syytinkitalo. Ennen työväenliikkeen radikalisoitumista Rytin veljekset osallistuivat työväenyhdistyksen toimintaan vuosisadan vaihteen tienoilla. Idan mainitaan kertoneen, että tuleva presidentti Risto Ryti oli näytellyt lääkäriä työväentalon näytelmässä. Valkoisten ja punaisten jakolinjojen myöhemmin muodostuttua olivat Rytin pojista Väinö ja Uuno aseellisesti puolustamassa

Huittisten meijeriä kesällä 1917. Uuno oli perustamassa suojeluskuntaa ja tuli myöhemmin tunnetuksi rohkeista tiedusteluretkistään punaiselle Tampereelle. Myös Väinö osallistui Tampereen ja Viipurin valtauksiin. Nuorin pojista Eelo osallistui 19-vuotiaana korpraalina ja konekiväärin johtajana Satakunnan rintaman taisteluihin. Niilo kunnostautui erityisesti Kauvatsan venäläiskasarmin valtausyrityksessä. Hän tuli myös tunnetuksi uhkarohkeista retkistä punaisten rintaman taakse. Hän kaatui Mouhijärvellä piileskelleiden punaisten kanssa käydyssä taistelussa.

Carl Evertin kohdalla on syytä mainita Huittisten turvepehkutehdas Oy, jonka yhtiöjärjestyksen senaatti vahvisti 22.1.1901. Sen hallituksen pj oli Carl ja jonka toimitusjohtajaksi nimimuodossa Kalle Ryti valittiin 1918 ja päätettiin, että rappiolla olevat paikat korjataan ja saadaan tehdas mahdollisimman pian käyntiin (Lauttakylä 14.6.1918) Se siirtyi sittemmin Jalmari Jaakolan omistukseen

Lauttakylä 4.10.1929: Kuollut Ida Ryti. Tämän kuun 1 pnä vaipui kuolon uneen, pitkällisen vaikean taudin jälkeen maanviljelijän emäntä Ida Ryti, 66 vuoden vanhana. Ida Rytissä poistui keskuudestamme yksi paikkakuntamme huomattavimpia henkilöitä. Nuorena naimisiin jouduttuaan, on hänen elämänsä, melkein kokonaan ollut uurasta, sitkeää työtä kodin ja perheen hyväksi. Suuren lapsijoukon kasvattajana on hän tehnyt maalleen ja kansalleen suuriarvoisen palveluksen. Voimakkaana persoonallisuutena on hän pystynyt säilyttämään, aina viime hetkeen asti, lastensa ja omaistensa rakkauden ja kunnioituksen ja kodin keskipisteenä kokoomaan ympärilleen nyt jo laajalle hajaantuneen lapsijoukon. Itse vailla koulusivistystä, on hän ymmärtänyt sivistyksen suuren merkityksen ja pyrkinyt sitä lapsillensa toimittamaan, ja monet heistä painelevatkin nyt huomattavissa asemissa. Kansamme vapauden puolesta sai Ida Rytikin maksaa raskaat lunnaat, kun häneltä uhrina vaadittiin nuori toivorikas poika. Vertavuotavin sydämin, mutta nurkumatta hän tämänkin koettelemuksen kantoi. Ystävänä oli Ida Ryti uskollinen ja vilpitön ja monet varmaan kiitollisin mielin säilyttävät hänen muistonsa. Toivomme hartaasti, että hän nyt on saanut vaihtaa maailman työn ja tuskan, lepoon ja rauhaan Jumalan luona.

Lauttakylä 11.12.1931: K. E. Ryti kuollut. T.k. 8 p:n aamuna kuoli yksi Huittisten huomattavimpia maanviljelijöitä, K. E. Ryti 77-vuotiaana. Ryti on pitkän elämänsä aikana tehnyt huomattavaa jälkeä Huittisten kunnassa. Huittisten kunnanvaltuuston jäseneksi hänet valittiin heti alussa ja toimi hän siinä useita vuosia. Huittisien Säästöpankin perustajiin hän kuului ja oli sen isännistössä kuolemaansa asti. Samoin oli hän Huittisten kansanopiston perustajia, ensimmäisen rakennustoimikunnan ja ensimmäisen johtokunnan jäsen. Huittisien kirkkovaltuuston jäsen hän oli sen perustamisesta kuolemaansa asti, samoin Itä-Satakunnan eläinvakuutusyhdistyksen johtokunnassa perustamisesta kuolemaansa asti. Huittisten hevoskasvatusyhdistyksen perustajia ja innokas jäsen hän oli ja johtokunnassa viime aikoihin asti. Kuului aikoinaan pappilan virkatalolautakuntaan. Oli perustamassa Huittisien isäntäyhdistystä ja innokas jäsen. Huittisten Suojeluskunnan innokkaimpia ikämiehiä hän oli viime aikoihin asti. Ryti oli mies, joka ei paljon puhunut, mutta toimi sitä enemmän ja minkä hän puhui, oli se harkittua ja antoivat sille kaikki mukana olleet täyden tunnustuksen.

.

Vasemmalla näkyy vanha Rytin päärakennus. Takana syytinkitalo

Rytin lapset puolisoineen Evert Rytin hautajaispäivän iltana 19.12.1931. Vasemmalta ylhäältä: Eelo, Martti, Väinö, Risto, Kalle ja Uuno. Istumassa Eelon vaimo Armi o.s. Kalpa, Riston vaimo Gerda o.s. Serlachius, Väinön vaimo Hilja o.s. Käki, Kallen vaimo Anna o.s. Onni, veljesten sisko Maija, Uunon vaimo Ellen o.s. Härkälä ja Martin vaimo Taimi o.s. Siivonen. Kuva Eeva-Maija Rytin albumista kirjassa Kaikki alkoi Loimasta.

Taulu Ryti 16

Carl (Kalle) Emil Carlsson Ryti s.10.10.1884, k.31.3.1955 Huittinen

Plso Anna Emilia Onni s.21.6.1882 Turku, k.1972 Huittinen

Vih.20.3.1913 Huittinen

Lapset:

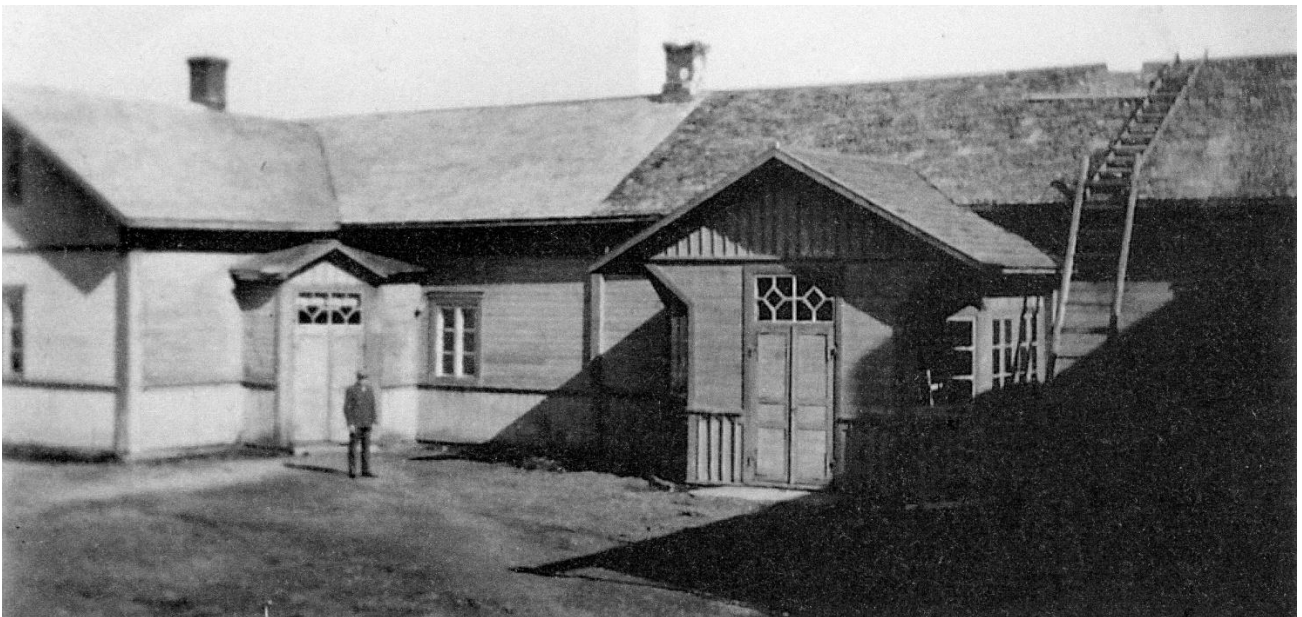
1. Kaarle Evert Adolf (Atte) s.1913 ⇒ **Taulu Ryti 17**
2. Kalle Veikko Antero s.1917, k.9.3.1918, hinkuyskä
3. Ritva Anna-Katarina s.1919, k.1969. Ritva suoritti yo-tutkinnon Turussa 1938. Hän valmistui agronomiksi ja työskenteli Helsingin yliopiston maanviljelyskemian laitoksella.

Kalle oli Rytin isäntä 1913-54. Isännöys tosin tarkoitti vuoteen 1924 asti isännöyttä tutussa kotitalossa, jossa eli vielä pojista vanhin ja nuorin 25-vuotias Eelo. Äiti lida oli huolissaan Eelon toimeentulosta. Kalle myi Eelolle osuuden tilasta. Eelo jäi asumaan äitinsä kanssa vanhaan Rytiin ja Kalle rakennutti itselleen uuden talon Jokisivun kylään hieman Turuntien länsipuolelle. Uusi puinen päärakennus valmistui 1925. Tilan pinta-ala oli 1932 190 ha, josta peltoa 50 ha. Kotieläimiä: 6 hevosta, 25, lehmää, 1 sonni, 5 sikaa ja 40 kanaa. Kalle toimi Pohjoismaiden Yhdyspankin Lauttakylän haarakonttorin esimiehenä ja myös kunnallisissa luottamustoimissa. Tämä Rytin talo on edelleen suvun hallussa

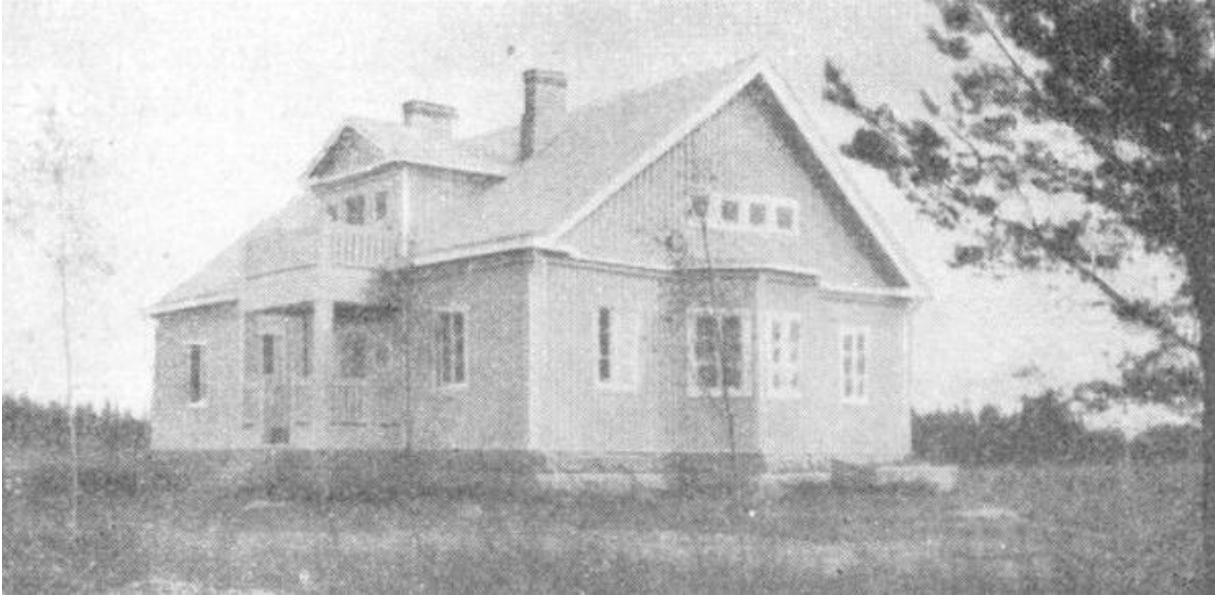
Anna oli avioituessaan Loiman koulun opettajatar. Anna oli Turusta. Isä omisti ajuriliikkeen. Hän oli perheen kymmenestä lapsesta ainoa, joka kykeni opiskelemaan ylioppilaaksi. Lasten syntymän jälkeen Anna luopui opettajan toimesta.

Kalle ja Anna 1932

Loiman Rytin vanha asuinrakennus ilmeisesti juuri ennen purkamistaan 1932. Hannu Pitkäsen albumista otettu kuva kirjassa kaikki alkoi Loimasta

Vuonna 1925 Jokisivulle valmistunut päärakennus vuoden 1932 julkaisussa Sukutilat webissä

Satelliittikuva Jokisivun Rytistä. Turuntie näkyy oikealla.

Taulu Ryti 17

Kaarle Evert Adolf (Atte) Ryti s.1913, k.1986

Plso Aune Maria Varonen s.1913 Kokemäki, k.2002

Vih.1940

Kaarle oli Rytin isäntä 1945-1986.

Taulu Ryti1 16

Eelo Carlsson Ryti s.9.3.1899, k.5.6.1969 Suodenniemi

Plso Armi Johanna Ryti (Kalpa) s.12.7.1898 Halikko, k.25.9.1990 (Kuulutuksessa sh Suodenniemeltä).

Lauttakylä 15.4.1938: Huittisten rintamamiesten osuus vapaussodassa. Pitkä artikkeli [15.04.1938 Lauttakylä no 15 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#), josta ote: P. R:n konekiväärikomppaniassa palveli Eero Ryti (p.o. Eelo), joka konekiväärimiehenä otti osaa Sappakosken, Pomarkun, Noormarkun, Harjakankaan ja Kokemäen taisteluihin. Lauttakylä 4.7.1930: Auto-onnettomuus Lauttakylässä. Lauantaina t. k. 28 pñä joutui

n. 60-vuotias itsellisen vaimo Miina Auer Lauttakylässä maanvilj. Eelo Rytin auton tielle, jolloin Auer loukkaantui sangen vaikeasti. Mv. Ryti kuljetti hänet heti lääkärin hoitoa saamaan. Syynä onnettomuuteen lienee ollut loukkaantuneen kuurous.

Armin isä oli Suodenniemen kirkkoherra Kaarle Julius Kalpa (Sandbäck) s.2.4.1867 Kristiinankaupunki, k.13.2.1918. Kirkkoherra Kaarlo Julius Kalpa surmattiin sisällissodan aikana julmalla tavalla ja kirkko häväistiin ja sakastissa ollut arkisto riistettiin hajalle, jolloin osa arkistoa tuhoutui. Kaarle Kalpan perhe löytyy Suodenniemen Salmelan RK:sta 1902-11 s.158. Siinä Kalpa on kappalainen. Nimitettiin vasta myöhemmin kirkkoherraksi. RK:sta löytyy myös Armin äiti Johanna Emilia o.s. Lindgren s.4.5.1861 Vihti. Äiti Ida oli huolissaan nuorimman poikansa Eelon toimeentulosta. Niinpä vielä Idan elinaikana 1924 Ryti jaettiin kahteen osaan. Osan, joka nimettiin Ryti I:ksi (vanha Ryti), tuli Eelolle. Eelo jäi asumaan äitinsä kanssa vanhaan Rytiin ja Kalle rakennutti itselleen uuden talon Jokisivun kylään hieman Turuntien länsipuolelle. Äiti tunsii poikansa. Ida-äidin kuoltua 1929 joutui Eelo heti talousvaikeuksiin ja hän päätti 1930 myydä talon. On myös sanottu, ettei hän viihtynyt maanviljelijänä ja toisinaan hänet on kuvattu liikemieheksi. Lauttakylä 27.8.1937: Väinö veljen hautajaisissa 27.8.1939 yhtenä arkunkantajana oli johtaja Eelo Ryti. Lauttakylä 23.12.1931: Isän K. E. Rytin yhtenä arkunkantajana oli vakuutustarkastaja Eelo Ryti Oliko niin, että hänen luonne oli liian malttamaton seuraamaan oraitten nousua? Lauttakylä 13.6.1930: Maatilan kauppa. Maanviljelijä Elo Ryti on myynyt omistamansa tilan Loiman kylässä maanviljelijä Ano Pitkäselle Sammun kylästä. Vastaanotto tapahtuu kesäkuun 15. Eelon aikana 1929 purettiin vanha päärakennus ja Eelon vanhemmille rakennetusta syytinkitalosta tuli uusi päärakennus. Talon myytyään perhe muutti vaimon kotipitäjään Suodenniemelle. Sekä uusi isäntä että emäntä ovat etäserkkujani. Siksi jatkan talon vaiheiden seuranta.

Satelliittikuva Loimankylän Rytistä

Taulu Ryti 16 presidentti Ryti

Risto Heikki Ryti s.3.2.1889, k.25.10.1956 Helsinki

Plso Gerda Paula Ryti (Serlachius) s.11.10.1886 Helsinki, k.8.9.1984 Helsinki (minun 11c1r, Hordeel suvun kautta)

Vih.1916

Lapset:

1. Karl Johan Henrik s.29.12.1916 Helsinki, k.15.1.2002 Espoo. Ex-plso Aino Annikki Ryti (Palomäki) s.10.9.1915 Riihimäen asema, Hausjärvi, k.8.6.1985 Helsinki. Karl toimi Valtion lentokonetehtaan suunnittelijana toisen maailmansodan ajoista vuoteen 1957 ja sen jälkeen 1958-83 Teknillisen korkeakoulun lämpötekniikan ja koneopin professorina
2. Niilo Erik s.8.9.1919 Helsinki, k.25.12.1997 Helsinki. Plso Anna Katri Ryti (Räty) s.12.1.1918 Sortavala. Niilo oli diplomi-insinööri, tekniikan lisensiaatti ja tekniikan kunniatohtori. Ryti työskenteli G. A. Serlachius Osakeyhtiön Kankaan paperitehtaalla vuosina 1945-1960, ensin käyttöinsinöörinä ja vuodesta 1950 teknisenä johtajana, ja edelleen vuosina 1960-63 Wilh. Schauman osakeyhtiön Pietarsaaren paperitehtaan teknisenä johtajana. Vuosina 1963-1977 hän toimi Teknillisen korkeakoulun paperitekniikan professorina ja vuosina 1977-1979 Jaakko Pöyry international osakeyhtiön toimitusjohtajana ja vuosina 1979-1982 Jaakko Pöyry-yhtiöiden johtoryhmän jäsenenä. Tekniikan kunniatohtorin arvon hän sai vuonna 1981.
3. Eva Paula Margareta Saxe'n (Ryti) s.25.7.1922 Helsinki, k.23.6.2009 Wetterkulla, Orivesi. Eva oli sisätautien erikoislääkäri. Plso vuodesta 1947 Arno Erik (Erkki) Saxe'n s.23.8.1921 Helsinki. Arno on Helsingin yliopiston patologisen anatomian ruotsinkielinen professori, emeritus-

Risto Rytistä löytyy eri lähteistä hyvin paljon tietoa. Martti Turtolan kirjoittamana ilmestyi 2016 Risto Ryti. Elämä isänmaan puolesta (ISBN:978-951-1-30840-9). Wikipediassa ja kansallisbiografiassa

<https://kansallisbiografia.fi/kansallisbiografia/henkilo/630> on hänestä paljon tietoa. Siksi kirjaan tähän keskeisinä pitämiäni tietoja. Ylioppilaaksi keväällä 1906 Porin lyseosta. Valmistui juristiksi nopeasti, syksyllä 1909. Valmistuttuaan toimi Raumalla asianajajana ja tutustui silloin Suomen rikkaimpina pidettyyn mieheen Alfred Kordeliiniin. Asiakassuhde syveni ystävyydeksi. Ryti täydensi opintojaan ja suoritti lainopin kandidaatin (lisensiaatin) tutkinnon 1912. Keväällä 1914 hän lähti auskultointitoverinsa ja ystävänsä Eric Serlachiuksen kanssa opiskelemaan merioikeutta Oxfordiin. Opinnot katkesivat maailmansodan syttymiseen. Palattiin Suomeen ja perustettiin yhteinen asianajajatoimisto. Sinne otettiin konttoristiksi Ericin sisar Gerda. Ryti rakastui Gerdaan. He avioituivat 1916.

Lauttakylä 3.2.1939: Suomen Pankin pääjohtaja Risto Ryti täyttää 50 vuotta. Pääjohtaja Risto Ryti täyttää tänään 50 vuotta. Hän on syntynyt Huittisissa helmikuun 3 pnä |IBB9. Hän tuli ylioppilaaksi Porin klassillisesta lyseosta 1906, suoritti oikeustutkinnon 1909, sai varatuomarin arvon 1912 ja tuli lakit, kandidaatiksi 1914. Hän on harjoittanut myöskin lakitieteellisiä opintoja Lontoossa 1914., Ryti työskenteli asianajajana ensin Raumalla 1909—13 ja sen jälkeen Helsingissä 1914—19 Serlachius & Rydin lakiasiaintoinimiston toisena osakkaana. Vuonna 1919 hänet kutsuttiin Suomen Valtamerentakaisen Kauppa Oy:n toimitusjohtajaksi, josta toimesta erosi 1920. Tammikuun lopussa 1923 hänet nimitettiin Suomen Pankin johtokunnan puheenjohtajaksi. Ryti on ollut eduskunnan jäsenenä valtiopäivillä 1919—24 ja 1927—29. Tällöin hän mm. toimi lakivaliokunnan puheenjohtajana valtiopäivillä 1919 sekä valtiovarainvaliokunnan puheenjohtajana valtiopäivillä 1921—22. Valtioneuvoston jäsenenä ja valtiovarainministerinä hän oli vuosina 1921—22 ja 11922—24. Ryti on Ollut jäsenenä useissa valtion komiteoissa. Taloudellisen neuvottelukunnan jäsenenä ja sen yleisen finanssijaoston puheenjohtajana hän oli neuvottelukunnan perustamisesta vuodesta 1928 alkaen. Ryti on valtion ja keskuspankin edustajana valittu useiden suurten taloudellisten yritysten johtokuntien jäseneksi, samaten hänet useasti on kutsuttu asiantuntijaksi arvioi -maan eri yhtiöiden arvoa suunnitelluissa yhtymissä. Ryti on tehnyt lukuisia finanssipoliittisia matkoja eri maihin. Hän on myös joutunut edustamaan maataamme kansainvälisten finanssikysymysten selvittämisessä. Mm. hän oli jäsenenä Kansainliiton aseistariisumiskomitean valmistavan komissionin jaostossa budjettikysymyksiä varten, Kansainvälisen Järjestelypankin nimittämänä jäsenenä taloudellista maailmankonferenssia valmistavassa komiteassa Genevessä 1032—33, Suomen valtuuskunnan jäsenenä maailman talouskonferenssissa Lontoossa 1933. Ryti oli maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin kuolinpesän selvitysmies ja hänen testamenttinsa toimeenpanija. Vuodesta 1937 hän on Suomien Kulttuurirahaston kunniaesimies. Lauttakylä 24.11.1939: Risto Ryti on antanut Ruotsin lehdistölle lausunnon, millainen on Suomen taloudellinen valmius sotaan [24.11.1939 Lauttakylä no 47 - Digitaaliset aineistot - Kansalliskirjasto](#)

Lauantaina Heinäkuun 4 p:nä.

Kohteliaimmin täten ilmoitamme, että me **Helsingissä**, päivästä ensitulevaa elokuuta, Osakeyhtiö Merkuriuksen talossa **Mt-konkatu n:o 1**, toiminimellä

Serlachius & Ryti

Asianajotoimisto

ryhdymme asianajotoimintaan, ottaen suorittaaksemme kaikkia alaan kuuluvia lainopillisia tehtäviä sekä kaupungissa että maaseudulla.

Työkumppaniksi liittyy asianajotoimistoomme läheisessä tulevaisuudessa entinen **Estteliäsihteeri Michael Paqvalin**, minkä ohessa entinen **Senaattori, Lakit. tohtori Julian Serlachius** alusta alkaen ryhtyy vakinaiseksi avustajaksemme.

Toimistostamme tulee **Varatuomari Risto Ryti**, ajamaan asioita Huittisten tämän vuoden varsinaisilla syysskäräjillä, ja on hän sitä varten tätä nykyä sekä myöhemminkin, vast'edes ilmoitettavina aikoina tavattavissa kotonaan Loiman kylässä.

Kunnioltaan:

Erik J. Serlachius,

Lakit. kandidaatti,
Varatuomari.

Risto Ryti,

Lakit. kandidaatti,
Varatuomari.

Ilmoitus Lauttakylälehdessä 1914

Risto Ryti nousu Kordelinin liiketoimissa yhä keskeisempään rooliin, ajan mittaan monien Kordelinin yhtiöiden toimitusjohtajaksi. Tämä ura kuitenkin katkesi, kun Rydit vierailivat Kordelin luona Lammin Mommilassa marraskuussa 1917. Tällöin ei sisällissota ollut vielä alkanut, mutta Venäjän vallankumous oli jo käynnistynyt. Venäläiset matruusit olivat saaneet käskyn lähettää 3000 miestä Pietariin tukemaan vallankumouksellisia. Matruuseilla oli virheellinen tieto, että suojeluskuntalaiset pitivät Mommilan kartanoa tukikohtanaan. Matruusiosasto tunkeutui Mommilan kartanoon etsimään aseita ja pidättivät 7. marraskuuta 1917 Kordelinin ja osan tämän vieraista, jotka olivat olleet kartanossa juhlimassa Kordelinin syntymäpäivää. Matruusit lähtivät kuljettamaan vankeja Oitin rautatieasemalle, mutta he joutuivat tulitaisteluun suojeluskuntalaisten kanssa. Sekasortoisessa tilanteessa yksi matruuseista ampui Kordelinin. Rytit päättivät juosta metsään ja selviytyivät. Tietävästi joku matruuseista ampui heidän perään, mutta ase ei lauennut. Rytin tehtäväksi jäi perheettömänä kuolleen Kordelinin testamentin täytäntöönpano. Sen tuloksena syntyi Kordelinin säätiö

Ryti ei osallistunut sisällissotaan. Hänen onnistui Gerdan kanssa piileksimään punaisessa Helsingissä. Sodan jälkeen Ryti valittiin eduskuntaan toiseksi nuorimpana 1919. Huhtikuussa 1921 hän oli vasta 32-vuotiaana valtionvarainministeri. Siinä tehtävässä hän ehti olla vain 2½ kuukautta, kun presidentti Ståhlberg nimitti hänet Suomen Pankin pääjohtajaksi. Talvisodan aikana Ryti yritti kieltäytyä hänelle esitetystä pääministerin tehtävästä, mutta presidentti Kallion ankara painostus sai hänet suostumaan. Presidentiksi Ryti valittiin 19.12.1940. Edellinen presidentti Kallio oli siirtänyt sotaväen ylipäällikkyyden Mannerheimille, joten Rytille ei sota-aikana ollut normaaleja valtaoikeuksia. Jatkosodan loppuvaiheessa Suomi oli hätää kärsimässä. Sotakalusto oli hupenemassa. Saksan ulkoministeri von Ribbentrop lupasi Suomelle aseapua vain, jos Suomi sitoutuu jatkamaan taistelua Neuvostoliittoa vastaan. Neuvottelujen jälkeen Rytin taipui Mannerheimin painostaessa häntä antamaan henkilökohtaisen sitoumuksen taistelun jatkamisesta. Ryti olisi halunnut viedä asian eduskunnan päätettäväksi. Mannerheim esitti vain "yksityiskirjeen" lähettämistä. Lopuksi päädyttiin kompromissiin siten, että Rytin "kirje" käsiteltiin valtioneuvoston kokouksessa. Ratkaisu tyydytti myös saksalaisia, ja sotilaallinen avunanto saattoi jatkua. Ryti tiesi kirjeen allekirjoittaessaan uhrautuvansa. Rauhan tultua Ryti allekirjoitti erokirjeen, jossa hän joutui vastoin tahtoaan perustelemaan eroaan muun muassa terveydellisin syin, vaikka nekin olivat todellisia. Todellinen syy oli halu vaihtaa valtion johto, jotta

ulkopoliittinen suunnanmuutos helpottuisi. Eduskunta nimitti erityislailla Mannerheimin presidentiksi elokuun alussa 1944. Kesällä 1945 ulkopoliittiset paineet sekä kommunistien vaatimukset Suomessa johtivat hänen sekä muiden niin sanottuina sotasyllisinä tuomittavien pidättämiseen. Vaikka Ryti tuomittiin kymmenen vuoden kuritushuonerangaistukseen, sotasyllisyysoikeudenkäynti merkitsi moraalista voittoa. Kansakunta - kommunisteja lukuun ottamatta - ei pitänyt tuomittuja syyllisinä, vaan sijaiskärsijöinä. Ryti vapautui viimeisenä tuomituista toukokuussa 1949 presidentti Paasikiven armahtamisen seurauksena.

Helsingin vankila on museoinut sellin, jonka kaltaisessa Risto Ryti istui sotasyllisyystuomionsa

Jo ennen vankilavaihetta Rytilä oli terveysongelmia. Ne pahenivat karuissa selliolosuhteissa. Hän kuitenkin säilytti henkisen kuntonsa ja valittiin uudelleen Suomen Pankin pääjohtajaksi edellisen pääjohtaja J.W. Rangelin vetäydyttyä omaehtoisesti sivuun antaakseen tietä Rytin asiantuntemukselle. Ryti ei monista pyynnöistä huolimatta palannut julkiseen elämään. Yhteiskunta ei kuitenkaan unohtanut häntä. Helsingin yliopiston ylioppilaskunta ja Rytin oma osakunta muistivat häntä korkeilla kunnianosoituksilla. Valtioneuvosto maalautti hänen muotokuvansa, ja puolisen vuotta ennen kuolemaansa keväällä 1956 Ryti promovoi Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan kunniatohtoriksi. Rytin hautajaisista saman vuoden marraskuussa muodostui harras, isänmaallinen surujuhla, jossa hänen elämäntyötään muistettiin suurella tunnustuksella. Yleisradio järjesti 2004 suuret suomalaiset kilpailun. Sen voitti Mannerheim. Kymmenen parhaan joukossa oli myös Risto Ryti (heidän järjestysnumeroa ei kerrottu). Asiantuntijaraati oli laatinut valmiiksi 99 ehdokkaan listan. Ryti ei ollut siinä, mutta äänestettiin ainoana listan ulkopuolisena 10 eniten ääniä saaneiden listalle.

Gerda syntyi Helsingissä, mutta perhe muutti Viipuriin Gerdan ollessa 1½-vuotias. Gerdan isä Julius Serlachius kuului vuorineuvoksista tunnettuun Serlachius-sukuun. Hän väitteli lakitieteen tohtoriksi 1881 ja toimi Helsingin yliopiston oikeustieteen laitoksella ensin dosenttina ja sitten vt. professorina. Hävisi vuonna 1885 haun vakituiseksi professoriksi. Siirryttyään Viipuriin toimi siellä Viipurin hovioikeudessa eri viroissa. Hän oli kaksi kertaa valtiopäiväedustaja. Lopuksi hän oli korkeimman oikeuden oikeusneuvos, mistä jäi eläkkeelle 1924. Äidin puolelta Gerda kuului alkujaan ruotsalaiseen Söderhjelmien aatelissukuun ja äidinäidin kautta baltiansaksalaiseen von Bienenstamm aatelissukuun.

Risto Ryti

Gerda Ryti

Taalu Ryti I 17

Ano Pitkänen s.29.10.1905 Sampu, Huittinen, k.10.2.1946 Huittinen (minun 6c1r)

Plso Liisa Jaakola s.17.9.1904 Huittinen, k.10.2.1952 Huittinen. (minun 6c1r). **Taulusta Kurjenoja**

13

Vih.9.8.1930

Lapset:

1. Pertti s.1931, k.1936, sähköisku. Lauttakylä 26.6.1936: Viime tiistaina sattui Loiman kylässä Rytin tilalla harvinainen sähkövirran aiheuttama onnettomuustapaus, joka vaati pienen poikasen hengen. Puolen päivän tienoissa oli mainitun talon pihamaalla lapsia leikkimässä. Niiden joukossa tilanomistaja Ano Pitkäsen vanhin poika Pertti, jonka toiset lapset huomasivat äkkiä kuolleen kaatuneen tikapuiden luona maahan. Lääkäri, joka kutsuttiin heti paikalle ei voinut muuta kuin todeta pojan kuolleeksi. Kuoleman syytä tutkittaessa huomattiin, että sähköjohto oli pudonnut peltikatonleijonalle ja virta johtanut sitä pitkin rautaisiin tikapuihin, jotka olivat välittömässä kosketuksessa kattopelteihin. Siitä oli poikasen todennäköisesti saanut niihin koskettaessaan kuolettavan iskun. Näin äkillisen tapaturman uhriksi joutunut oli vajaan 5 vuoden ikäinen.
2. Pekka Kustaa s.16.12.1932, k.30.9.2017 Anon kuoltua Lisa oli tilanhaltija kuolemaansa eli vuoteen 1952 asti. Sitten elossa oleva viisi poikaa perikunnan muodossa hoiti tilaa. Pekka yhdessä yhden

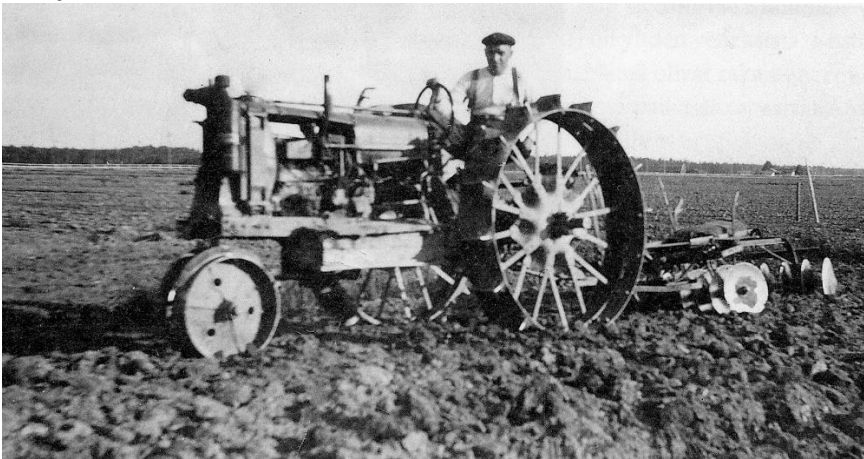
veljensä kanssa olivat isäntinä vuoteen 1969 asti. 1990 tehtiin sukupolven vaihdos ja Pekan pojasta tuli seuraava isäntä. Hänen perheellä Rytillä on edelleen.

Vuonna 2003 todettiin, ettei Rytin Loimankylän vanhaa syytinkitaloa voitu säilyttää alkuperäisellä paikallaan. Jouni Noppari päätti ostaa talon. Hirsirunkoinen talo purettiin ja pystytettiin uudelleen Raskalan kylään. Siellä se toimii upeaan kuntoon entisöitynä pito- ja majoitustalona.

Loimankylän Rytin talossa on muistomerkki talon aiemmasta asukkaasta, tulevasta presidentti Risto Rytistä. Vuoden 1932 tiedon mukaan Rytissä oli 6 hevosta, 20 lehmää, 1 sonni, 20 sikaa ja 30 kanaa. Pinta-ala oli 113 ha, josta peltoa 50 ha (*suhteessa paljon*). Ano osti 1.11.1937 Loiman ensimmäisen traktorin (Farmall 12). Anon kerrottiin olleen hyvin auttavaisen. Tässä esimerkki. Ida Oksasen heinät olivat lopussa ja hän puhui Anolle, että hänen on myytävä pari lehmää. Ano toppuutteli ja vei Idalle heiniä. Lisa oli vihainen, kun omatkin heinät olivat loppumassa. Silloin Ano sanoi: ”Kuules Liisa, mää tiedän semmosen asian, että koska Oksasen lita ei saa mistään heinää, niin sen täytyy myydä lehmänsä, mutta kun meen heinät loppuu, niin mää saan”. Parin viikon päästä Ano osti veljeltään Sammun Pitkäseltä heinää.

Ano ja Lisa 1932

Ano ja Loiman 1. traktori Farmall 12. Matti Pitkäsén albumista kirjassa Kaikki alkoi Loimasta